

Dažnai užduodami klausimai

ES miškų nenaikinimo reglamento įgyvendinimas

4 redakcija. 2025 m. balandžio mėn.

Tai Komisijos tarnybų parengtas darbinis dokumentas, kuriame siekiama pateikti nacionalinėms institucijoms, veiklos vykdytojams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams informaciją, reikalingą įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų biržos prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 995/2010, (toliau šiame dokumente – Reglamentas, šis reglamentas arba MNR). Šiame dokumente išreikšta tik Komisijos tarnybų nuomonė. Atsižvelgti į jį teisiškai neprivaloma, o Komisija neprisiima jokios su juo susijusios atsakomybės.

Šio dokumento trečios redakcijos (paskelbtos 2024 m. spalio mėn.) atnaujinimai ir papildymai nurodyti taip: (ATNAUJINTA) ir (NAUJA).

Turinys

1. Atsekamumas	11
1.1. Kodėl ir kaip veiklos vykdytojai turi rinkti koordinacinių duomenis? (ATNAUJINTA)	11
1.2. Ar visos (importuojamos, eksportuojamos, parduodamos) biržos prekės turėtų būti atsekamos? (ATNAUJINTA).....	12
1.3. Kokia tvarka taikoma produktams, kurie parduodami nesupakuoti, ar sudėtiniam produktams? (ATNAUJINTA)	12
1.4. Ar leidžiama taikyti masės balansu grindžiamą kilmės grandinės modelį?	12
1.5. Ką daryti, jei dalis produkto neatitinka reikalavimų?	13
1.6. Kokios yra taisyklės dėl žemės, kuri nėra nekilnojamas turtas?	13
1.7. Kokio dydžio (hektarais) žemės plotą gali aprėpti daugiakampis?	13
1.8. Ar geografinė vieta visais atvejais turi būti nurodoma naudojant daugiakampius?	14
1.9. (IŠBRAUKTA, informacija perkelta į 7.26 klausimą).....	14
1.10. Ką daryti, jei nėra nuosavybės registru ar nuosavybės teisės liudijimų?.....	14
1.11. Ar veiklos vykdytojas gali naudoti gamintojo pateiktus geografinės vietos duomenis?	14
1.12. Ar veiklos vykdytojai turėtų patikrinti geografinę vietą? (ATNAUJINTA)	15
1.13. Ar reikėtų kartoti išsamaus patikrinimo procedūrą dėl produktų iš tos pačios žemės? (ATNAUJINTA).....	15
1.14. Ar daugiakampis gali apimti kelis žemės sklypus?.....	15
1.15. Kaip yra tada, kai atitinkama biržos prekė gaminama žemės sklype, priklausančiame atskiram nekilnojamojo turto objektui, kuriame yra ir kitų žemės sklypų?	15
1.16. Ar daugiakampių duomenys turėtų būti pateikiami išreikšti apibrėžtu apskritimu?	16
1.17. Kaip turėtų būti deklaruojama mišrių prekių gamybos vieta? (ATNAUJINTA).....	16
1.18. Kokiomis aplinkybėmis veiklos vykdytojai gali išsamaus patikrinimo pareiškime deklaruoti daugiau žemės sklypų, o ne tik tuos, kurie faktiškai susiję su konkrečios rinkai	

pateikiamos biržos prekės gamyba? Kokie yra tokio perteklinio deklaravimo padariniai? (ATNAUJINTA).....	17
1.19. Kaip bus galima praktiškai patikrinti pateiktus teiginius pagal geografinę vietą? (ATNAUJINTA).....	18
1.20. Veiklos vykdytojai (taip pat prekyautojai, kurie nėra MVJ) ir vykdymo užtikrinimo institucijos, siekdami įvertinti, ar produktai atitinka Reglamente nustatytą reikalavimą nenaikinti miškų, gali sutikrinti geografinės vietos koordinates su palydovų užfiksuojamais vaizdais ar miškų dangos žemėlapiais. Kaip ES tikrins teiginio, kad miškai nenaikinami, pagrįstumą?	18
1.21. Kokio pobūdžio patikras ES valstybių narių kompetentingos institucijos gali atlikti trečiojoje valstybėje, jei manoma, kad produktas gali neatitikti MNR reikalavimų?	19
1.22. Ar kompetentingos institucijos vartos Reglamente pateiktas terminų apibrėžtis?	19
1.23. Kas yra tiekimo grandinės atsekamumas? (ATNAUJINTA).....	19
1.24. Kaip bus užtikrinamas kelių valstybių kilmės produktų atsekamumas?	20
1.25. Kas yra gamybos data ar laiko intervalas? (ATNAUJINTA)	20
1.26. Kaip užtikrinamas galvijų atsekamumas? (ATNAUJINTA)	21
1.26.1 Kaip veiklos vykdytojai turėtų atlikti su gyvulių pašarais susijusias pareigas? (NAUJA)21	
1.27. Ką daryti, jei ankstesnių tiekimo grandinės grandžių tiekėjai nepateikia reikalingos informacijos? (ATNAUJINTA)	21
1.28. Ar reikėtų pateikti žemės, esančios šalyse, kurios priskiriamos prie mažos rizikos šalių, koordinates?	22
1.29. Ar teisėtumo reikalavimas taikomas žemei, kurioje nenaikinami miškai?	22
1.29.1 Kokiais atvejais teisės aktai gali būti laikomi svarbiais, net jei jie nėra susiję su MNR tikslais stabdyti miškų naikinimą ir alinimą? (NAUJA)	22
1.29.2 Biržos prekė gauta nuėmus derlių A šalyje ir vežama į B šalį tolesnei gamybai (pvz., iš A šalies kilmės kakavos pupelių B šalyje gaminami kakavos milteliai) prieš pateikiant tuos kakavos miltelius ES rinkai C šalyje. Kurios šalies taikytini teisės aktai yra aktualūs? (NAUJA).....	22
1.30. Ar yra ES nepriklausančių šalių teisinių įpareigojimų?.....	23
1.31. Kaip gamintojai gali dalytis geografinės vietos duomenimis tais atvejais, kai dalytis tokiais duomenimis draudžia valdžia? (ATNAUJINTA)	23
2. Taikymo sritis.....	23
2.1. Kokie produktai patenka į Reglamento taikymo sritį?.....	23
2.2. Kaip yra tada, kai į sąrašą įtrauktų produktų sudėtyje nėra į sąrašą įtrauktų biržos prekių? (ATNAUJINTA)	24
2.3. Ar reglamentas taikomas nepriklausomai nuo kiekio ar vertės?	24
2.4. O kaip yra tada, kai biržos prekės yra pagamintos ES? (ATNAUJINTA).....	25
2.5. Kaip Reglamentas taikomas medienai ir popieriui, kurie naudojami pakuotėms? (ATNAUJINTA).....	25
2.6. Ar tai, kad mažmenininkas grąžina tuščią pakuotę savo tiekėjui, būtų laikoma tiekimu ES rinkai, jei atitinkama grąžinama pakuotė jau buvo atskirai pateikta ES rinkai (kaip atskira pakuotė)? (ATNAUJINTA)	26

2.7.	Ar prekyba atitinkamais naudotais gaminiais ES rinkoje patenka į Reglamento taikymo sritį?	26
2.8.	Ar perdirbtas popierius ir kartonas patenka į Reglamento taikymo sritį?.....	26
2.8.1	Ar Reglamentas taikomas restauruotų padangų korpusams arba karkasams? (NAUJA)	27
2.9.	Kas yra KN ir SS kodai ir kaip jie turėtų būti naudojami? Kur rasti daugiau informacijos apie taikytinas TARIC priemones? (ATNAUJINTA)	27
2.10.	Kada atitinkamas produktas yra „tiekiamas“, t. y. pateikiamas arba tiekiamas rinkai vykdant komercinę veiklą? Kiek įmonės patenka į Reglamento taikymo sritį, kai naudoja atitinkamus produktus savo verslo veikloje arba juos perdirba? (ATNAUJINTA)	28
2.11.	Kada reikia atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti IPP, jei tas pats fizinis ar juridinis asmuo, vykdydamas komercinę veiklą, atitinkamą produktą perdirba kelis kartus?	30
2.12.	Ar bambukas patenka į MNR taikymo sritį? O kaip dėl kitų produktų, kurių sudėtyje nėra atitinkamų biržos prekių ir kurie nėra pagaminti naudojant atitinkamas biržos prekes, tačiau yra įtraukti į I priedą?.....	30
2.13.	Ar MNR reikalavimai taikomi siunčiamiems popieriniams laiškam ir kitai korespondencijai? (NAUJA)	31
2.14.	Ar į MNR taikymo sritį patenka produktų pavyzdžiai ir produktai, kurie naudojami tyrimų, analizės ar bandymų tikslais? (NAUJA)	31
2.15.	Ar Reglamentas taikomas atitinkamų produktų nuomai? (NAUJA)	31
3.	Subjektai, kuriems tenka pareigos	32
3.1.	Kas laikomas veiklos vykdytoju? (ATNAUJINTA)	32
3.1.1.	Kiek SS kodo pakeitimas turi įtakos nustatant, ar įmonė laikytina veiklos vykdytoja arba prekiautoja? (NAUJA).....	32
3.2.	Ką reiškia „vykdant komercinę veiklą“?	33
3.3.	Ką reiškia „atitinkami gamybos šalies teisės aktai“? (ATNAUJINTA)	33
3.4.	Kokios yra tolesnės grandies veiklos vykdytojų, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojų, kurie nėra MVĮ, pareigos? (ATNAUJINTA).....	33
3.5.	Kokios yra tolesnių tiekimo grandinės grandžių veiklos vykdytojų, kurie yra MVĮ, pareigos? (ATNAUJINTA)	36
3.6.	Ar tolesnių tiekimo grandinės grandžių veiklos vykdytojams ir prekiautojams, kurie nėra MVĮ, informacinėje sistemoje yra prieinama geografinės vietos informacija, kuri nurodyta ankstesnės grandies veiklos vykdytojų išsamaus patikrinimo pareiškimuose, pateiktuose informacinėje sistemoje? (ATNAUJINTA).....	37
3.7.	Kaip yra tada, kai atitinkamą produktą ar biržos prekę ES rinkai pateikia ne ES įsisteigęs veiklos vykdytojas? Kokiomis aplinkybėmis veiklos vykdytojai, įsisteigę ne ES, turi prieigą prie informacinės sistemos? (ATNAUJINTA).....	37
3.8.	Kurios įmonės yra prekiautojos, bet nėra MVĮ, ir kokios yra jų pareigos?	38
3.9.	Ar organizacijos, kurios nėra MVĮ ir parduoda vartotojams, (mažmenininkai) laikomos prekiautojomis?	38

3.10.	Kas yra MVĮ pagal MNR? (ATNAUJINTA)	38
3.10.1.	Esame MVĮ, atleista nuo pareigos pateikti IPP. Ar įmonės, kurios nėra MVĮ ir kurių tiekėjai esame, vis vien gali reikalauti, kad pateiktume IPP? (NAUJA).....	39
3.11.	Kam tenka atsakomybė Reglamento pažeidimo atveju? (ATNAUJINTA).....	39
3.12.	Kas yra veiklos vykdytojas augančių (nenukirstų) medžių ar medienos ruošos teisių atžvilgiu? (ATNAUJINTA)	39
3.13.	Kaip Reglamentas taikomas įmonių grupėms? (ATNAUJINTA)	40
3.14.	Kas yra veiklos vykdytojas ar prekiautojas, kai viena įmonė sudaro sutartį su kita įmone dėl atitinkamų produktų, susijusių su jų komercine veikla, tiekimo? Pavyzdžiai – vietoje esanti savitarnos valgykla, parduotuvėlė arba kioskas, įrengtas šalia pagrindinės įmonės. (NAUJA).....	40
3.15.	Kaip apibrėžiami įgaliotojo atstovo pagal MNR 6 straipsnį ir atstovo muitinėje pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 (Sąjungos muitinės kodekso) 18 straipsnį vaidmenys? (NAUJA) .41	
4.	Sąvokų apibrėžtys	42
4.1.	Ką reiškia „pasaulinis miškų naikinimas“?	42
4.2.	Ką reiškia „žemės sklypas“? (ATNAUJINTA)	42
4.3.	Kokius kriterijus turi atitikti mediena?.....	43
4.4.	Kokio lygio medienos ruoša atitinka reikalavimus?.....	43
4.5.	Kaip atitinkamų produktų, kuriuose yra medienos arba kurie pagaminti naudojant medieną, atveju turėtų būti suprantama sąvokos „nesusijęs su miškų naikinimu“ apibrėžties frazė „[miškas] nebuvo alinamas“?	43
4.6.	Kaip turėtų būti vertinama, ar medienos produktas yra nesusijęs su miškų alinimu, ir į kokį atitinkamą laikotarpį reikia atsižvelgti? (ATNAUJINTA)	44
4.7.	Ar medienos produktas gali būti nesusijęs su miškų alinimu, jeigu jis gautas iš miško, kuriame po 2020 m. gruodžio 31 d. įvyko struktūrinių pokyčių, kuriuos lėmė ne medienos ruošos veikla? 45	
4.8.	Kai kuriais atvejais tam tikrą laiką po medienos produkto pateikimo Europos Sąjungos rinkai (arba tiekimo rinkai ar eksportavimo iš jos) gali nebūti aiškių įrodymų, kad medienos ruošos darbai lėmė miško alinimą. Ar veiklos vykdytojai gali būti atsakingi už įvykius, įvykusius jau po išsamaus patikrinimo pareiškimo pateikimo?.....	45
4.9.	Ar sąvokos „miškų alinimas“ apibrėžtis nėra tiksliniam medžių sodinimui ir sėjimui (kuris gali būti svarbi miškų apsaugos ir atkūrimo praktika) nepalankus veiksnys?.....	46
4.10.	Kaip turėtų būti taikoma sąlyga „medžiai gali pasiekti šias ribas <i>in situ</i> “?	46
4.11.	Kokie kiti miško žemės naudojimo pokyčiai atitinka Reglamentą?	47
4.12.	Ar gaivalinė nelaimė būtų laikoma miško naikinimu?	47
4.13.	Ar „kita medžiais apaugusi žemė“ arba kitos ekosistemos bus įtrauktos į Reglamento taikymo sritį? (ATNAUJINTA).....	47
4.14.	Ar kaučiukmedžių auginimas laikomas „naudojimu žemės ūkio tikslais“ pagal Reglamentą?.....	47
5.	Išsamus patikrinimas	48

5.1.	Kokios yra mano, kaip veiklos vykdytojo, pareigos? (ATNAUJINTA)	48
5.2.	Kas gali suteikti įgaliotajam atstovui įgaliojimą? (ATNAUJINTA)	49
5.2.1.	Kas yra įgaliotasis atstovas? Ar keliems veiklos vykdytojams ir prekyautojams gali atstovauti vienas įgaliotasis atstovas? Kokias pareigas pagal MNR gali atlikti įgaliotasis atstovas? (NAUJA)	49
5.3.	Ar įmonės gali išsamų patikrinimą atlikti savo patronuojamųjų įmonių vardu?	50
5.4.	Kaip yra produkto reimporto atveju? Kokios yra su išsamiu patikrinimu susijusios mano pareigos, jeigu reimportuoju produktą, pirmiau eksportuotą iš ES? (NAUJA)	51
5.5.	Kurioms muitinės procedūroms daromas poveikis?	51
5.6.	Ar reikia atlikti muitinį įforminimą prieš pateikiant rinkai produktus, kurie pagaminti ne ES?	52
	Ar šiomis aplinkybėmis muitinės deklaracija būtų pakankamas dokumentas?	52
5.6.1.	Kaip Reglamentas taikomas eksportui? (NAUJA)	52
5.7.	Koks yra sertifikavimo ar tikrinimo sistemų vaidmuo? (ATNAUJINTA)	52
5.8.	Kiek laiko turėtų būti saugomi dokumentai?	52
5.9.	Kokie yra nedidelės rizikos produktų kriterijai?	53
5.10.	Ar nedidelės rizikos produktams taikoma išimtis?	53
5.11.	Ar tam tikros biržos prekės iš konkrečios šalies galėtų būti laikomos nedidelės rizikos biržos prekėmis?	53
5.12.	Koks momentas yra svarbiausias atliekant patikras, kai tikrinama, ar laikomasi miškų nenaikinimo reikalavimo?	53
5.13.	Dėl kokių produktų veiklos vykdytojai ir prekyautojai privalėtų pateikti dokumentus atlikdami išsamaus patikrinimo pareigas?	54
5.14.	Kada veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, turės parengti savo pirmąsias metines ataskaitas pagal Reglamento 12 straipsnio 3 dalį? (ATNAUJINTA)	54
5.15.	Ar bus parengtas išsamaus patikrinimo pareiškimo šablonas, kurį turės užpildyti septynių biržos prekių sektorių, kuriems taikomas Reglamentas, dalyviai?	54
5.16.	Ar bus pateiktas iš anksto nustatytos formos klausimynas ar klausimų sąrašas išsamiam patikrinimui atlikti?	54
5.17.	Ar veiklos vykdytojai ir prekyautojai (ir (arba) jų įgaliotieji atstovai), norintys pateikti ar tiekti ES rinkai arba iš jos eksportuoti atitinkamus produktus, turi užsiregistruoti informacinėje sistemoje?	54
5.18.	Ar Komisija pateiks daugiau informacijos apie palydovų užfiksuojamo vaizdo priemones, naudotinas atitinkamų produktų atitikčiai reikalavimams tikrinti (pvz., informacijos apie minimalią skiriamąją gebą)?	55
5.19.	Kaip dažnai išsamaus patikrinimo pareiškimai turėtų būti teikiami informacinėje sistemoje ir ar jie gali apimti kelias siuntas ar partijas? Kaip yra tais atvejais, kai atitinkami produktai gali būti paeiliui pateikiami rinkai per tam tikrą laikotarpį? (ATNAUJINTA)	55
5.20.	Kokia yra vėliausia IPP pateikimo data? (ATNAUJINTA)	56
5.21.	Kokia yra anksčiausia IPP pateikimo data? (NAUJA)	57

5.22.	Mano įmonė į ES importuoja atitinkamus produktus, kurie tuomet parduodami ES rinkoje keliems klientams be tolesnio apdirbimo arba eksportuojami be tolesnio apdirbimo. Ar turiu pateikti IPP du kartus (prieš importą ir prieš pardavimą ar eksportą)? (NAUJA)	57
6.	Lyginamoji analizė ir partnerystė	58
6.1.	Kas yra šalių lyginamoji analizė? (ATNAUJINTA)	58
6.2.	Kokia metodika taikoma? (ATNAUJINTA)	58
6.3.	Lyginamosios analizės sistemos pagal ES miškų nenaikinimo reglamentą (MNR) kūrimo procesas reguliariai aptariamas Daugiašalės miškų nenaikinimo platformos susitikimuose ir kituose aktualiuose susitikimuose. Kaip gali prisidėti suinteresuotieji subjektai?	59
6.4.	Ar valstybės gali dalytis aktualiais duomenimis su Komisija? (ATNAUJINTA).....	59
6.5.	Ar bus atsižvelgiama į su teisėtumu susijusią riziką?	59
6.6.	Kokia parama teikiama šalims gamintojoms ir smulkiesiems ūkininkams? (ATNAUJINTA)	60
6.7.	Kokie yra įvairūs Europos komandos iniciatyvos elementai? (ATNAUJINTA)	60
6.8.	Kaip ši Europos komandos iniciatyva siejasi su Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva? (ATNAUJINTA).....	61
6.9.	Kaip galime sumažinti riziką, kad veiklos vykdytojai vengs tam tikrų tiekimo grandinių arba tam tikrų gamybos šalių ar regionų, kurie atlikus lyginamąją analizę priskirti prie didelės rizikos kategorijos?	61
6.10.	Kaip ES užtikrins skaidrumą?	62
7.	Skaitmeninis įgyvendinimas (MNR informacinė sistema)	62
7.1.	Kas yra informacinė sistema ir ES muitinės vieno langelio aplinka? (ATNAUJINTA)	62
7.2.	Kokios bus duomenų saugumo priemonės šiose sistemose? (ATNAUJINTA)	62
7.3.	Kaip veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali registruotis sistemoje? (ATNAUJINTA)	63
7.4.	Ar dažnai naudojamus duomenis galima išsaugoti sistemoje? (ATNAUJINTA).....	63
7.5.	Ar sistema gali padėti ūkininkams nustatyti geografinę vietą? Ar informacinės sistemos žemėlapių priemonei bus prieinamos aerofotografinės nuotraukos ar palydovų užfiksuojami vaizdai? (ATNAUJINTA)	63
7.6.	Ar išsamaus patikrinimo pareiškimą galima taisyti? (ATNAUJINTA)	64
7.7.	Kas gali peržiūrėti informacinėje sistemoje saugomus geografinės vietos duomenis? (ATNAUJINTA).....	64
7.8.	Kokiu duomenų formatu reikia įkelti geografinės vietos duomenis į informacinę sistemą?	64
7.9.	Ar informacinė sistema jau paruošta naudoti? (ATNAUJINTA)	64
7.10.	Ar man, kaip tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojui arba prekyautojui, reikia sukurti naują IPP numerį, jeigu tvarkau tik prekes, kurios jau importuotos į ES ir kurioms priskirtas IPP registracijos numeris? (NAUJA)	64
7.11.	Ar informacinė sistema yra visada prieinama, ar bus planinių jos neveikimo laikotarpių? (NAUJA)	65

- 7.12. Kokie yra duomenų įvedimo išsamaus patikrinimo pareiškime apribojimai? Kitaip tariant, kiek daugiausia turinio viename išsamaus patikrinimo pareiškime gali pateikti naudotojas? (NAUJA)65
- 7.13. Ar gamybos vietą galima deklaruoti naudojant „GeoJSON“ failą su keliomis koordinatėmis skirtingose valstybėse? (NAUJA)66
- 7.14. Kiek laiko IPP duomenys bus saugomi informacinėje sistemoje? Ar duomenis būtina eksportuoti ir išsaugoti archyvavimo tikslais? (NAUJA).....67
- 7.15. Kaip galima visoje tiekimo grandinėje dalytis geografinės vietos koordinatėmis, jeigu ankstesni tiekėjai nėra sutikę dalytis geografinės vietos informacija pagal registracijos numerį informacinėje sistemoje? (NAUJA)67
- 7.16. Ką daryti, kai IPP dydis viršija leidžiamą failo dydžio ribą – 25 MB? (NAUJA)67
- 7.17. Kaip yra tada, kai geografinės vietos duomenų faile nurodomų skaitmenų skaičius yra kitoks, nei reikalaujama Reglamente? (NAUJA)68
- 7.18. Ar importuojant arba eksportuojant produktus grynoji masė turi būti deklaruojama, net jei produktas paprastai parduodamas kitokiais vienetais? (NAUJA).....68
- 7.19. Ar IPP gali būti teksto ne anglų kalba (pavyzdžiui, kurios nors valstybės narės kalba)? (NAUJA) 69
- 7.20. Ar reikia rengti atskirą IPP kiekvienai rinkai, į kurią eksportuojamas produktas? (NAUJA) 69
- 7.21. Ar reikia įtraukti MNR registracijos numerį į važtos dokumentus, kaip antai lydraštį ar sąskaitą faktūrą, ir siųsti tuos dokumentus kartu su siuntomis? Ar tai būtina importo arba eksporto muitiniam įforminimui? (NAUJA).....69
- 7.22. Ar „grynoji masė“ IPP reiškia viso produkto masę, ar tik atitinkamos biržos prekės sudaromą produkto dalį, ar visą siuntą (t. y. produktą kartu su padėklų ir (arba) pakuote)? (NAUJA) 69
- 7.23. Ar galima per informacinę sistemą dalytis papildoma informacija, pavyzdžiui, teisiniais dokumentais? (NAUJA)69
- 7.24. Kokio lygio SS kodai turi būti deklaruojami informacinėje sistemoje? (NAUJA).....70
- 7.25. Ar informacinėje sistemoje galima patikrinti IPP registracijos ir patikrinimo numerių galiojimą? (NAUJA)70
- 7.26. Kodėl geografinės vietos duomenis faile įkelti galima tik „GeoJSON“ formatu? (NAUJA) 70
- 7.27. Koks mokslinių pavadinimų sąrašas naudojamas informacinėje sistemoje? Ar pakanka nurodyti tik gentį, ar reikia nurodyti konkrečią rūšį? Ar mokslinį pavadinimą nurodyti privaloma dėl visų biržos prekės medienos produktų, kaip antai plaušienos ar popieriaus gaminių? (NAUJA) 71
- 7.28. Ar reikia iš naujo įrašyti mokslinius pavadinimus, kai daroma nuoroda į kitą IPP? (NAUJA) 71
- 7.29. Kokie yra ekonominės veiklos vykdytojo paskyros reikalavimai, jei asmuo atlieka kelis vaidmenis, pavyzdžiui, yra veiklos vykdytojas ar prekyautojas ir veikia kaip įgaliotasis atstovas? Ar galima naudoti vieną ekonominės veiklos vykdytojo paskyrą visiems vaidmenims atlikti, ar

informacinėje sistemoje turi būti atskira kiekvienam vaidmeniui skirta ekonominės veiklos vykdytojo paskyra? (NAUJA)	71
7.30. Ką daryti, kai informacinėje sistemoje kyla su IT susijusių problemų? (ATNAUJINTA) .	72
8. Terminai	72
8.1. Kada Reglamentas įsigalioja ir pradedamas taikyti? (ATNAUJINTA)	72
8.2. O kaip yra laikotarpis tarp šių datų? (ATNAUJINTA)	72
8.3. Kaip įrodyti, kad produktas pagamintas iki Reglamento įsigaliojimo? Kokios taisyklės taikomos galvijų produktų gamybai?	73
9. Kiti klausimai	73
9.1. Kokios yra veiklos vykdytojų ir prekyautojų, kurie nėra MVJ, pareigos, kai jie ES rinkai pateikia arba eksportuoja atitinkamą produktą, pagamintą iš atitinkamo produkto ar atitinkamos biržos prekės, pateiktą ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu (t. y. laikotarpiu nuo Reglamento įsigaliojimo (2023 m. birželio 29 d.) iki jo taikymo pradžios (2025 m. gruodžio 30 d.)? (ATNAUJINTA).....	73
9.2. Kokie įrodymai reikalingi siekiant įrodyti, kad produktas ES rinkai pateiktas iki Reglamento taikymo pradžios dienos (t. y. kokie dokumentai priimami kaip pateikimo rinkai įrodymai)? Ar tokie produktai turi būti deklaruojami informacinėje sistemoje? (ATNAUJINTA) .	75
9.3. Ar pereinamuoju laikotarpiu ES rinkai pateikti produktai gali būti sumaišomi su produktais, kurie atitinka Reglamentą ir kurie pateikiami ES rinkai po pereinamojo laikotarpio, jei galima įrodyti, kad kiekviena produkto partija buvo pateikta ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu arba atitinka Reglamentą?	76
9.4. Kaip bus praktiškai traktuojamas biržos prekių, kurių atsargos laikytos pereinamuoju laikotarpiu, sumaišymas su biržos prekėmis, kurios bus pateiktos ES rinkai po 2025 m. gruodžio 30 d. (visų pirma, kaip tai veiks informacinėje sistemoje)? (ATNAUJINTA)	76
9.5. Kada praktiškai prasideda ir baigiasi pereinamasis laikotarpis?	76
9.6. Kaip kompetentingos institucijos turėtų atlikti produktų, kurie buvo pateikti ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu, patikras, kad būtų užtikrinta atitiktis Reglamentui?	76
9.7. Ar Komisija paskelbs gairių? (ATNAUJINTA).....	76
9.8. Ar Komisija paskelbs gairių dėl konkrečių biržos prekių? (ATNAUJINTA)	77
9.9. Kokios yra veiklos vykdytojų pareigos teikti ataskaitas?	77
9.10. Kas yra ES miškų naikinimo ir alinimo stebėjimo centras? (ATNAUJINTA)	77
9.10.1. Ar 2020 m. pasaulinis miškų dangos žemėlapis gali būti naudojamas kaip galutinis informacijos šaltinis dėl atitikties ES miškų nenaikinimo reglamentui (MNR), ar atitiktis įrodyti reikalingi papildomi veiksmai ir duomenų šaltiniai? (NAUJA)	78
9.10.2. Kokio tikslumo lygio galima tikėtis iš pasaulinių ir nacionalinių erdvinių žemėlapių ir ar jais galima remtis atliekant išsamų patikrinimą ir tikrinimo procesus? (NAUJA).....	79
9.10.3. Ar biržos prekė iškart laikoma neatitinkančia reikalavimų, jeigu ji pagaminta teritorijoje, kuri 2020 m. pasauliniame miškų dangos žemėlapyje pažymėta kaip miškas? (NAUJA)	79
9.10.4. Ar suinteresuotasis subjektas gali naudotis nacionaliniais miškų žemėlapiais kartu su 2020 m. pasauliniu miškų dangos žemėlapiu? (NAUJA)	79

9.11. Kas laikoma didele rizika ir kiek laiko gali trukti sustabdymo veiksmai?	79
9.12. Kaip Reglamentas siejasi su ES atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva? (ATNAUJINTA)	80
9.13. Kaip Reglamente traktuojamos ELPA ir EEE valstybės? (NAUJA)	80
10. Sankcijos	81
10.1. Ką reiškia tai, kad ES valstybių narių nustatytos sankcijos nedaro poveikio valstybių narių pareigoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/99/EB? (ATNAUJINTA) ..	81
10.2. Koks yra didžiausias galimas baudos dydis?	81
10.3. Ar, taikant Viešųjų pirkimų direktyvą, ES valstybės narės, įgyvendindamos Reglamentą, gali nuspręsti, ar turėtų būti leidžiama susigrąžinti reputaciją?	81
10.4. Pagal MNR 25 straipsnio 3 dalį, „valstybės narės praneša Komisijai apie galutinius sprendimus“ ir juridiniams asmenims skirtas sankcijas. Šių sprendimų sąrašą Komisija skelbs savo interneto svetainėje. Ar tai yra visi administraciniai sprendimai, ar teismų sprendimai?	82
10.5. Nukirtau kelis nedidelius medžius savo valdoje, o dabar ten auginu karves. Ketinu parduoti medieną ir tų karvių mėsą ES vietos rinkoje. Ar man bus taikomos sankcijos už jų pardavimą nukirtus medžius? (ATNAUJINTA)	82
10.6. (IŠBRAUKTA, informacija perkelta į 7.30 klausimą)	82

1. Atsekamumas

1.1. Kodėl ir kaip veiklos vykdytojai turi rinkti koordinacinių duomenis? (ATNAUJINTA)

Reglamente reikalaujama, kad į jo taikymo sritį patenkančius produktus ES rinkai tiekiantys veiklos vykdytojai surinktų žemės sklypų, kuriuose pagamintos biržos prekės, geografinių koordinacinių duomenis.

Siekiant įrodyti, kad konkrečioje gamybos vietoje nenaikinami miškai, žemės sklypo atsekamumas (t. y. reikalavimas surinkti žemės sklypų, kuriuose pagamintos biržos prekės, geografinių koordinacinių duomenis) yra būtinas. Dalis pramonės dalyvių ir kelios sertifikavimo organizacijos jau naudoja geografinę informaciją produktams su konkrečiu žemės sklypu susieti. Tikrinant, ar deklaruotų biržos prekių ir produktų geografinė kilmės vieta nėra susijusi su miškų naikinimu, gali būti naudojama tolimuoju stebėjimu gauta informacija (aeronuotraukos, palydovų užfiksuojami vaizdai) ar kita informacija (pvz., lauke padaryta nuotrauka su susietomis geografinės vietos ir laiko žymomis).

Geografinės vietos koordinatės reikia nurodyti išsamaus patikrinimo pareiškimuose (toliau – išsamaus patikrinimo pareiškimai arba IPP), kuriuos veiklos vykdytojai privalo pateikti informacinėje sistemoje prieš pateikdami ES rinkai ar eksportuodami iš ES produktus¹. Todėl tai yra esminė Reglamento nuostatų dalis – į Reglamento taikymo sritį patenkantį produktą pateikti ES rinkai ar eksportuoti draudžiama, kol dar nėra surinktos ir išsamaus patikrinimo pareiškime pateiktos jo geografinės kilmės vietos koordinatės.

Geografinės žemės sklypų vietos koordinatės galima rinkti naudojant mobiliuosius telefonus, rankinius pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (GNSS) įrenginius ar plačiai naudojamas ir nemokamas skaitmenines taikomąsias programas (pvz., geografinės informacinės sistemas – GIS). Šioms priemonėms mobiliojo ryšio tinklo aprėptis nereikalinga – pakanka stipraus GNSS signalo (pvz., GALILEO teikiamos paslaugos).

Biržos prekių, išskyrus galvijus, gamybai naudojamų didesnių nei 4 hektarų žemės sklypų geografinė vieta turi būti išreiškiama daugiakampiais – platumos ir ilgumos taškais, nurodant šešis skaitmenis po kablelio, taip apibrėžiant kiekvieno žemės sklypo perimetrą. Jei žemės sklypas yra mažesnis nei 4 hektarai, veiklos vykdytojas gali nurodyti geografinę vietą naudodamas daugiakampį arba vieną platumos ir ilgumos tašką su šešiais skaitmenimis po kablelio. Ūkius, kuriose laikomi galvijai, galima apibūdinti nurodant tik vieną geografinės vietos koordinatės tašką.

Atkreipkite dėmesį, kad Reglamentu neskirta tiesioginių pareigų trečiųjų valstybių gamintojams (nebent jie patys tiesiogiai pateiktų produktus ES rinkai).

Dėl tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų, kurie nėra MVĮ, ir prekyautojų, kurie nėra MVĮ, pareigų žr. 3.4 klausimą.

¹ Informacinės sistemos veikimas nustatytas Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2024/3084: [Įgyvendinimo reglamentas \(ES\) 2024/3084 – LT – EUR-Lex](#). Daugiau informacijos pateikiama šio dokumento 7 skyriuje.

1.2. Ar visos (importuojamos, eksportuojamos, parduodamos) biržos prekės turėtų būti atsekamos? (ATNAUJINTA)

Atsekamumo reikalavimai taikomi kiekvienai importuojamų, eksportuojamų ir parduodamų atitinkamų biržos prekių partijai.

Pagal Reglamentą veiklos vykdytojai privalo atsekti **kiekvieną atitinkamą biržos prekę** iki jos kilmės žemės sklypo prieš tiekdami ar pateikdami ES rinkai arba eksportuodami atitinkamą produktą. Todėl **išsamaus patikrinimo pareiškimą su geografinės vietos informacija privaloma pateikti dėl atitinkamų produktų, kurie bus importuojami** (muitinės procedūra – išleidimas į laisvą apyvartą) ar eksportuojami (muitinės procedūra – eksportas), taip pat siunčiami pagal sandorius ES rinkoje. Eksportuojant produktus, tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų, kurie nėra MVJ, atveju reikiamą informaciją galima pateikti darant nuorodą į ankstesnį IPP (žr. 3.4 klausimą; dėl MVJ, kai vykdomas eksportas, žr. 5.6.1 klausimą).

1.3. Kokia tvarka taikoma produktams, kurie parduodami nesupakuoti, ar sudėtiniais produktams? (ATNAUJINTA)

Dėl produktų, kurie parduodami **nesupakuoti**, pavyzdžiui, sojų ar alyvpalmių aliejaus, veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad visi su siunta susiję žemės sklypai būtų identifikuoti ir kad biržos prekės nebūtų jokiame proceso etape sumaišomos su nežinomos kilmės biržos prekėmis ar prekėmis iš plotų, kuriuose miškai sunaikinti ar nualinti po atskaitos datos – 2020 m. gruodžio 31 d.

Dėl atitinkamų **sudėtinių** produktų, pavyzdžiui, medinių baldų su įvairių rūšių medienos dalimis, veiklos vykdytojas turi nustatyti visų žemės sklypų, kuriuose pagaminta atitinkama gamybos procese naudota biržos prekė (pvz., mediena), geografinę padėtį. Tai galima padaryti surenkant geografinės vietos duomenis arba darant nuorodą į ankstesnį IPP, kuriame nurodyta visų žemės sklypų geografinė vieta. Atitinkamų biržos prekių sudedamųjų dalių kilmė negali būti nežinoma ir jos negali būti kilusios iš teritorijų, kuriose po atskaitos datos buvo sunaikinti ar nualinti miškai.

Kai **sudėtinių** produktų sudėtyje yra daug įvairių atitinkamų biržos prekių ar produktų (pavyzdžiai – šokolado plytelė su kakavos milteliais, kakavos sviestu ir alyvpalmių aliejumi arba medinis baldas su odinėmis dalimis), tokį produktą ES rinkai pateikiantis ar iš jos eksportuojantis veiklos vykdytojas turi atlikti išsamų patikrinimą tik dėl pagrindinės biržos prekės ir (antrinių) produktų, laikomų svarbiais pagal MNR: tai yra biržos prekė, kuri nurodyta I priedo kairėje skiltyje. Pavyzdžiui, šokolado plytelės (SS kodas 1806) atveju atitinkama susijusi biržos prekė yra kakava. Tai reiškia, kad išsamaus patikrinimo pareiga ir informacijos reikalavimai taikomi tik atitinkamiems šokolado plytelės sudėtyje esantiems arba ją gaminant naudotiems produktams, nurodytiems I priedo dešinėje skiltyje prie atitinkamos biržos prekės – šiuo atveju tie produktai yra kakavos milteliai ir kakavos sviestas, priskiriami prie biržos prekės kakavos.

1.4. Ar leidžiama taikyti masės balansu grindžiamą kilmės grandinės modelį?

Reglamente reikalaujama, kad biržos prekės, naudojamos gaminant visus į Reglamento taikymo sritį patenkančius produktus, būtų atsekamos iki konkretaus žemės sklypo.

Pagal Reglamentą **neleidžiama** taikyti masės balansu grindžiamo kilmės grandinės modelio, kuriame galima bet kuriuo tiekimo grandinės etapu sumaišyti su miškų naikinimu nesusijusias biržos prekes su nežinomos kilmės ar su miškų naikinimu susijusiomis biržos prekėmis. Taip yra todėl, kad taikant šį modelį neįtikrinama, kad biržos prekės, pateikiamos ES rinkai ar eksportuojamos iš ES, nebūtų susijusios su miškų naikinimu. Todėl biržos prekes, pateikiamas ES rinkai arba eksportuojamas iš ES, reikia kiekvienu tiekimo grandinės etapu atskirti nuo nežinomos kilmės arba su miškų naikinimu susijusių biržos prekių. Kadangi masės balansu grindžiamas modelis netaikytinas, visų identifikacinių duomenų išsaugoti nereikia.

1.5. Ką daryti, jei dalis produkto neatitinka reikalavimų?

Jei dalis atitinkamo produkto neatitinka reikalavimų, **reikalavimų neatitinkanti dalis turi būti identifikuota ir atskirta nuo likusios dalies** prieš tai, kai atitinkamas produktas pateikiamas ES rinkai ar eksportuojamas, ir ta produkto dalis negali būti nei pateikta ES rinkai, nei eksportuota.

Jei tokios produkto dalies identifikuoti ir atskirti neįmanoma, pavyzdžiui, dėl to, kad reikalavimų neatitinkantys produktai yra sumaišyti su kitais produktais, tai reiškia, kad visas atitinkamas produktas neatitinka reikalavimų, nes neįmanoma užtikrinti Reglamento 3 straipsnyje nustatytų sąlygų laikymosi. Todėl tokio produkto negalima nei pateikti ES rinkai, nei eksportuoti.

Pavyzdžiui, jeigu visos nesupakuotos biržos prekės būtų sumaišytos ir susijusios su keliais šimtais žemės sklypų ir paaiškėtų, kad viename iš tų sklypų buvo po 2020 m. iškirsti miškai, tai reikštų, kad reikalavimų neatitinka visa atitinkama partija.

Vis dėlto produktas nebūtų neatitinkantis reikalavimų, jeigu 100 proc. atitinkamų biržos prekių ar atitinkamų produktų, pateiktų ES rinkai, 1) galėtų būti atsekami iki konkretaus žemės sklypo, 2) būtų teisėti ir nesusiję su miškų naikinimu, kaip tai apibrėžta Reglamente, ir 3) niekada nebūtų sumaišyti su biržos prekėmis, kurios yra nežinomos kilmės ar susijusios su miškų naikinimu.

1.6. Kokios yra taisyklės dėl žemės, kuri nėra nekilnojamasis turtas?

Kas atsitinka, kai valstybinė ar bendruomenei priklausanti žemė nepatenka į „nekilnojamojo turto objekto“ sampratą?

Reglamente reikalaujama, kad biržos prekės, pateikiamos ES rinkai ar eksportuojamos iš ES, būtų pagamintos arba jų derlius būtų nuimtas žemėje, kuri nurodyta kaip žemės sklypas. Žemės registro ar oficialaus nuosavybės teisės liudijimo nebuvimas neturėtų būti kliūtis nurodyti žemės plotą, kuris faktiškai naudojamas kaip žemės sklypas (žr. toliau).

1.7. Kokio dydžio (hektarais) žemės plotą gali aprėpti daugiakampis?

Reglamente nenustatyta mažiausio ar didžiausio žemės sklypų dydžio riba, tačiau žemės sklypas turi tiksliai atitikti gamybos vietovę ir sąlygos jame turi būti pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti bendrą riziką, kad dėl atitinkamų toje žemėje gaminamų produktų gali būti naikinami ar alinami miškai, lyg. Dėl mažesnių nei 4 ha sklypų geografinių koordinatų taip pat žr. 1 klausimą.

Daugiakampių, kuriuos galima įkelti į informacinę sistemą, plotas neribojamas, tačiau bendras IPP failo dydis negali viršyti 25 MB.

1.8. Ar geografinė vieta visais atvejais turi būti nurodoma naudojant daugiakampius?

Ne. Geografinę vietą galima nurodyti tik vienu platumos ir ilgumos tašku, jei žemės sklypo plotas yra mažesnis nei keturi hektarai (tik tokiais atvejais). Galvijų atveju daugiakampių naudoti nereikia – pakanka nurodyti po vieną geografinės padėties tašką, konkrečiai dėl visų ūkių (apibrėžtų Reglamento 2 straipsnio 29 punkte), kuriuose laikyti galvijai.

1.9. (IŠBRAUKTA, informacija perkelta į 7.26 klausimą)

1.10. Ką daryti, jei nėra nuosavybės registrų ar nuosavybės teisės liudijimų?

Kaip veiklos vykdytojai ir prekyautojai, kurie nėra MVJ, gali gauti geografinės vietos duomenis šalyse, kuriose nuosavybės registrai nebaigti kurti ir kuriose ūkininkai gali neturėti savo žemės identifikacinių numerių ar nuosavybės teisės liudijimų? (ATNAUJINTA)

Ūkininkai gali surinkti informaciją apie savo žemės sklypų geografinę vietą nepriklausomai nuo to, ar tie sklypai yra įtraukti į žemės registrą ir ar yra jų žemės identifikaciniai numeriai arba nuosavybės teisės liudijimai. Jeigu ūkininkai nėra tiesioginiai veiklos vykdytojų tiekėjai ir patys nėra veiklos vykdytojai, jiems nereikia pateikti jokių asmens duomenų – pakanka nurodyti sklypo, iš kurio tiekiamos biržos prekės, skirtos pateikti ES rinkai, geografinę vietą.

Dėl teisėtumo reikalavimo, susijusio su žemės naudojimo teise (Reglamento 2 straipsnio 40 punkto a papunktis), Reglamente reikalaujama laikytis atitinkamų nacionalinės teisės aktų. Jei pagal nacionalinę teisę ūkininkai gali teisėtai parduoti savo produktus (nors šalyje gali nebūti nuosavybės registro, o kai kurie ūkininkai gali neturėti identifikacinių dokumentų), tai taip pat reiškia, kad veiklos vykdytojai (arba prekyautojai, kurie nėra MVJ), įsigydami produktus iš tų ūkininkų, atitiktų teisėtumo reikalavimą. Jei pagal šalies vidaus teisę neprivaloma turėti žemės nuosavybės teisės liudijimo norint gaminti ir komercializuoti žemės ūkio produktus, to nereikalaujama ir pagal Reglamentą. Tačiau veiklos vykdytojai (arba prekyautojai, kurie nėra MVJ) turi patikrinti ir įsitikinti, kad jų tiekimo grandinėse nėra neteisėtumo rizikos, t. y. kad laikomasi atitinkamų gamybos šalyje taikomų teisės aktų.

Veiklos vykdytojai (arba prekyautojai, kurie nėra MVJ) jau dabar renka informaciją apie teisėtumą (ir geografinę vietą) daugybe įvairių būdų – kai kurie iš jų tiesiogiai sudaro savo tiekėjų žemėlapius, kiti pasikliauna tarpininkais, tokiais kaip kooperatyvai, sertifikavimo įstaigos, nacionalinės atsekamumo sistemos arba kitos įmonės. Veiklos vykdytojams (arba prekyautojams, kurie nėra MVJ) tenka teisinė atsakomybė užtikrinti, kad informacija apie geografinę vietą ir teisėtumą būtų teisinga, nepriklausomai nuo to, kokiais būdais ar per kokius tarpininkus jie surenka tą informaciją.

1.11. Ar veiklos vykdytojas gali naudoti gamintojo pateiktus geografinės vietos duomenis?

Taip, tačiau už jų tikslumą galiausiai atsako veiklos vykdytojas, o ne juos pateikęs gamintojas. Reglamentas netaikomas gamintojams, kurie patys tiesiogiai nepateikia produktų Europos Sąjungos rinkai (ir todėl nepatenka į veiklos vykdytojų ir prekyautojų apibrėžtį).

Tokiu atveju veiklos vykdytojas turės užtikrinti, kad teritorija, kurioje pagaminta atitinkama biržos prekė, būtų tiksliai pažymėta žemėlapyje ir kad nurodyta geografinė vieta atitiktų reikiamą žemės sklypą. Tarp priemonių, kuriomis gali naudotis veiklos vykdytojas, yra pagalba tiekėjams, visų pirma smulkiesiems ūkininkams, atitikti šio reglamento reikalavimus, stiprinant jų gebėjimus ir darant kitas investicijas.

1.12. Ar veiklos vykdytojai turėtų patikrinti geografinę vietą? (ATNAUJINTA)

Veiklos vykdytojai turi patikrinti ir gebėti įrodyti, kad nurodyta geografinė vieta yra teisinga.

Geografinės vietos informacijos teisingumo ir tikslumo užtikrinimas – esminis pareigų, kurias turi atlikti veiklos vykdytojai, aspektas. Jei būtų pateikti neteisingi geografinės vietos duomenys, tai reikštų, kad nevykdomos veiklos vykdytojų pareigos pagal Reglamentą.

1.13. Ar reikėtų kartoti išsamaus patikrinimo procedūrą dėl produktų iš tos pačios žemės? (ATNAUJINTA)

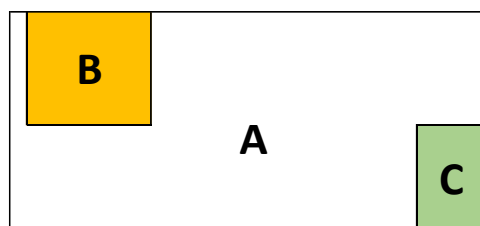
Pareiga per informacinę sistemą pateikti geografinės vietos informaciją, kuri turi būti pateikta IPP, yra susieta su kiekvienu atitinkamu produktu. Todėl veiklos vykdytojai (arba prekyautojai, kurie nėra MVĮ) turės nurodyti šią informaciją kiekvieną kartą, kai ketins pateikti ar tiekti ES rinkai arba eksportuoti atitinkamą produktą. Išsamaus patikrinimo procedūra turi būti pakartojama (t. y. atnaujinama) dėl kiekvieno atitinkamo produkto, be kita ko, atitinkamai nurodant geografinės vietos koordinatas. **Reikiamą informaciją galima pateikti darant nuorodą į ankstesnį IPP**, prieš tai įsitikinus, kad išsamus patikrinimas atliktas ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje (žr. 3.4 klausimą).

1.14. Ar daugiakampis gali apimti kelis žemės sklypus?

Daugiakampiai naudojami žemės sklypų, kuriuose pagaminta biržos prekė, perimetrui apibrėžti. **Kiekvienu daugiakampiu turėtų būti žymimas vienas atskiras žemės sklypas, nesvarbu, ar jis vientisas, ar ne.** Jei atitinkami produktai pagaminti iš biržos prekių, kilusių iš kelių žemės sklypų, viename išsamaus patikrinimo pareiškime turi būti pateikiami keli daugiakampiai. Jei žemės sklypų gali būti tik kai kuriose žemės ploto dalyse, daugiakampis negali būti naudojamas to žemės ploto perimetrui apibrėžti.

1.15. Kaip yra tada, kai atitinkama biržos prekė gaminama žemės sklype, priklausančiame atskiram nekilnojamojo turto objektui, kuriame yra ir kitų žemės sklypų?

Tokią situaciją geriausiai parodo toliau pateikta iliustracija.

- A → Atskiras nekilnojamojo turto objektas
- B → Žemės sklypas, kuriame gaminama atitinkama biržos prekė (pvz., sojos)
- C → Teritorija, kurioje sunaikinti miškai

i) Jeigu atitinkama biržos prekė (pavyzdyje – sojos) gaminama B zonoje, kokia geografinė vieta turėtų būti nurodyta?

Veiklos vykdytojas, remdamasis žemės sklypo apibrėžtimi („atskirame nekilnojamojo turto objekte esantis žemės plotas“), turėtų nurodyti tik to žemės sklypo, kuriame gaminama atitinkama biržos prekė, geografinę vietą (pavyzdyje – B zona).

ii) Ką daryti, jei miškų naikinimas C zonoje yra teisėtas ir vyksta po atskaitos datos?

- Jeigu atitinkama biržos prekė C zonoje negaminama, miškų naikinimas C zonoje neturi įtakos B zonoje auginamų sojų atitikčiai reikalavimams.
- Jeigu C zonoje gaminama kita atitinkama biržos prekė (pvz., auginami galvijai), tie galvijai neatitinka reikalavimų (jų produkcija yra susijusi su miškų naikinimu), tačiau sojos iš B zonos iš esmės atitinka reikalavimus.
- Jei ta pati biržos prekė (sojos) gaminama tiek B, tiek C zonose, veiklos vykdytojas turi pasiekti, kad rizika būtų nedidelė, ypač atsižvelgdamas į didelę produkcijos sumaišymo tame pačiame objekte riziką (10 straipsnio 2 dalies j punktas).

iii) Kaip yra tada, kai nekilnojamojo turto A objekto teisinis statusas yra paveiktas Reglamente apibrėžto „neteisėtumo“ (pvz., jei C zonoje neteisėtai naikinami miškai)? Ar tai turi įtakos B zonoje auginamoms sojoms?

Sojos, auginamos B zonoje, nėra teisėtos, todėl neatitinka reikalavimų, nes gamybos vietovės (ne vien žemės sklypo, o viso objekto, pagal 2 straipsnio 40 dalį) teisinis statusas neatitinka gamybos šalies atitinkamų teisės aktų.

1.16. Ar daugiakampių duomenys turėtų būti pateikiami išreikšti apibrėžtu apskritimu?

Nėra nei pareigos, nei galimybės pateikti žemės sklypo duomenis išreikštus aplink apibrėžtu apskritimu. **Jei žemės sklypai yra didesni nei keturi hektarai** (skirti atitinkamų biržos prekių, išskyrus galvijus, gamybai), geografinės vietos duomenys turi būti pateikiami naudojant daugiakampius (o ne vieną centrinį tašką su aplink apibrėžtu apskritimu) su pakankamais platumos ir ilgumos taškais kiekvieno žemės sklypo perimetrai apibrėžti.

1.17. Kaip turėtų būti deklaruojama mišrių prekių gamybos vieta? (ATNAUJINTA)

Veiklos vykdytojas turi deklaruoti visų faktiškai į ES siunčiamų prekių gamybos vietą.

Pavyzdžiui, jei reikalavimus atitinkančios prekės iš kelių gamybos vietų sumaišomos tame pačiame bokštiniame aruode, rietuvėje, krūvoje, cisternoje ar kt. ir kai kurios iš tų prekių pateikiamos ES rinkai:

- deklaruojant gamybos vietą turėtų būti **nurodytos vietos, kuriose pagamintos visos prekės, patekusios į bokštinį aruodą nuo tada, kai jis paskutinį kartą ištuštintas** (taigi galėjusios patekti į siuntą).
- Jei bokštiniai aruodai nėra reguliariai ištuštinami, veiklos vykdytojas deklaruodamas gamybos vietą turi įtraukti visas prekes, patekusias į bokštinį aruodą per tam tikrą laikotarpį, kuris turi būti nustatytas toks, kad būtų užtikrinta, jog vykstant procesui

nebūtų įmaišyta prekių, kurių kilmės vieta nežinoma. Pavyzdžiui, kai iš bokštinio aruodo iškraunama dalis prekių, tai galima saugiai daryti deklaruojant visų pirmiau į bokštinį aruodą patekusių prekių – ne mažiau kaip 200 proc. bokštinio aruodo talpos – geografinę buvimo vietą, jei bokštinio aruodo naudojimo sistemoje prekės, kurios į jį sukrautos anksčiausiai, yra pirmiausia iš jo iškraunamos (principas „pirmas į, pirmas iš“), arba naudojama lygiavertė sistema, kuria užtikrinamas bokštinio aruodo ištuštinimas iškraunant iš jo žaliavas ta pačia chronologine seka, kuria jos sukrautos į aruodą. Šis principas taikomas atitinkamoms biržos prekėms ar produktams, laikomiems rietuvėse, cisternose ir kt., ir visam nuolatiniam jų tvarkymui. Galima taikyti ir kitus metodus – tiek sistemoje pagal principą „pirmas į, pirmas iš“, tiek kai naudojamos kitos sandėliavimo sistemos – jeigu užtikrinama, kad iš nežinomos gamybos vietos kilusios arba MNR reikalavimų neatitinkančios biržos prekės nebūtų įmaišomos vykstant procesui.

- Pagal Reglamentą **neleidžiama** deklaruoti x kiekio prekių, patekusių į bokštinį aruodą, gamybos vietos, kai x yra ES rinkai pateikiamų prekių kiekis, nes tai darant būtų pažeistas Reglamente nustatytas draudimas pateikti Sąjungos rinkai nežinomos kilmės produktus.

Tai nedaro poveikio 9 skirsnyje pateiktoms pereinamojo laikotarpio nuostatoms.

1.18. Kokiomis aplinkybėmis veiklos vykdytojai gali išsamaus patikrinimo pareiškime deklaruoti daugiau žemės sklypų, o ne tik tuos, kurie faktiškai susiję su konkrečios rinkai pateikiamos biržos prekės gamyba? Kokie yra tokio perteklinio deklaravimo padariniai? (ATNAUJINTA)

Pagal Reglamento esmę turi būti atitiktis tarp rinkai pateikiamų biržos prekių ir (arba) produktų ir žemės sklypų, kuriuose jie faktiškai pagaminti (todėl Reglamente vadovujamasi griežto atsekamumo principu – veiklos vykdytojai turi surinkti tikslias geografinės vietos koordinates, atitinkančias gamybos sklypus). Vis dėlto tam tikromis aplinkybėmis veiklos vykdytojas gali pateikti daugiau (riboto skaičiaus) žemės sklypų, ne tik tų, kuriuose pagamintos atitinkamos biržos prekės, geografinės vietos koordinates:

veiklos vykdytojai gali deklaruoti daugiau sklypų tik tais atvejais, kai nesupakuota biržos prekė yra visiškai atsekama iki konkretaus žemės sklypo ir nėra sumaišyta su nežinomos kilmės ar reikalavimų neatitinkančiomis biržos prekėmis. Jei tokia biri biržos prekė yra per logistikos ar gamybos procesą sumaišoma, pavyzdžiui, bokštiniuose aruoduose, kuriuose sandėliuojama, laivuose, kuriais vežama, ar fabrikuose per gamybos procesą, veiklos vykdytojas gali deklaruoti daugiau sklypų pateikdamas rinkai tik dalį viso prekių kiekio, kai tai daroma. Veiklos vykdytojai privalo gauti kuo detalesnius atsekamumo duomenis.

Perteklinis deklaravimas gali būti atliekamas ir tuo atveju, kai tam tikruose žemės ūkio paskirties sklypuose ūkyje taikoma sėjomaina, pavyzdžiui, kai sojos kasmet auginamos vis kitoje viso ūkio ariamosios žemės ploto dalyje.

Jei veiklos vykdytojas išsamaus patikrinimo pareiškime deklaruoja daugiau sklypų, jis prisiima visą atsakomybę už visų žemės sklypų, kurių geografinė vieta nurodyta, atitiktį reikalavimams, nepriklausomai nuo to, ar tokiuose žemės sklypuose yra gaminamos biržos prekės ir (arba)

produktai, kurie galiausiai bus pateikti rinkai. Jei bent vienas iš žemės sklypų, kurių geografinė vieta nurodyta išsamaus patikrinimo pareiškime, neatitinka reikalavimų, tai reiškia, kad reikalavimų neatitinka visi žemės sklypai, kurių geografinė vieta nurodyta. Šiais atvejais veiklos vykdytojas, deklaruojantis daugiau žemės sklypų, taip pat turi visapusiškai atlikti visų deklaruojamų žemės sklypų (įskaitant tuos, kurie deklaruojami papildomai) išsamų patikrinimą atlikdamas MNR nustatytas pareigas ir turi pateikti įrodymų, kad 1) visų žemės sklypų neatitikties reikalavimams (miškų nenaikinimo ir teisėtumo reikalavimams) rizika yra įvertinta pagal MNR 10 straipsnio 2 dalį, 2) atlikdamas tokį vertinimą veiklos vykdytojas ypač atsižvelgė į MNR 10 straipsnio 2 dalies i ir j punktuose nustatytus kriterijus ir 3) tokia rizika visuose žemės sklypuose yra nedidelė. Veiklos vykdytojas turi išsamiau apsvarstyti, ar esama rizikos, jei atitinkamus produktus sunku susieti su žemės sklypais, kuriuose pagamintos atitinkamos biržos prekės, pagal MNR 10 straipsnio 2 dalies i punktą, ir ar Reglamento apėjimo arba susimaišymo su atitinkamais nežinomos kilmės produktais rizika pagal MNR 10 straipsnio 2 dalies j punktą yra nedidelė. Veiklos vykdytojas prieš pateikdamas ar tiekdamas tokius produktus rinkai arba prieš juos eksportuodamas turi sumažinti šią riziką tiek, kad ji būtų nedidelė.

Atsekamumo praktika, pagal kurią siekiama deklaruoti daugiau žemės sklypų (pvz., regiono ar šalies mastu), apskritai neatitinka šio reglamento nuostatų (tai nedaro poveikio pirmiau aprašytiems scenarijams). Jei būtų taikoma tokia praktika, veiklos vykdytojai negalėtų atlikti savo pagrindinių išsamaus patikrinimo pareigų, visų pirma, sumažinti Reglamento apėjimo rizikos (nes išsamaus patikrinimo pagal Reglamento 8 straipsnį neįmanoma atlikti visos šalies mastu). Tai taip pat kliudytų ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms dirbti – joms būtų sunku (ar net neįmanoma) vykdyti savo pareigas atlikti patikras pagal 16 straipsnį.

1.19. Kaip bus galima praktiškai patikrinti pateiktus teiginius pagal geografinę vietą? (ATNAUJINTA)

Kaip bus galima pagal geografinę vietą praktiškai patikrinti teiginio, kad miškai nenaikinami, pagrįstumą? Ar tai darant sulyginami palydovinės navigacijos padėties nustatymo duomenys ir miškų naikinimo žemėlapiai? Ar bus sudaryti pradiniai žemėlapiai su nurodytais miškų plotais ar vietovėmis, kuriuose miškai buvo naikinami ir alinami? Kaip tai veiks tuo atveju, jeigu ūkių, plantacijų ar koncesijų geografinė vieta nebus žinoma?

Veiklos vykdytojui tenka atsakomybė surinkti žemės sklypų, kuriuose pagamintos biržos prekės, geografinės vietos koordinačių duomenis. Jeigu veiklos vykdytojas visų žemės sklypų, iš kurių gautas atitinkamas produktas, geografinės vietos duomenų surinkti negali, pagal Reglamento 3 straipsnį, jis neturėtų pateikti to produkto ES rinkai ar jį eksportuoti.

1.20. Veiklos vykdytojai (taip pat prekyautojai, kurie nėra MVJ) ir vykdymo užtikrinimo institucijos, siekdami įvertinti, ar produktai atitinka Reglamente nustatytą reikalavimą nenaikinti miškų, gali sutikrinti geografinės vietos koordinatas su palydovų užfiksuojamais vaizdais ar miškų dangos žemėlapiais. Kaip ES tikrins teiginio, kad miškai nenaikinami, pagrįstumą?

ES valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų atlikti patikras, skirtas nustatyti, ar atitinkamos biržos prekės ir produktai, kurie yra ar bus pateikti ar tiekiami ES rinkai arba

eksportuojami, yra kilę iš žemės sklypų, kuriuose nenaikinami miškai, ir teisėtai pagaminti (pagal Reglamento 16 straipsnį). Tai apima išsamaus patikrinimo pareiškimų galiojimo patikras ir veiklos vykdytojų bei prekyautojų bendros atitikties Reglamento nuostatoms patikrinimą.

Daugiau informacijos apie tai, ką apima ES valstybių narių kompetentingų institucijų pareigos, rasite Reglamento 18 ir 19 straipsniuose.

1.21. Kokio pobūdžio patikras ES valstybių narių kompetentingos institucijos gali atlikti trečiojoje valstybėje, jei manoma, kad produktas gali neatitikti MNR reikalavimų?

Kompetentingos institucijos gali bendradarbiaudamos su trečiųjų valstybių administracinėmis institucijomis atlikti vietos auditus pagal Reglamento 18 straipsnio 2 dalies e punktą, jei tos trečiosios valstybės su tuo sutinka.

Pažymėtina, kad Reglamente nereikalaujama, jog ES valstybių narių kompetentingos institucijos konsultuotųsi su šalimis gamintojomis tuo atveju, jei įvertinama, kad produktas gali neatitikti reikalavimų arba neatitinka reikalavimų.

1.22. Ar kompetentingos institucijos vartos Reglamente pateiktas terminų apibrėžtis?

ES valstybių narių kompetentingos institucijos įgyvendindamos šį reglamentą **vartos Reglamento 2 straipsnyje pateiktas terminų apibrėžtis**. Reglamentas yra ES teisėkūros procedūra priimtas aktas, kurio laikytis privaloma. Jis turi būti visas suderintai taikomas 27 ES valstybėse narėse.

1.23. Kas yra tiekimo grandinės atsekamumas? (ATNAUJINTA)

Informacija, dokumentai ir duomenys, kuriuos veiklos vykdytojai ir, kai taikytina, prekyautojai, kurie nėra MVĮ, turi rinkti ir 5 metus saugoti tam, kad įrodytų atitiktį Reglamento reikalavimams, yra nurodyti Reglamento 9 straipsnyje ir II priede, taip pat (su geografine vieta susiję duomenys) 2 straipsnio 28 punkte.

Veiklos vykdytojai turėtų atlikti išsamų patikrinimą dėl visų atitinkamų kiekvieno konkretaus tiekėjo tiekiamų produktų. Todėl jie turėtų įdiegti išsamaus patikrinimo sistemą, kurioje būtų renkama informacija, duomenys ir dokumentai, reikalingi 9 straipsnyje nustatytiems reikalavimams įvykdyti, 10 straipsnyje apibūdintoms rizikos vertinimo priemonėms ir 11 straipsnyje nurodytoms rizikos mažinimo priemonėms taikyti. Išsamaus patikrinimo sistemų sukūrimo ir priežiūros, ataskaitų teikimo ir įrašų tvarkymo reikalavimai nurodyti Reglamento 12 straipsnyje. Veiklos vykdytojai privalės tiekimo grandinės tolesnėje grandyje esantiems veiklos vykdytojams ir prekyautojams pranešti visą informaciją, reikalingą tam, kad būtų įrodyta, jog atliktas išsamus patikrinimas ir nenustatyta jokios rizikos arba nustatyta tik nedidelė rizika (pagal MNR 4 straipsnio 7 dalį).

Gavę tokią informaciją, tolesnės tiekimo grandinės grandies veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali savo išsamų patikrinimą grįsti gauta informacija, tačiau tai, kad kitas vertės grandinės ankstesnės grandies veiklos vykdytojas ar prekyautojas atliko išsamų patikrinimą, niekaip neatleidžia jų pačių nuo tokių pareigų. Dėl tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų, kurie nėra MVĮ, ir prekyautojų, kurie nėra MVĮ, pareigų žr. 3.4 klausimą.

Veiklos vykdytojai ir prekyautojai, kurie nėra MVJ, privalo užtikrinti, kad jų išsamaus patikrinimo pareiškime per informacinę sistemą valstybių narių vykdymo užtikrinimo institucijoms pateikta informacija apie atsekamumą yra teisinga.

Informacinė sistema bus sukurta ir veiks pagal atitinkamas duomenų apsaugos nuostatas. Be to, šioje **sistemoje bus įdiegtos saugumo priemonės, kuriomis bus užtikrinamas informacijos, kuria dalijamasi, integralumas ir konfidencialumas.**

1.24. Kaip bus užtikrinamas kelių valstybių kilmės produktų atsekamumas?

Veiklos vykdytojai ir prekyautojai, kurie nėra MVJ, privalo, **nepriklausomai nuo jų tiekimo grandinių ilgumo ar sudėtingumo**, užtikrinti, kad reikalaujama informacija apie atsekamumą, kurią jie teikia valstybių narių kompetentingoms institucijoms, būtų teisinga.

Atsekamumui svarbi informacija gali būti kaupiama per visas tiekimo grandinės grandis. Pavyzdžiui, didelė nesupakuotų sojų, gautų iš kelių šimtų žemės sklypų keliose šalyse, siunta turėtų būti susieta su išsamaus patikrinimo pareiškimu, į kurį būtų įtrauktos visos atitinkamos gamybos šalys ir kiekvienos iš šių šalių kiekvieno atskiro žemės sklypo, iš kurio gauti produktai siuntai, geografinės vietos informacija.

1.25. Kas yra gamybos data ar laiko intervalas? (ATNAUJINTA)

Atlikdami Reglamento 9 straipsnyje nustatytas pareigas veiklos vykdytojai privalo surinkti informaciją apie gamybos datą arba laiko intervalą. Ši informacija yra reikalinga siekiant nustatyti, ar atitinkamas produktas nėra susijęs su miškų naikinimu. Todėl tai taikoma į Reglamento taikymo sritį patenkančioms biržos prekėms, kurios pateikiamos ES rinkai, arba biržos prekėms, naudojamoms atitinkamiems produktams, kuriems taikomas Reglamentas, gaminti.

Biržos prekių, išskyrus galvijus, gamybos data yra jų derliaus nuėmimo data, o gamybos laiko intervalas reiškia gamybos proceso laikotarpį ar trukmę (pvz., medienos atveju gamybos laiko intervalas būtų atitinkamų medienos ruošos darbų trukmė). Gamybos data ir gamybos laiko intervalas turėtų būti susieti su nurodytais žemės sklypais.

Jei dėl gamybos specifikos tikslesnės informacijos nėra, gali būti naudojami derliaus metai ir (arba) derliaus nuėmimo sezonas.

Atitinkamų produktų, priskiriamų biržos prekei „galvijai“, gamybos laiko intervalas yra galvijų gyvenimo trukmė nuo jų atsivedimo iki skerdimio. Jei gyvi galvijai (SS kodai 0102 21, 0102 29) bus pateikiami ES rinkai (pvz., karvė importuojama arba ES atsivesta karvė pirmą kartą paroduodama), visų geografinių vietų iki pirmojo pateikimo ES rinkai duomenys turės būti surinkti ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškime (IPP). Jei gyvi galvijai vėliau bus tiekiami ES rinkai, prekyautojai, kurie nėra MVJ, privalės surinkti ir pridėti visų papildomų ūkių, kuriuose galvijai laikyti po pirmo pateikimo ES rinkai, geografinių vietų duomenis (žr. Reglamento 9 straipsnio 1 dalies d punktą). Prekyautojai, kurie yra MVJ, neprivalės nurodyti savo geografinių vietų ar pateikti naujo IPP, tačiau informaciją apie atitinkamus produktus, kuriuos ketina tiekti rinkai, jie turėtų saugoti bent penkerius metus, kaip nustatyta 5 straipsnio 3 ir 4 dalyse.

Pažymėtina, kad pagal Reglamento 1 straipsnio 2 dalį ir pagal sąvokos „pagaminta“ apibrėžtį MNR 2 straipsnio 14 punkte, galvijams ir iš jų pagamintiems produktams MNR netaikomas, jei galvijai yra atsivesti prieš įsigaliojant šiam reglamentui, t. y. anksčiau nei 2023 m. birželio 29 d.

1.26. Kaip užtikrinamas galvijų atsekamumas? (ATNAUJINTA)

Ar pakaktų nurodyti žemės ploto, kuriame atsivestas veršelis, geografinę vietą? Kai kurie galvijai prieš skerdžiant gali būti perkeliami į vieną ar daugiau kitų vietų.

Veiklos vykdytojai (arba prekyautojai, kurie nėra MVĮ), pateikiantys galvijų produktus ES rinkai, privalo nustatyti geografinę vietą arba daryti nuorodą į IPP, kuriame pateikti visų su tų galvijų auginimu susijusių ūkių geografinių vietų duomenys, įskaitant vietą, kurioje tie galvijai atsivesti, ūkius, kuriuose jie buvo šeriami, jų ganyklas, taip pat skerdyklas, jei tie galvijai buvo jose laikomi gyvi (tačiau dėl kiekvieno iš šių ūkių privaloma nurodyti tik geografinę vietą, atitinkančią vieną platumos ir vieną ilgumos tašką, o ne daugiakampius).

1.26.1 Kaip veiklos vykdytojai turėtų atlikti su gyvulių pašarais susijusias pareigas? (NAUJA)

Pagal Reglamento 39 konstatuojamąją dalį, veiklos vykdytojai, pateikiantys ar tiekiantys rinkai arba eksportuojantys atitinkamus produktus, pagamintus naudojant galvijus, turėtų savo išsamaus patikrinimo sistemoje užtikrinti, kad naudoti gyvulių pašarai nebūtų susiję su miškų naikinimu. Vis dėlto neturėtų būti reikalaujama geografinės vietos informacijos dėl paties pašaro.

Atsižvelgiant į tai, kad MNR nustatyti reikalavimai dėl atitinkamų produktų, naudojami gyvulių pašarai yra pagal MNR aktualūs tik tuo atveju, jei toks pašaras yra „atitinkamas produktas“ tuo metu, kai gyvuliai juo šeriami (pvz., SS 1208 10 – sojų miltai ir rupiniai).

Išsamaus patikrinimo pareiškimas dėl pašaro, įtraukto į I priedą, turi būti teikiamas tik tuo atveju, jei tas pašaras pateikiamas ar tiekiamas rinkai arba eksportuojamas kaip atskiras produktas.

Jeigu pašaro, naudoto gyvuliams šerti, išsamus patikrinimas jau atliktas ankstesniu tiekimo grandinės etapu, atliekant išsamų patikrinimą dėl galvijų ir atitinkamų iš jų gautų produktų galima naudoti atitinkamas sąskaitas faktūras, atitinkamų išsamaus patikrinimo pareiškimų registracijos numerius ar bet kokius kitus aktualius dokumentus kaip įrodymus, kad tie pašarai nesusiję su miškų naikinimu. Kompetentingos institucijos gali reikalauti tokių įrodymų, jeigu atliktamos tyrimą gauna arba sužino svarbios informacijos, įskaitant informaciją, gautą remiantis trečiųjų šalių pateiktais pagrįstais skundais, kad yra rizika, jog pašaras gali neatitikti MNR reikalavimų. Tokie įrodymai turėtų apimti visą gyvūnų gyvenimo trukmę, bet ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį.

1.27. Ką daryti, jei ankstesnių tiekimo grandinės grandžių tiekėjai nepateikia reikalingos informacijos? (ATNAUJINTA)

Jei veiklos vykdytojas arba prekyautojas, pateikiantis ar tiekiantis biržos prekę ES rinkai arba ją eksportuojantis, negali iš savo tiekėjų gauti informacijos, reikalaujamos pagal Reglamentą, jis

neturi pateikti ar tiekti atitinkamų produktų ES rinkai ar jų eksportuoti iš ES, nes tai darant būtų pažeistas Reglamentas.

1.28. Ar reikėtų pateikti žemės, esančios šalyse, kurios priskiriamos prie mažos rizikos šalių, koordinates?

Atsekamumo pagal geografinę vietą reikalavimas yra **be išimčių**. Veiklos vykdytojai taip pat turi įvertinti atitinkamos tiekimo grandinės sudėtingumą, Reglamento apėjimo riziką ir susimaišymo su nežinomos kilmės produktais ar iš didelės rizikos arba standartinės rizikos šalių ar jų dalių kilusiais produktais riziką (Reglamento 13 straipsnis). Jei veiklos vykdytojas gauna arba sužino bet kokios aktualios informacijos, iš kurios galima spręsti, jog yra rizika, kad atitinkami produktai gali neatitikti Reglamento arba kad Reglamentas yra apeinamas, jis turi atlikti visas pareigas pagal Reglamento 10 ir 11 straipsnius ir turi nedelsdamas perduoti kompetentingai institucijai visą svarbią informaciją.

1.29. Ar teisėtumo reikalavimas taikomas žemei, kurioje nenaikinami miškai?

Atitinkamos biržos prekės negali būti tiekiamos ES rinkai ar eksportuojamos iš ES, jei nėra pagamintos laikantis atitinkamų gamybos šalies teisės aktų, kaip nustatyta Reglamento 3 straipsnio b punkte (vadinamasis teisėtumo reikalavimas).

Turi būti įvykdytos visos 3 straipsnyje nustatytos pareigos: 1) **teisėtumo reikalavimas (3 straipsnio b punktas)**; 2) **miškų nenaikinimo reikalavimas (3 straipsnio a punktas)** ir 3) reikalavimas dėl biržos prekių ar produktų pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą (Reglamento 3 straipsnio c punktas).

1.29.1 Kokiais atvejais teisės aktai gali būti laikomi svarbiais, net jei jie nėra susiję su MNR tikslais stabdyti miškų naikinimą ir alinimą? (NAUJA)

Kaip nustatyta MNR 2 straipsnio 40 punkte pateiktos apibrėžties įvadinėje dalyje, teisės aktai yra aktualūs, jeigu jie susiję su gamybos vietovės teisiniu statusu, t. y. jei teisės aktai daro konkretų poveikį ar įtaką teritorijos, kurioje pagamintos atitinkamos biržos prekės, teisiniam statusui.

MNR 2 straipsnio 40 punkte taip pat nurodyta, kad tai gali apimti, be kita ko, prekybos ir muitų teisės aktus. Tokie teisės aktai, kurie iš esmės nėra susiję su gamybos vietovės teisiniu statusu, taip pat gali būti aktualūs, jei jie konkrečiai susiję su atitinkamais žemės ūkio ar medienos gamybos sektoriais: taip galėtų būti, pavyzdžiui, jei muitinėje arba pagal gamybos šalies prekybos įstatymus reikia pateikti konkrečius su žemės ūkiu ar miškais susijusius dokumentus.

1.29.2 Biržos prekė gauta nuėmus derlių A šalyje ir vežama į B šalį tolesnei gamybai (pvz., iš A šalies kilmės kakavos pupelių B šalyje gaminami kakavos milteliai) prieš pateikiant tuos kakavos miltelius ES rinkai C šalyje. Kurios šalies taikytini teisės aktai yra aktualūs? (NAUJA)

Šiame pavyzdyje A šalis yra gamybos šalis, o tai reiškia, kad teisėtumo reikalavimas apima tik A šalyje taikytinus teisės aktus.

1.30. Ar yra ES nepriklausančių šalių teisinių įpareigojimų?

ES nepriklausančioms šalims jokie teisiniai įpareigojimai netaikomi. Reglamentu yra nustatytos veiklos vykdytojų ir prekyautojų pareigos (apibrėžtos Reglamento 2 skyriuje), taip pat ES valstybių narių ir jų kompetentingų institucijų pareigos (žr. Reglamento 3 skyrių).

Vis dėlto daugelis pasaulio šalių jau ėmėsi veiksmų siekdamos stiprinti su miškų naikinimu nesusijusias tiekimo grandines, stiprinti viešąsias atitinkamų biržos prekių atsekamumo sistemas ir kt., taip palengvindamos įmonių užduotis pagal šį reglamentą. Tai yra sveikintina, nes tokie pokyčiai gali labai padėti veiklos vykdytojams ir prekyautojams atlikti pareigas.

1.31. Kaip gamintojai gali dalytis geografinės vietos duomenimis tais atvejais, kai dalytis tokiais duomenimis draudžia valdžia? (ATNAUJINTA)

Vienas pagrindinių reikalavimų veiklos vykdytojams pagal Reglamentą – rinkti informaciją apie žemės sklypo (-ų), kuriame (-iuose) pagamintos ES rinkai pateikiamos arba iš jos eksportuojamos biržos prekės ir produktai, geografinę vietą (Reglamento 9 straipsnio 1 dalies d punktas). Veiklos vykdytojai negali išvengti pareigos rinkti tokius duomenis ir įkelti juos į informacinę sistemą argumentuodami tuo, kad yra nacionalinės teisės aktų, kuriais uždrausta dalytis tokiais (viešais) duomenimis su veiklos vykdytojais ir prekyautojais. Veiklos vykdytojai atlikdami savo pareigas turi pateikti geografinės vietos informaciją, nes kitaip veiklos vykdytojai ir prekyautojai, darydami nuorodą į ankstesnius IPP, negalėtų laikytis 8 straipsnyje nustatytų išsamaus patikrinimo reikalavimų ir todėl negalėtų pateikti ar tiekti atitinkamų produktų ES rinkai arba jų eksportuoti iš ES rinkos.

ooo

2. Taikymo sritis

2.1. Kokie produktai patenka į Reglamento taikymo sritį?

Reglamentas taikomas tik I priede nurodytiems produktams. Į I priedą neįtrauktiems produktams Reglamento reikalavimai netaikomi, net jei juose yra atitinkamų biržos prekių, patenkančių į Reglamento taikymo sritį. Pavyzdžiui, Reglamentas netaikomas muilui, net jei jame yra alyvpalmių aliejaus.

Reglamento reikalavimai netaikomi ir produktams, kurių SS kodas nenurodytas I priede, tačiau kuriuose gali būti sudedamųjų dalių ar elementų, pagamintų iš biržos prekių, kurioms taikomas Reglamentas (pvz., automobiliai su odinėmis sėdynėmis ar natūralios gumos padangomis).

Pastaba. Reglamente numatyta, kad atitinkamų produktų sąrašą ir produktų aprašymus Komisija gali iš dalies keisti priimdama deleguotąjį aktą. Be to, remdamasi atitinkamų biržos prekių poveikio miškų naikinimui ir alinimui vertinimu Komisija įvertins poreikį ir galimybę pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto,

kuriuo Reglamento taikymo sritis būtų išplėsta įtraukiant daugiau biržos prekių. Pirmoji biržos prekių aprėpties peržiūra bus atlikta per dvejus metus po Reglamento įsigaliojimo.

2.2. Kaip yra tada, kai į sąrašą įtrauktų produktų sudėtyje nėra į sąrašą įtrauktų biržos prekių? (ATNAUJINTA)

	... produktai pagaminti iš atitinkamoje kairėje I priedo skiltyje nurodytų biržos prekių	... produktai <u>nėra</u> pagaminti iš atitinkamoje kairėje I priedo skiltyje nurodytų biržos prekių
Atitinkamas produktas, įtrauktas į sąrašą I priede...	Reglamentas (MNR) taikomas	Reglamentas <u>netaikomas</u>
Kitas produktas, <u>neįtrauktas</u> į sąrašą I priede...	Reglamentas <u>netaikomas</u>	Reglamentas <u>netaikomas</u>

Į I priedą įtrauktiems produktams, kurių sudėtyje nėra atitinkamoje kairėje I priedo skiltyje nurodytų biržos prekių ir kurie nėra iš tų prekių pagaminti, Reglamentas netaikomas.

Prieš I priede nurodytų produktų **SS kodą esančios raidės „ex“** (angl. *extract*) reiškia, kad tame priede apibūdinti produktai sudaro tik dalį visų produktų, kurie gali būti klasifikuojami pagal atitinkamą SS kodą. Pavyzdžiui, kodas 9401 gali apimti sėdynes, pagamintas iš kitų žaliavų nei mediena, tačiau Reglamento reikalavimai taikomi tik medinėms sėdynėms. Panašiai ir kodas HS 0201 apima „**galvijų** mėsą, šviežią arba atšaldytą“ (atitinkamas angl. terminas – *bovine animals*), o kodas **ex 0201** Reglamento I priede apima tik **tam tikrų „galvijų** mėsą, šviežią arba atšaldytą“ (atitinkamas angl. terminas – *cattle*): tai reiškia, kad Reglamentas taikomas genties *Bos* ir jos pogenčių *Bos*, *Bibos*, *Novibos* ir *Poephagus* galvijų mėsai, tačiau **netaikomas** bizonų (*Bison genus*) ir buivolų (*Syncerus genus*) mėsai.

Jeigu atitinkamas produktas, pvz., „**ex 4011** Naujos pneumatinės guminės padangos“, yra pagamintas iš sintetinio ir natūralaus kaučiuko mišinio, veiklos vykdytojas (arba prekyautojas, kuris nėra MVĮ) turi atlikti išsamų patikrinimą tik dėl natūralaus kaučiuko sudedamosios dalies.

2.3. Ar reglamentas taikomas nepriklausomai nuo kiekio ar vertės?

Nėra nustatyta atitinkamų biržos prekių ar atitinkamų produktų, įskaitant esančius perdirbtų produktų sudėtyje, ribinių kiekių ar verčių, kurių nesiekiant Reglamentas nebūtų taikomas.

Veiklos vykdytojams ir prekyautojams, pateikiantiems ar tiekiantiems ES rinkai arba iš jos eksportuojantiems į atitinkamą produktą, įtrauktą į I priedą, Reglamente nustatytos pareigos taikomos nepriklausomai nuo produkto kiekio.

2.4. O kaip yra tada, kai biržos prekės yra pagamintos ES? (ATNAUJINTA)

ES pagamintoms biržos prekėms **taikomi tie patys reikalavimai kaip ir ne ES pagamintoms biržos prekėms**. I priede nurodytiems produktams Reglamentas taikomas nepriklausomai nuo to, ar jie užauginti arba pagaminti ES, ar importuojami.

Pavyzdžiui, jeigu ES įmonė gamina šokoladą (į I priedą įtrauktas kodas 1806), ji bus laikoma tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytoja, turinčia Reglamente nustatytas pareigas, net jei šokoladui gaminti naudojami kakavos milteliai jau pateikti ES rinkai ir atitinka išsamaus patikrinimo reikalavimus (taip pat žr. 3.4 ir 3.5 klausimus dėl tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų).

2.5. Kaip Reglamentas taikomas medienai ir popieriui, kurie naudojami pakuotėms? (ATNAUJINTA)

Pavyzdžiui, tuo atveju, kai gamintojas parduoda pakuotes (pvz., padėklus) gamybos pramonės gamintojams (jos bus naudojamos galutiniam produktui apsaugoti ir nebus parduodamos kaip galutinis produktas vartotojams), **I priedo tekstas „neįskaitant pakavimui skirtų medžiagų, kurios naudojamos išimtinai kaip pakavimo medžiagos prilaikyti, apsaugoti ar gabenti rinkai pateiktą produktą“** turėtų būti suprantamas taip:

jei kuri nors iš atitinkamų pakuočių pateikiama ES rinkai ar eksportuojama ne kaip kito produkto pakuotė, o kaip atskiras produktas (atskira pakuotė), Reglamentas jai taikomas, todėl taikomi išsamaus patikrinimo reikalavimai.

Jeigu pakuotės, klasifikuojamos pagal SS kodą 4415 arba pagal kitą SS kodą, pavyzdžiui, SS 48, yra naudojamos kitam produktui „prilaikyti, apsaugoti ar gabenti“, Reglamentas joms netaikomas.

Pakavimo medžiagos, kurios naudojamos tik kaip pakavimo medžiagos kitam ES rinkai pateikiamam produktui prilaikyti, apsaugoti ar gabenti, nėra atitinkamas produktas pagal jo sampratą Reglamento I priede, nepriklausomai nuo to, pagal kurį SS kodą jos klasifikuojamos. Nesvarbu, ar pakavimo medžiaga sąskaitoje faktūroje nurodyta šalia gabenamo produkto; veikiau lemiamą reikšmę turi tai, ar pagal importo arba eksporto scenarijų pakuotė būtų klasifikuojama kartu su produktu, ar atskirai (žr. bendrųjų Kombinuotosios nomenklatūros aiškinimo taisyklių 5b taisyklę). Pagal 5b taisyklę, pakavimo medžiagos ir pakavimo talpyklos, pateikiamos kartu su jose supakuotomis prekėmis, yra klasifikuojamos kartu su tomis prekėmis, jeigu jos įprastai naudojamos tokioms prekėms pakuoti. Jei pakuotė yra arba būtų klasifikuojama kartu su vežamu produktu, ji gali būti laikoma naudojama tik kaip pakavimo medžiaga kitam produktui, pateikiamam ar tiekiamam ES rinkai arba iš jos eksportuojamam, prilaikyti, apsaugoti arba gabenti.

Komisijos pateiktame deleguotojo akto projekte siūloma, kad ši išimtis būtų taikoma ir naudotojo vadovams, informaciniams lankstinukams, katalogams, rinkodaros medžiagai, taip pat prie kitų produktų pridedamoms etiketėms, išskyrus atvejus, kai jie pateikiami ar tiekiami rinkai arba eksportuojami atskirai.

2.6. Ar tai, kad mažmenininkas grąžina tuščią pakuotę savo tiekėjui, būtų laikoma tiekimu ES rinkai, jei atitinkama grąžinama pakuotė jau buvo atskirai pateikta ES rinkai (kaip atskira pakuotė)? (ATNAUJINTA)

Jeigu atitinkama pakuotė, pavyzdžiui, padėklas, pateikiama ar tiekama rinkai arba eksportuojama ne kaip kito produkto pakuotė, o kaip atskiras produktas (t. y. atskira pakuotė), Reglamentas jai taikomas, taigi taikomi ir atitinkami išsamaus patikrinimo reikalavimai (žr. pirmesnę klausimą). Tai turėtų būti taikoma tol, kol atitinkama pakuotė naudojama komerciniais tikslais kaip atskiras produktas.

Tačiau kai atitinkama pakuotė tampa pakavimo medžiaga, kuri naudojama tik kaip pakavimo medžiaga produktui prilaikyti, apsaugoti ar gabenti, ji nepatenka į Reglamento taikymo sritį. Tai reiškia, kad MNR netaikomas panaudotų pakavimo medžiagų pardavimui ar nuomai kitoms įmonėms. Reglamentas netaikomas ir ištuštintos pakuotės medžiagai, kuri jau buvo pirmą kartą panaudota kitam produktui prilaikyti, apsaugoti arba gabenti, pavyzdžiui, kai prekiaujama uždarąjo ciklo mainų sistemoje (t. y. padėklai perduodami tarp įmonių, kad būtų pakartotinai naudojami kroviniams gabenti). Daugiau informacijos apie produktų nuomą rasite atsakyme į 2.14 klausimą.

Jei pakuotė, kuri jau panaudota kitam produktui prilaikyti, apsaugoti arba gabenti, yra suremontuota ir perduodama, ji turi atitikti MNR tik tais atvejais, kai jos remontui naudojami nauji atitinkami produktai (pvz., padėklas suremontuojamas naudojant dalis iš neperdirbtos medienos). Tai reiškia, kad pavyzdyje apibūdintu atveju turi būti dėl padėklo pateiktas naujas IPP, tačiau išsamaus patikrinimo procedūra taikoma tik naujoms medinėms dalims.

2.7. Ar prekyba atitinkamais naudotais gaminiais ES rinkoje patenka į Reglamento taikymo sritį?

Šiame Reglamente nustatytos pareigos netaikomos dėl naudotų gaminių, kurių gyvavimo ciklas baigėsi ir kurie kitu atveju būtų pašalinti kaip atliekos (žr. 40 konstatuojamąją dalį ir I priedą).

2.8. Ar perdirbtas popierius ir kartonas patenka į Reglamento taikymo sritį?

Daugumoje perdirbto popieriaus ir kartono gaminių yra nedidelė procentinė dalis pirminės plaušienos arba prieš vartojimą perdirbto popieriaus (pvz., po kartoninių dėžių gamybos išmestų kartono liekanų), naudojamų plaušeliams sustiprinti.

I priede nurodyta, kad **Reglamentas netaikomas prekėms, jei jos gaminamos tik iš medžiagų, kurių gyvavimo ciklas užbaigtas ir kurios kitu atveju būtų išmestos kaip atliekos** (pagal Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 punkte pateiktą atliekų apibrėžtį). Taigi pareigos pagal Reglamentą netaikomos dėl perdirbtų medžiagų.

Ir, priešingai, **jei produkte yra neperdirbtų medžiagų, jam taikomi Reglamento reikalavimai**, o neperdirbtą medžiagą reikia atsekti pagal geografinę vietą iki kilmės sklypo.

I priede taip pat paaiškinta, kad Reglamentas apskritai yra taikomas gamybos proceso šalutiniams produktams. Tačiau, pagal I priedą, į taikymo sritį nepatenka popierius ar

kartonas, kuris yra utilizuotas (iš atliekų ir laužo gautas) produktas (žr. Kombinuotosios nomenklatūros 47 ir 48 skyrius).

2.8.1 Ar Reglamentas taikomas restauruotų padangų korpusams arba karkasams? (NAUJA)

Komisijos pateiktame deleguotojo akto projekte siūloma, kad Reglamentas nebūtų taikomas naudotiems padangų korpusams ir karkasams (paprastai naudojamiems padangoms restauruoti) ir kad į jo taikymo sritį patektų tik naujos restauruotų padangų dalys iš natūralaus kaučiuko, kaip antai protektoriai.

2.9. Kas yra KN ir SS kodai ir kaip jie turėtų būti naudojami? Kur rasti daugiau informacijos apie taikytinas TARIC priemones? (ATNAUJINTA)

Nomenklatūra, reglamentuojama pagal Konvenciją dėl suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos, (įprastai vadinama **SS nomenklatūra**) yra tarptautinė daugiafunkcė nomenklatūra, kurios rengimą rėmė Pasaulio muitinių organizacija (PMO). Pagal šią nomenklatūrą prekės klasifikuojamos priskiriant šešių skaitmenų kodus. Ji taikoma visame pasaulyje. Šalys ir regionai gali prie universalus šešiaženklis SS nomenklatūros kodo pridėti papildomų skaitmenų išsamesnės klasifikacijos tikslais.

Europos Sąjungos **kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodai** – aštuonių skaitmenų prekių kodai, kuriuos naudojant pasaulinė SS nomenklatūra labiau detalizuojama prekės suskirstant į konkretesnes grupes pagal Europos bendrijos poreikius.

KN kodas naudojamas kaip pagrindas deklaruojant prekes importui į Europos Sąjungą ar eksportui iš jos, taip pat rengiant ES vidaus prekybos statistiką. Reglamento I priede nurodytos biržos prekės ir produktai klasifikuojami pagal jų KN kodus. Atitinkami produktai, nurodyti Reglamento I priede, klasifikuojami pagal Reglamento (EEB) Nr. 2658/87 I priede nustatytą Kombinuotąją nomenklatūrą.

Kai importuotos prekės yra išleidžiamos į laisvą apyvartą, kaip tai suprantama Sąjungos muitinės kodekso reglamento (ES) Nr. 952/2013 201 straipsnyje, KN kodas gali būti detaliau išskaidomas į dešimties skaitmenų TARIC kodus, specialiai sukurtus pagal ES teisės aktų poreikius. Kai prekės deklaruojamos eksporto procedūrai įforminti, kaip tai suprantama Sąjungos muitinės kodekso reglamento (ES) Nr. 952/2013 269 straipsnyje, galutinei išsamiai klasifikacijai gali būti naudojami iki aštuonių skaitmenų KN kodai.

Tiekimo grandinės dalyviai, siekdami nustatyti, ar jų produktams taikomas Reglamentas, turi klasifikuoti savo produktus pagal pagrindinio Kombinuotosios nomenklatūros reglamento (Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo) I priedą. SS kodai gali būti kas penkerius metus peržiūrimi. Siekiant atsižvelgti į visus atnaujinimus, ES kombinuotosios nomenklatūros reglamentas priimamas kiekvienais metais.

Daugiau informacijos: [1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas \(EEB\) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo.](#)

Internetu pateiktame² aiškinamajame dokumente yra daugiau informacijos apie MNR priemonių įtraukimą į integruotą Europos Sąjungos muitų tarifų sistemą (TARIC duomenų bazę), įskaitant TARIC nustatytas taikytinas TARIC išimtis.

2.10. Kada atitinkamas produktas yra „tiekiamas“, t. y. pateikiamas arba tiekiamas rinkai vykdant komercinę veiklą? Kiek įmonės patenka į Reglamento taikymo sritį, kai naudoja atitinkamus produktus savo verslo veikloje arba juos perdirba? (ATNAUJINTA)

Reikia skirti tiekimo grandinėje dalyvaujantį asmenį, kuris importuoja atitinkamą produktą arba vietoje jį pateikia ES rinkai, ir tolesnėse tiekimo grandinės grandyse dalyvaujančius asmenis:

Jeigu asmuo pateikia **atitinkamą ES pagamintą ar išaugintą produktą** ES rinkai, laikoma, kad jis pirmą kartą tiekia tą produktą rinkai. Tiekimas suprantamas kaip vykstantis pagal susitarimą (rašytinį ar žodinį) tarp dviejų ar daugiau juridinių ar fizinių asmenų dėl nuosavybės teisės ar kitos turtinės teisės į atitinkamą produktą perleidimo; tam būtina sąlyga – kad būtų pagamintas produktas arba būtų išauginta biržos prekė, jeigu ji teikiama rinkai neapdirbta (žr. MNR 2 straipsnio 14 punktą). Tokia veikla yra reikšminga pagal MNR, nepriklausomai nuo to, ar atitinkamas produktas rinkai pateikiamas a) perdirbti, b) platinti komerciniams ar nekomerciniams vartotojams, ar c) naudoti paties veiklos vykdytojo verslo veikloje (žr. MNR 2 straipsnio 19 punktą). Tokia įmonė yra veiklos vykdytoja ir turi atlikti išsamų patikrinimą bei pateikti IPP.

Jei dėl atitinkamo produkto turi būti įforminama „išleidimo į laisvą apyvartą“ muitinės procedūra vykdant komercinę veiklą ir jis neskirtas asmeniniam naudojimui ar asmeniniam vartojimui, daroma prielaida, kad jis skirtas pateikti rinkai, nepriklausomai nuo jo „tiekimo“ ar susitarimo (rašytinio ar žodinio) tarp dviejų ar daugiau juridinių ar fizinių asmenų dėl atitinkamo produkto nuosavybės ar lygiavertės teisės į jį perleidimo.

Pateikus produktą rinkai, jis tiekiamas rinkai platinimo, vartojimo ar naudojimo tikslais, jeigu tarp dviejų ar daugiau juridinių ar fizinių asmenų yra sudarytas susitarimas dėl nuosavybės teisės ar lygiavertės teisės į atitinkamą produktą perleidimo (pvz., pardavimo arba dovanojimo susitarimas) pasibaigus gamybos (ir, biržos prekių atveju, auginimo) etapui. MNR apskritai nenustatyta pareigų tiems, kurie teikia logistikos paslaugas tiekimo grandinėje (pvz., ekspeditoriai, vežimo tarpininkai ar atstovai muitinėje nėra MNR apibrėžti veiklos vykdytojai ar prekyautojai), jeigu jie patys nepateikia produktų rinkai ir jų neeksportuoja.

Šias situacijas galima paaiškinti keliais pavyzdžiais:

- 1) automobilių bendrovė B perka galvijų odą (atitinkamą produktą) iš ES odų išdirbimo įmonės siekdama pagaminti automobilį, kurio sėdynėms būtų naudojama galvijų oda. Automobilių bendrovė B pateikia automobilį (kuris nėra atitinkamas produktas) rinkai, parduodama jį galutiniams vartotojams. Automobilių bendrovė B nėra veiklos vykdytoja, nes automobilis, kurį ji tiekia rinkai, nėra atitinkamas I priede nurodytas

² <https://circabc.europa.eu/ui/group/0e5f18c2-4b2f-42e9-aed4-dfe50ae1263b/library/eb7a8fc2-ef96-4ceb-a7e4-e7ae51c26867>.

produktas. Ji taip pat nėra prekiautoja, nes netiekia rinkai galvijų odos (kaip atskiro produkto).

- 2) Automobilių bendrovė B importuoja (t. y. pagal „išleidimo į laisvą apyvartą“ muitinės procedūrą įformina) galvijų odą automobiliams gaminti. Automobilių bendrovė B, importuodama odą savo verslo veiklai, yra veiklos vykdytoja. Ji turi atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti IPP prieš išleisdama tą produktą į laisvą apyvartą.
- 3) Ūkininkas D perka sojų rupinius (atitinkamą produktą) iš sojų pupelių smulkinimu užsiimančios įmonės ES rinkoje ir jais lesina savo vištas (kurios nėra atitinkamas produktas), po to jas parduoda. Ūkininkas D, parduodamas vištas, nėra veiklos vykdytojas, nes vištos nėra atitinkamas I priede nurodytas produktas. Šis ūkininkas taip pat nėra prekiautojas, nes netiekia rinkai sojų rupinių. Tačiau ūkininkas D būtų veiklos vykdytojas, jeigu importuotų sojų rupinius vištoms lesinti (t. y. dėl jų būtų įforminama „išleidimo į laisvą apyvartą“ muitinės procedūra) (žr. pirmiau aprašytą 2 scenarijų).
Dėl atvejo, kai ūkininkas atitinkamais sojų produktais šeria galvijus (kurie yra atitinkamas produktas), žr. 39 konstatuojamąją dalį.
- 4) Spaustuvė P perka popierių iš popieriaus gamintojo B, spausdina įvairius gaminius ir juos tiekia leidyklai C. Spaustuvė P, parduodama spausdintinius popieriaus gaminius (atitinkamą produktą) leidėjui C, yra veiklos vykdytoja. Kita vertus, jei spaustuvė P teikia tik spausdinimo paslaugas ir niekada neturi nuosavybės teisių į spausdintinius gaminius, tai reiškia, kad ji pati netiekia spausdintinių popieriaus gaminių, todėl šiuo atveju spaustuvė P yra paslaugų teikėja, neturinti pareigų pagal MNR.

Toliau pateiktuose pavyzdžiuose asmenys **perdirba** arba **naudoja** atitinkamus produktus **savo verslo veikloje**. Reglamentas jiems taikomas tik tais atvejais, kai jie tiekia atitinkamus produktus rinkai:

- 5) Įmonė A perka medinius stalus ir kėdes (atitinkamus produktus) iš mažmenininko B trečiojoje valstybėje ir juos importuoja (t. y. įformina „išleidimo į laisvą apyvartą“ muitinės procedūrą). Tie baldai bus darbo valandomis naudojami pačios įmonės A darbuotojų. Įmonė A yra veiklos vykdytoja ir, prieš išleisdama tuos medinius stalus ir kėdes į laisvą apyvartą, turi atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti IPP.
- 6) Įmonė D perka medinius stalus ir kėdes (atitinkamus produktus) iš ES veiklos vykdytojo B, kuris juos importavo iš trečiosios valstybės ir jau atliko išsamų patikrinimą ir pateikė IPP. Įmonėje D tie baldai bus darbo valandomis naudojami jos pačios darbuotojų. Tie baldai nėra tiekiami, todėl įmonei D netaikomas MNR.
- 7) ES įsisteigęs ūkininkas F užsiaugina savo sojų pupeles (atitinkamus produktus), jas perdirba į sojų miltus (atitinkamą produktą) ir jais savo ūkyje lesina vištas. Kadangi ūkininkas F netiekia sojų pupelių ir sojų miltų rinkai (pvz., kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui), jos nėra pateikiamos rinkai, o ūkininkui F netaikomas MNR.
- 8) ES įsisteigęs ūkininkas F nuima savo sojų pupelių (atitinkamų produktų) derlių, jas perdirba į sojų miltus (atitinkamą produktą) ir juos parduoda ES įsisteigusiam ūkininkui G. Dėl sojų miltų ūkininkas F yra veiklos vykdytojas, nes jie tiekiami ūkininkui G.
- 9) ES įsteigta įmonė B kerta savo mišką ir perdirba rąstus į medienos skiedras (atitinkamą produktą) iš rąstų (atitinkamo produkto). Medienos skiedras ji naudoja kaip kurą savo

patalpoms šildyti. Kadangi įmonė B rąstų ir medienos skiedrų netiekia rinkai, pateikimas ar tiekimas rinkai nevykdomas, taigi įmonei B netaikomas MNR.

10) Įmonė C perka medienos skiedras (atitinkamą produktą) iš ES veiklos vykdytojo, kuris jau atliko išsamų patikrinimą ir pateikė IPP. Įmonė C naudoja medienos skiedras kaip kurą savo patalpoms šildyti. Kadangi įmonė C rąstų ir medienos skiedrų netiekia rinkai, pateikimas ar tiekimas rinkai nevykdomas, taigi įmonei C netaikomas MNR.

11) Įmonė C perka medienos skiedras (atitinkamą produktą) iš ES veiklos vykdytojo, kuris jau atliko išsamų patikrinimą ir pateikė IPP. Įmonė C naudoja medienos skiedras elektros energijai gaminti. Kadangi įmonė C atitinkamo produkto nepateikia rinkai ir netiekia rinkai, MNR jai netaikomas.

2.11. Kada reikia atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti IPP, jei tas pats fizinis ar juridinis asmuo, vykdydamas komercinę veiklą, atitinkamą produktą perdirba kelis kartus?

Tuo atveju, kai kelis kartus atliekamas vidaus perdirbimas (ta pati įmonė perdirba atitinkamą produktą X į atitinkamą produktą Y, o tada į atitinkamą produktą Z), pareigų yra tik dėl paskutinio atitinkamo produkto (produkto Z) pateikimo rinkai. Tai galima pademonstruoti šiuo pavyzdžiu:

Šokolado įmonė C, kuri nėra MVĮ, perka kakavos pupeles (atitinkamą produktą) iš ES veiklos vykdytojo I ir perdirba jas į kakavos miltelius (atitinkamą produktą) ir vėliau į maisto pusgaminius su kakava (atitinkamą produktą). Tada įmonė C pateikia rinkai šiuos maisto pusgaminius, juos parduodama įmonei D. Šiuo atveju pareigos taikomos tik dėl maisto pusgaminių, todėl įmonė C turi įsitikinti, kad laikomasi išsamaus patikrinimo reikalavimų, ir pateikti IPP prieš pateikdama juos rinkai.

Jeigu įmonė C būtų MVĮ, jai nereikėtų atlikti išsamaus patikrinimo ar pateikti IPP dėl maisto pusgaminių, jei veiklos vykdytojas I jau būtų atlikęs išsamų patikrinimą dėl kakavos pupelių, esančių perdirbtų produktų sudėtyje (žr. MNR 4 straipsnio 8 dalį). Tokiu atveju įmonė C privalėtų tik saugoti iš veiklos vykdytojo I gautą išsamaus patikrinimo registracijos numerį.

2.12. Ar bambukas patenka į MNR taikymo sritį? O kaip dėl kitų produktų, kurių sudėtyje nėra atitinkamų biržos prekių ir kurie nėra pagaminti naudojant atitinkamas biržos prekes, tačiau yra įtraukti į I priedą?

Produktai, pagaminti tik iš bambuko, į MNR taikymo sritį nepatenka. MNR 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagal MNR „atitinkami produktai“ yra tik tie produktai, kuriuose yra atitinkamų biržos prekių, įskaitant medieną, arba kurie yra iš jų pagaminti. MNR 2 straipsnio 2 punkte pateiktoje apibrėžtyje taip pat išaiškinta, kad, pagal MNR, I priede nurodyti SS kodai yra svarbūs tik nustatant, kuriems produktams taikomas MNR.

Pagal Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) pateiktus paaiškinimus, bambukas yra nemedieninis miško produktas, taigi bambukas nepriskiriamas prie prekinės medienos.

2.13. Ar MNR reikalavimai taikomi siunčiamiems popieriniams laiškamams ir kitai korespondencijai? (NAUJA)

Pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo papildomos Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, 1 straipsnio 26 punktą ir 141 straipsnio 2 dalį, korespondencijai netaikomi muitinės deklaracijų reikalavimai, taigi IPP registracijos numerio pateikti nereikia. Be to, ES tokios korespondencijos siuntos nėra pateikiamos ar tiekiamos rinkai, o yra naudojamos komunikacijos tikslais. Pažymėtina, kad atitinkami produktai, esantys korespondencijos siuntose (pvz., voke), negali būti laikomi korespondencija, todėl, kai taikytina, dėl jų turi būti įvykdyti deklaravimo muitinėje reikalavimai ir pateiktas IPP registracijos numeris.

2.14. Ar į MNR taikymo sritį patenka produktų pavyzdžiai ir produktai, kurie naudojami tyrimų, analizės ar bandymų tikslais? (NAUJA)

Komisijos pateiktame deleguotojo akto projekte siūloma, kad į Reglamento taikymo sritį nebūtų įtraukti produktų pavyzdžiai, kurių vertė ir kiekis yra nedideli ir kurie gali būti panaudoti tik siekiant gauti tos rūšies prekių, kurias jie reprezentuoja, užsakymų, su sąlyga, kad tos pačios rūšies ar kokybės produktų pateikimo būdas ir kiekis neleidžia jų panaudoti kitais tikslais nei užsakymams gauti. Tas pats taikoma ir produktams, kuriuos planuojama iširti, išanalizuoti ar išbandyti siekiant nustatyti jų sudėtį, kokybę ar kitas technines charakteristikas informacijos arba pramoninių ar komercinių tyrimų tikslais, jei planuojami iširti, išanalizuoti ar išbandyti produktai to tyrimo, analizės ar bandymo metu bus visiškai sunaudoti arba sunaikinti.

Produktų pavyzdžių ir produktų, naudojamų ištyrimo, analizavimo ar bandymų tikslais, tiekimo pavyzdžiai:

- tiekėjas siunčia padangas gavėjui – transporto priemonių gamintojui, kad šis patikrintų jų kokybę ir patvarumą. Atliekant bandymus padangos bus sunaikintos.
- Tiekėjas siunčia nedidelius naujos maisto sudedamosios dalies (pvz., kakavos ar kavos pupelių) kiekius maisto gamintojui, kad šis atliktų juslinių savybių įvertinimą ir bandymais patikrintų šio produkto kokybę bei maisto saugą įmonėje. Ta maisto sudedamoji dalis visiškai sunaudojama atliekant analizę ir bandymus. Šiuo atveju tiekėjas ir maisto gamintojas į Reglamento taikymo sritį nepatenka, jeigu, pagal sutartimi įformintą susitarimą ir atsižvelgiant į susijusias aplinkybes, ta maisto sudedamoji dalis yra aiškiai skirta naudoti analizės ir bandymų tikslais.
- Kavos bendrovė importuoja nedidelį kavos pupelių pavyzdį iš naujos gamybos vietovės, numatydama jas panaudoti ir suvartoti savo versle, kad galėtų nuspręsti, ar užsakyti didesnę kavos pupelių kiekį iš tos pačios vietovės.

2.15. Ar Reglamentas taikomas atitinkamų produktų nuomai? (NAUJA)

Jeigu atitinkamas produktas yra išnuomojamas arba pateikiamas pagal panašų sutartimi įforminamą susitarimą, tas produktas nelaikomas pateikiamu rinkai ar tiekiamu rinkai. Tiekimas pagal MNR suprantamas kaip susitarimas (rašytinis ar žodinis) tarp dviejų ar daugiau juridinių ar fizinių asmenų dėl nuosavybės teisės ar kitos turtinės teisės į atitinkamą produktą perleidimo (žr. 2.10 klausimą). Tačiau, kaip nurodyta atsakymo į 2.10 klausimą trečioje

pastraipoje, bet koks produktas, kuris išleidžiamas į laisvą apyvartą ES rinkoje arba dėl kurio įforminama eksporto procedūra muitinėje (įskaitant atvejus, kai produktas išnuomojamas), laikomas pateikiamu rinkai, todėl jam taikomas Reglamentas.

Pavyzdys: ES įmonė P, kuri nėra MVĮ, perka medinius baldus (atitinkamą produktą) iš ES gamintojo S, kuris yra atlikęs išsamų patikrinimą ir pateikęs IPP dėl tų baldų. Įmonė P išnuomoja tuos baldus Europos Sąjungoje: jie bus naudojami tam tikrą laikotarpį, po to bus grąžinti įmonei P, o vėliau bus vėl išnuomoti. Įmonė P neturi pareigų pagal MNR, nes ji tik išnuomoja baldus, o jų nuosavybės ar kitų turtinių teisių neperleidžia.

ooo

3. Subjektai, kuriems tenka pareigos

3.1. Kas laikomas veiklos vykdytoju? (ATNAUJINTA)

Reglamento 2 straipsnio 15 punkte apibrėžtas veiklos vykdytojas yra fizinis arba juridinis asmuo, kuris vykdydamas komercinę veiklą pateikia atitinkamus produktus ES rinkai (be kita ko, jie gali būti importuojami) arba juos iš ES eksportuoja.

Ši apibrėžtis apima ir įmones, kurios transformuoja vieną iš I priede nurodytų produktų (dėl kurio jau atliktas išsamus patikrinimas) į kitą I priede nurodytą produktą, kai tokia transformacija atitinka SS kodo pakeitimą (žr. 3.1.1 klausimą). Pavyzdžiui, jeigu ES įsikūrusi įmonė A importuoja kakavos sviestą (į I priedą įtrauktas SS kodas 1804), o įmonė B, taip pat įsikūrusi ES, tą kakavos sviestą naudoja šokoladui gaminti (į I priedą įtrauktas SS kodas 1806) ir pateikia šokoladą ES rinkai, tiek įmonė A, tiek įmonė B laikomos veiklos vykdytojais pagal Reglamentą. Įmonė A laikoma tiekimo grandinės pirmesnės grandies veiklos vykdytoja, o įmonė B – tolesnės grandies veiklos vykdytoja. Veiklos vykdytojai, pateikiantys ES rinkai I priede nurodytus produktus, dėl kurių neatlikta išsamaus patikrinimo pirmesniu tiekimo grandinės etapu (pvz., importuotojai, įsigyjantys kakavą), turi pareigą pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą, nepriklausomai nuo veiklos vykdytojo dydžio.

3.1.1. Kiek SS kodo pakeitimas turi įtakos nustatant, ar įmonė laikytina veiklos vykdytoja arba prekyautoja? (NAUJA)

Pasikeitus produkto, jau pateikto rinkai, prekės kodui (SS, KN arba TARIC), įmonė, pateikianti antrinį produktą rinkai, yra veiklos vykdytoja tik jei tas pakeitimas turi poveikį I priede nurodytiems kodams. Pavyzdžiui, ES įsikūrusi įmonė A importuoja neskrudintą kavą (SS kodas 0901 11), kuriai priskiriamas I priede nurodytas SS kodas 0901. Įmonė B, taip pat įsikūrusi ES, vėliau paskrudina kavos pupeles (SS kodas 0901 21) – po to joms tebėra priskiriamas SS kodas 0901 I priede. Pateiktame pavyzdyje įmonė A būtų pagal Reglamentą laikoma veiklos vykdytoja, o įmonė B būtų klasifikuojama kaip prekyautoja. Taip yra todėl, kad skrudintos kavos SS kodo pirmieji keturi skaitmenys yra tie patys kaip ir neskrudintų kavos pupelių SS kodo, o MNR I priede nurodyti tik šie pirmieji keturi skaitmenys. SS 47, 48 ir 49 skirsnių atveju tas pats principas taikomas pirmiesiems dviem SS kodų skaitmenims.

3.2. Ką reiškia „vykdant komercinę veiklą“?

Komercinė veikla suprantama kaip su verslu susijusiomis aplinkybėmis vykdoma veikla.

Atsižvelgiant į abi – „veiklos vykdytojo“ (2 straipsnio 15 punktas) ir sąvokos „vykdant komercinę veiklą“ (2 straipsnio 19 punktas) – apibrėžtis Reglamente, bet kuriam asmeniui, kuris pateikia atitinkamą produktą ES rinkai kaip skirtą parduoti (transformuotą arba ne) arba pateikti kaip nemokamą pavyzdį, skirtą apdoroti ar išplatinti komerciniams ar nekomerciniams vartotojams, arba naudoti savo komercinėje veikloje, bus taikomi išsamaus patikrinimo reikalavimai ir jis turės pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą.

3.3. Ką reiškia „atitinkami gamybos šalies teisės aktai“? (ATNAUJINTA)

Atitinkamos biržos prekės ir produktai gali būti pateikiami ES rinkai tik jeigu atitinka visus tris Reglamento 3 straipsnio reikalavimus, t. y. 1) nėra susiję su miškų naikinimu (3 straipsnio a punktas), 2) atitinka gamybos šalies atitinkamus teisės aktus (3 straipsnio b punktas) ir 3) dėl jų yra pateiktas išsamaus patikrinimo pareiškimas (3 straipsnio c punktas).

„Atitinkami teisės aktai“ gali apimti, be kita ko, nacionalinius įstatymus (įskaitant aktualią antrinę teisę) ir šalies vidaus teisėje taikomą tarptautinę teisę. Gamybos šalis – šalis, kurioje pagaminta atitinkama biržos prekė (žr. MNR 2 straipsnio 24 punktą). „Pagaminta“ – išauginta, nuimta, gauta arba užauginta atitinkamuose žemės sklypuose arba, kiek tai susiję su galvijais, – ūkiuose (žr. MNR 2 straipsnio 14 punktą). Todėl kitų šalių, kuriose galėjo būti atlikti tolesni gamybos proceso etapai, teisės aktai nėra svarbūs teisėtumo reikalavimui įvykdyti (pvz., sojų pupelės, kurių derlius nuimtas A šalyje (gamybos šalyje), perdirbamos į sojų rupinius B šalyje prieš pateikiant jas ES rinkai C šalyje). Reglamente pateiktas teisėkūros sričių sąrašas, tačiau konkrečių teisės aktų nenurodyta, nes jie skiriasi įvairiose šalyse ir gali būti keičiami. Pagal pateiktą apibrėžtį, 2 straipsnio 40 punkto a–h papunkčiuose nurodyti teisės aktai turi būti aiškinami kaip susiję su gamybos vietovės teisiniu statusu. Be to, įvairiose teisės aktų srityse derėtų atsižvelgti į MNR 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytą reikšmę ir tikslą. Todėl, be kita ko, svarbūs yra su miškų apsauga, išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio mažinimu ar biologinės įvairovės apsauga susiję teisės aktai.

Rizikos vertinimui pagal Reglamento 9 straipsnio 1 dalies h punktą ir 10 straipsnį yra reikalingi atitinkami dokumentai. Tokie dokumentai gali būti, pavyzdžiui, oficialūs valdžios institucijų dokumentai, sutartiniai susitarimai, teismo sprendimai ar poveikio vertinimai ir auditai, kurie gali būti atlikti. Bet kokių atveju veiklos vykdytojas turi, atsižvelgdamas į gamybos šalyje esamą korupcijos riziką, įsitikinti, kad šiuos dokumentus galima patikrinti ir jie yra patikimi.

Daugiau informacijos galima rasti Komisijos pranešime – rekomendaciniame dokumente (C/2024/6789).

3.4. Kokios yra tolesnės grandies veiklos vykdytojų, kurie nėra MVĮ, ir prekyautojų, kurie nėra MVĮ, pareigos? (ATNAUJINTA)

Tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai yra tie, kurie pateikia rinkai arba eksportuoja atitinkamus I priede nurodytus produktus, dėl kurių (visų) komponentų ar sudedamųjų dalių jau yra anksčiau atliktas išsamus patikrinimas pagal MNR ir pateiktas

išsamaus patikrinimo pareiškimas. Pavyzdžiui, baldų gamintojas, parduodantis medinius baldus, pagamintus iš medienos, dėl kurios MNR nustatytos pareigos jau atliktos, būtų laikomas tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytoju. Tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų pareigos skiriasi priklausomai nuo to, ar jie yra mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ), ar ne (dėl tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų, kurie yra MVĮ, pareigų žr. 3.5 klausimą).

Prekiautojai, kurie nėra MVĮ, yra didelės įmonės, tiekiančios atitinkamus produktus ES rinkai. Pavyzdžiui, didelis prekybos centrų tinklas, kuriame vartotojams parduodamas šokoladas, ES rinkai jau pateiktas kitos įmonės, pagal Reglamentą būtų prekiautojas, kuris nėra MVĮ. Tokiems prekiautojams taikomos tos pačios taisyklės kaip ir tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojams, kurie nėra MVĮ (žr. MNR 5 straipsnio 1 dalį ir 3.8 klausimą). Pagal MNR 4 straipsnio 9 dalį, tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, teikdami išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje gali remtis anksčiau tiekimo grandinėje atliktu išsamiu patikrinimu, įtraukdami savo atitinkamų produktų dalių, dėl kurių išsamus patikrinimas jau atliktas, atitinkamą registracijos numerį.

Pagrindinės pareigos

Tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, privalo:

1. **įsitikinti**, kad, pagal MNR 4 straipsnio 9 dalį, išsamus patikrinimas jau atliktas ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje; šiuo tikslu jie gali peržiūrėti informaciją informacinėje sistemoje (išsamesnį paaiškinimą žr. toliau);
2. **pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą (IPP)** ir nurodyti ankstesnius IPP, įtraukdami atitinkamus registracijos numerius ir patikrinimo numerius³, gautus iš savo tiesioginių tiekėjų.

Pagal MNR 12 straipsnį, tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, privalo sukurti ir nuolat atnaujinti išsamaus patikrinimo sistemą siekdami įsitikinti, kad išsamus patikrinimas atliktas ankstesnėje tiekimo grandinėje grandyje.

Įsitikinimas, kad išsamus patikrinimas atliktas

Tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, turi, **surinkdami** ankstesnėje grandyje pateiktą IPP **registracijos numerius ir patikrinimo numerius** ir **patikrindami registracijos numerių galiojimą, įsitikinti**, kad išsamus patikrinimas atliktas ankstesnėje grandyje. Tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, **pateikia savo IPP, darydami nuorodas į visus ankstesnius iš savo tiesioginių tiekėjų gautus IPP**. (Pastaba. Kai pateikiamas naujas IPP, MNR 33

³ Patikrinimo numeris, apibrėžtas įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3084 3 straipsnio f punkte, – saugumo numeris, kurį informacinė sistema suteikia informacinės sistemos naudotojo pateiktam išsamaus patikrinimo pareiškimui, kad būtų užtikrintas papildomas išsamaus patikrinimo pareiškime pateiktų duomenų saugumas.

straipsnyje nurodytoje informacinėje sistemoje iškart automatiškai patikrinamas registracijos numerių (ne daugiau kaip 2 000) galiojimas, taigi atliekant šią pareigą nėra papildomos administracinės naštos.)

Galimi tolesni veiksmai

Kadangi pagal MNR 4 straipsnio 10 dalį veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekyautojai, kurie nėra MVĮ, lieka teisiškai atsakingi Reglamento pažeidimo atveju, jie gali, atsižvelgdami į riziką savo tiekimo grandinėse ir jų ypatumus, nuspręsti imtis tolesnių veiksmų siekdami įsitikinti, kad išsamus patikrinimas atliktas.

Pavyzdžiui, veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekyautojai, kurie nėra MVĮ, siekdami patikrinti dėl produktų, kuriuos ketina pateikti ar tiekti ES rinkai arba eksportuoti, pateiktos informacijos išsamumą ir įtikimumą, galėtų patikrinti pateiktą IPP seką, taip pat ankstesniuose IPP pateiktą informaciją apie deklaruotų produktų gamybos šalį, kiekį ir SS kodus, taip pat (kai tokia informacija yra prieinama) geografinę vietą ir mokslinius pavadinimus. Norint įsitikinti, kad išsamus patikrinimas tinkamai atliktas, nebūtinai reikia nuosekliai patikrinti kiekvieną tiekimo grandinės ankstesnės grandies tiekėjų pateiktą išsamaus patikrinimo pareiškimą.

Tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, arba prekyautojai, kurie nėra MVĮ, taip pat gali norėti rinkti ir analizuoti daugiau informacijos, ne tik tą, kuri yra prieinama informacinėje sistemoje. Tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, arba prekyautojai, kurie nėra MVĮ, gali, pavyzdžiui, naudotis MNR 29 straipsnio 2 dalyje nurodytu šalių ar jų dalių sąrašu; susipažinti su viešai prieinamais tiekimo grandinės ankstesnės grandies tiekėjų, kurie nėra MVĮ, pranešimais pagal MNR 12 straipsnio 3 dalį; susipažinti su pagal MNR 11 straipsnio 2 dalies b punktą atlikto audito rezultatais; savo iniciatyva prašyti papildomos informacijos iš savo tiekėjų. Taip jie galėtų įsitikinti, kad tiesioginiai jų tiekėjai, kurie nėra MVĮ arba yra tiekimo grandinės ankstesnės grandies veiklos vykdytojai, turi veikiančią ir atnaujinamą išsamaus patikrinimo sistemą, apimančią tinkamą ir proporcingą politiką, kontrolę ir procedūras, kuriomis mažinama ir veiksmingai valdoma rizika, kad atitinkami produktai galėtų neatitikti reikalavimų, siekiant užtikrinti, kad išsamus patikrinimas būtų tinkamai ir reguliariai atliekamas.

MVĮ tiesiogiai arba netiesiogiai vykdomas tiekimas

Prekiautojai, kurie yra MVĮ, ir tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, neprivalo rinkti su išsamiu patikrinimu susijusios informacijos, todėl teisiškai neprivalo perduoti savo klientams jokios informacijos, išskyrus registracijos numerį ir patikrinimo numerį pagal MNR 4 straipsnio 7 dalį. Dėl to veiklos vykdytojams (ne MVĮ) ir prekyautojams (ne MVĮ), kurių tiesioginiai ar netiesioginiai tiekėjai yra MVĮ, yra prieinama mažiau informacijos, kurią jie privalo rinkti, analizuoti ir perduoti.

Kompetentingos institucijos, atlikdamos rizikos analizę, turėtų atsižvelgti į priemones, kurių veiklos vykdytojai ir prekyautojai imasi perduodami informaciją ir nustatydami, kad išsamus patikrinimas atliktas.

Jei tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVJ, ir prekyautojai, kurie nėra MVJ, padaro išvadą, kad produktai gali neatitikti reikalavimų arba kad yra nemaža neatitikties reikalavimams rizika, jie neturi pateikti ar tiekti rinkai atitinkamų produktų ar jų eksportuoti. Jei tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai ar prekyautojai gauna arba sužino informacijos, kad gali būti nesilaikoma reikalavimų, jie turi pagal MNR 4 straipsnio 5 dalį ir 5 straipsnio 5 dalį nedelsdami apie tai informuoti kompetentingas institucijas.

Nereikalavimas rinkti informacijos

Tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie nėra MVJ, ir prekyautojai, kurie nėra MVJ, turi tik įsitikinti, kad išsamus patikrinimas atliktas, taigi jiems **nereikia rinkti pagal MNR 9 straipsnį reikalaujamos informacijos**. IPP deklaruojama, kad išsamus patikrinimas atliktas, o tai reiškia, kad informaciją, reikalaujamą pagal MNR 9 straipsnį, surinko tiekimo grandinės ankstesnės grandies veiklos vykdytojas (žr. II priedo 5 punktą).

Produktų dalys, dėl kurių išsamaus patikrinimo dar neatlikta

Dėl atitinkamų produktų dalių, su kuriomis susijusio išsamaus patikrinimo dar neatlikta, veiklos vykdytojai, kurie nėra MVJ, turėtų atlikti visą išsamų patikrinimą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą.

3.5. Kokios yra tolesnių tiekimo grandinės grandžių veiklos vykdytojų, kurie yra MVJ, pareigos? (ATNAUJINTA)

Tolesnių tiekimo grandinės grandžių veiklos vykdytojai yra tie, kurie I priede nurodytą produktą (dėl kurio išsamus patikrinimas jau atliktas) transformuoja į kitą I priede nurodytą produktą arba kurie eksportuoja I priede nurodytą produktą (dėl kurio išsamus patikrinimas jau atliktas).

Tolesnių tiekimo grandinės grandžių veiklos vykdytojai, kurie yra MVJ, lieka teisiškai atsakingi Reglamento pažeidimo atveju. Jie privalo gauti išsamaus patikrinimo pareiškimų registracijos numerius ir patikrinimo numerius, susietus su produktais, ir pateikti juos kompetentingoms institucijoms paprašius, taip pat pateikti juos veiklos vykdytojams ir prekyautojams, kuriems tiekia atitinkamus produktus. Be to, jie turi nedelsdami informuoti kompetentingas institucijas, jeigu nustato neatitikties reikalavimams riziką, ir turi suteikti visą reikiamą pagalbą, kad būtų lengviau atlikti patikras (MNR 4 straipsnio 4 dalies a punktas ir 5–8 dalys). Tačiau dėl savo produktų dalių, su kuriomis susijęs išsamus patikrinimas jau atliktas, jie neprivalo: a) atlikti išsamaus patikrinimo dėl savo produktų dalių, su kuriomis susijęs išsamus patikrinimas jau atliktas, ir b) informacinėje sistemoje pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo (MNR 4 straipsnio 8 dalis). Vis dėlto jie turi pateikti išsamaus patikrinimo registracijos numerius kompetentingoms institucijoms, kai jos to prašo, taip pat reimporto arba eksporto atveju pateikti juos muitinės deklaracijoje dėl išleidimo į laisvą apyvartą ar eksporto (MNR 26 straipsnio 4 dalis).

Dėl atitinkamų produktų dalių, su kuriomis susijusio išsamaus patikrinimo neatlikta, veiklos vykdytojai, kurie yra MVJ, turėtų atlikti visą išsamų patikrinimą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą.

3.6. Ar tolesnių tiekimo grandinės grandžių veiklos vykdytojams ir prekyautojams, kurie nėra MVĮ, informacinėje sistemoje yra prieinama geografinės vietos informacija, kuri nurodyta ankstesnės grandies veiklos vykdytojų išsamaus patikrinimo pareiškimuose, pateiktuose informacinėje sistemoje? (ATNAUJINTA)

Tiekimo grandinės ankstesnės grandies veiklos vykdytojai galės nuspręsti, ar išsamaus patikrinimo pareiškimuose, jų pateiktuose informacinėje sistemoje, pateikta geografinės vietos informacija bus tolesnės grandies veiklos vykdytojams ir ne MVĮ esantiems prekyautojams prieinama ir matoma išsamaus patikrinimo pareiškimuose, į kuriuos daromos nuorodos informacinėje sistemoje. Net jei geografinės vietos duomenys nėra matomi tolesnės grandies veiklos vykdytojams ir prekyautojams, jie yra pateikiami jų išsamaus patikrinimo pareiškimuose (kaip reikalaujama pagal II priedo 3 punktą) per daromą nuorodą į ankstesnės grandies IPP. Atsakyme į 7.7 klausimą rasite daugiau informacijos apie geografinės vietos informacijos matomumą.

3.7. Kaip yra tada, kai atitinkamą produktą ar biržos prekę ES rinkai pateikia ne ES įsisteigęs veiklos vykdytojas? Kokiomis aplinkybėmis veiklos vykdytojai, įsisteigę ne ES, turi prieigą prie informacinės sistemos? (ATNAUJINTA)

Tuo atveju, kai atitinkamus produktus ES rinkai pateikia ne ES įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, pagal MNR 7 straipsnį, veiklos vykdytoju pagal jo sampratą Reglamente laikomas pirmas Sąjungoje įsisteigęs (fizinis ar juridinis) asmuo, tiekiantis tokius produktus rinkai.

Tai reiškia, kad tokiu atveju bus du veiklos vykdytojai pagal Reglamentą – vienas įsisteigęs ne ES, kitas įsisteigęs ES.

Pirmajam Sąjungoje įsisteigusiam (fiziniam ar juridiniam) asmeniui, kuris pagal MNR 7 straipsnį laikomas veiklos vykdytoju, taikomos pareigos, kurias turi tiekimo grandinės ankstesnės grandies veiklos vykdytojai (daugiau informacijos pateikta atsakyme į 3.1 klausimą). Pirmajam Sąjungoje įsisteigusiam asmeniui MNR 4 straipsnio 8 ir 9 dalys netaikomos; MNR 7 straipsniu, kaip nustatyta 30 konstatuojamojoje dalyje, siekiama, kad kiekvienoje tiekimo grandinėje Sąjungoje būtų veiklos vykdytojas, kuris būtų įsisteigęs Sąjungoje ir galėtų būti laikomas atsakingu tuo atveju, jei nebūtų atliekamos pareigos pagal MNR.

Pavyzdys

Ne ES įsisteigusi įmonė A importuoja ir į laisvą apyvartą išleidžia atitinkamą produktą – kakavos pupeles. Įmonė A tiekia tas kakavos pupeles įmonei B, įsisteigusiai ES.

Įmonė A yra ne ES įsisteigusi veiklos vykdytoja ir turi atlikti išsamų patikrinimą ir informacinėje sistemoje pateikti IPP. Pagal MNR 7 straipsnį, ES įsisteigusi įmonė B yra veiklos vykdytoja ir turi tokią pačią pareigą atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti IPP.

Veiklos vykdytojai, įsisteigę ne ES, turės prieigą prie informacinės sistemos tik jei turės galiojantį EORI kodą, suteiktą ES valstybės narės arba suteiktą Jungtinės Karalystės dėl Šiaurės Airijos (kodas, prasidedantis „XI“), nes tik tokiu atveju jie turės, atlikę išsamų patikrinimą prieš pateikdami muitinės deklaraciją, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą. Jie turės prieigą

prie sistemos kaip veiklos vykdytojai, o ne kaip įgaliojtieji atstovai, nes pagal Reglamento 2 straipsnio 22 punktą įgaliojasis atstovas turi būti įsisteigęs Sąjungoje.

3.8. Kurios įmonės yra prekyautojos, bet nėra MVĮ, ir kokios yra jų pareigos?

Prekiautojas, kuris nėra MVĮ, – tai prekyautojas, kuris nėra mažoji ar vidutinė įmonė pagal MNR 2 straipsnio 30 punktą. Šioje nuostatoje daroma nuoroda į Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnyje pateiktas apibrėžtis.

Tai iš esmės apima visas dideles įmones, kurios nėra veiklos vykdytojos, tačiau ES rinkoje komercializuoja į I priedą įtrauktus produktus (pvz., dideli prekybos centrų ar mažmeninės prekybos tinklai).

Pagal Reglamento 5 straipsnio 1 dalį, prekyautojų, kurie nėra MVĮ, pareigos yra tokios pačios kaip ir didelių tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų: a) jie turi pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą; b) tai darydami jie gali remtis pirmiau tiekimo grandinėje atliktu išsamiu patikrinimu, tačiau tokiu atveju jiems taikomos 4 straipsnio 9 dalies nuostatos; c) Reglamento pažeidimo atveju jiems tenka atsakomybė, be kita ko, už atliktą išsamų patikrinimą arba už tiekimo grandinės ankstesnės grandies veiklos vykdytojo pateiktą išsamaus patikrinimo pareiškimą.

3.9. Ar organizacijos, kurios nėra MVĮ ir parduoda vartotojams, (mažmenininkai) laikomos prekyautojomis?

Priklausomai nuo konkrečių aplinkybių, mažmeninės prekybos organizacija gali būti laikoma veiklos vykdytoja (jeigu atitinka „fizinio arba juridinio asmens, kuris vykdydamas komercinę veiklą atitinkamus produktus pateikia [ES] rinkai arba juos eksportuoja“ apibrėžtį) arba prekyautoja (jeigu atitinka „tiekimo grandinėje veikiančio asmens, išskyrus veiklos vykdytoją, kuris vykdydamas komercinę veiklą rinkai tiekia atitinkamus produktus“ apibrėžtį).

3.10. Kas yra MVĮ pagal MNR? (ATNAUJINTA)

Pagal MNR 2 straipsnio 30 punktą, „mažosios ir vidutinės įmonės“, arba MVĮ, yra labai mažos, mažosios ir vidutinės **įmonės**, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnyje. Mažosioms, vidutinėms ir didžiosioms **grupėms** taikomos ribos, nurodytos Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnio 5 ir 6 dalyse, neturi reikšmės MVĮ apibrėžčiai pagal MNR.

Apskaitos direktyvoje 2013/34/ES su pakeitimais, padarytais Komisijos deleguotąja direktyva (ES) 2023/2775, nustatyta, kad **vidutinės įmonės** – „įmonės, kurios nėra labai mažos įmonės ar mažosios įmonės ir kurių bent du iš trijų toliau nurodytų rodiklių balanso datą neviršija šių ribų: a) bendra balanso suma: 25 000 000 EUR; b) grynosios pajamos: 50 000 000 EUR; c) vidutinis darbuotojų skaičius finansiniais metais: 250“.

Direktyvoje 2013/34/ES nustatyti MVĮ dydžiai ES valstybėse narėse taikomi tik ją perkėlus į nacionalinę teisę. Todėl, taikant Reglamentą, dydžio kriterijai su pakeitimais, padarytais Komisijos deleguotąja direktyva (ES) 2023/2775, Europos Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms bus taikomi tik po jos perkėlimo į nacionalinę teisę valstybėje narėje, kurioje įsteigta įmonė.

Vis dėlto pažymėtina, kad tam, ar taikoma Reglamento 38 straipsnio 3 dalis ir ar veiklos vykdytoji Reglamentas bus pradėtas taikyti iki 2026 m. birželio 30 d., lemiamą reikšmę turi tai, ar veiklos vykdytojas buvo anksčiau nei 2020 m. gruodžio 31 d. įsisteigęs kaip labai maža arba mažoji įmonė. Tai priklauso nuo ES valstybių narių nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama Direktyva 2013/34/ES, ir nuo joje nustatytų įmonių dydžio ribų, galiojusių anksčiau nei 2020 m. gruodžio 31 d.

3.10.1. Esame MVĮ, atleista nuo pareigos pateikti IPP. Ar įmonės, kurios nėra MVĮ ir kurių tiekėjai esame, vis vien gali reikalauti, kad pateiktume IPP? (NAUJA)

Prekiautojas, kuris yra MVĮ, arba tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ, teisiškai neprivalo pateikti IPP ar įsitikinti, kad ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje atliktas išsamus patikrinimas. Tolesnės grandies veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, gali pasinaudoti MNR 4 straipsnio 8 dalyje numatyta išimtimi, o prekyautojams, kurie yra MVĮ, netaikomos veiklos vykdytojų pareigos (žr. MNR 5 straipsnį).

Todėl tiekimo grandinės tolesnės grandies įmonės, kurios nėra MVĮ, negali, remdamosi MNR nuostatomis, reikalauti, kad minėtos MVĮ pateiktų IPP.

Pažymėtina, kad jeigu įmonė nusprendžia pateikti IPP, ji patvirtina, kad atliktas išsamus patikrinimas ir nenustatyta jokios rizikos arba nustatyta tik nedidelė rizika pagal MNR 4 straipsnio 2 dalį (taip pat žr. II priedo 5 punktą).

3.11. Kam tenka atsakomybė Reglamento pažeidimo atveju? (ATNAUJINTA)

Visi veiklos vykdytojai lieka atsakingi už atitinkamo produkto, kurį pateikia ES rinkai arba eksportuoja, atitiktį reikalavimams. Reglamente taip pat reikalaujama, kad veiklos vykdytojai (arba prekyautojai, kurie nėra MVĮ) (pagal MNR 5 straipsnio 1 dalį) perduotų visą būtiną informaciją toliau tiekimo grandinėje (MNR 4 straipsnio 7 dalis). Tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojams tai reiškia, kad jie turi gauti išsamaus patikrinimo pareiškimų registracijos numerius, susietus su produktais, ir pateikti juos kompetentingoms institucijoms paprašius. Neatitikties reikalavimams atvejais veiklos vykdytojai neturi pateikti rinkai ar eksportuoti tokio produkto ir, jei nustato neatitikties reikalavimams riziką, turi nedelsdami apie tai informuoti kompetentingas institucijas (MNR 4 straipsnio 4 dalies a punktas, 5 ir 8 dalys).

Prekiautojai, kurie nėra MVĮ, taip pat lieka atsakingi už atitinkamus produktus, kuriuos tiekia ES rinkai.

3.12. Kas yra veiklos vykdytojas augančių (nenukirštų) medžių ar medienos ruošos teisių atžvilgiu? (ATNAUJINTA)

Augantys medžiai iš esmės nepatenka į Reglamento taikymo sritį. Priklausomai nuo išsamių sutartinių susitarimų, vykdant medienos ruošą veiklos vykdytoju galėtų būti miško savininkas arba įmonė, turinti teisę ruošti atitinkamus medienos produktus, priklausomai nuo to, kas ES rinkai pateikia arba iš ES eksportuoja atitinkamą produktą. Kai (fizinis arba juridinis) asmuo sudaro sutartį, pagal kurią vykdyti medienos ruošą leidžiama kitai sutarties šaliai, ją vykdanti sutarties šalis laikoma veiklos vykdytoja tuo atveju, jeigu ji tiesiogiai ir automatiškai tampa nukirštų rąstų savininke vien dėl to, kad nukirto medžius. Tačiau taip nėra tuo atveju, kai pagal

taikomą nacionalinę teisę arba sutartį fizinis arba juridinis asmuo po medienos ruošos perleidžia nuosavybės teisę kitai sutarties šaliai (kaip pavyzdį pagal analogiją žr. 2024 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimą C-370/23).

3.13. Kaip Reglamentas taikomas įmonių grupėms? (ATNAUJINTA)

Išsamaus patikrinimo pareigos taikomos „asmenims“ pagal MNR 2 straipsnio 20 punktą, nepriklausomai nuo to, ar jie yra įmonių grupės nariai, ar ne.

Grupei priklausančios patronuojamosios įmonės, kaip ir bet kuris juridinis asmuo, turi remtis Direktyva 2013/34/ES nustatydamas, ar jos, kaip subjektai, yra MVĮ, ar ne (žr. 3.10 klausimą). Šiuo atžvilgiu lemiamą reikšmę turi atskiro juridinio asmens, o ne visos įmonių grupės balansas, grynoji apyvarta ir darbuotojų skaičius.

Dėl šios priežasties kiekvienas subjektas turi susikurti savo, kaip ekonominės veiklos vykdytojo, atskirą ir individualią paskyrą informacinėje sistemoje. Šioje sistemoje neleidžiama turėti vienos paskyros kaip veiklos vykdytojui ar prekyautojui atstovaujant kelioms įmonėms ar sukurti ekonominės veiklos vykdytojo paskyros įmonių grupei su keliomis įmonėmis naudotojomis.

Tačiau pagal MNR 6 straipsnį veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali suteikti įgaliotajam atstovui įgaliojimą teikti ir tvarkyti išsamaus patikrinimo pareiškimus. Todėl įmonių grupės turi galimybę įgalioti vieną iš savo narių kaip įgaliotąjį atstovą teikti išsamaus patikrinimo pareiškimus visų grupės narių vardu. Įgaliotasis atstovas gali naudotis viena paskyra teikdamas ir tvarkydamas IPP visų savo atstovaujamų subjektų vardu. Pagal MNR 2 straipsnio 22 punktą, įgaliotasis atstovas turi būti įsisteigęs Sąjungoje. Svarbu tai, kad teisinė atsakomybė už Reglamento laikymąsi lieka atskiriems veiklos vykdytojams ir prekyautojams.

Išsamiau apie registraciją informacinėje sistemoje skaitykite MNR naudotojo vadove⁴.

3.14. Kas yra veiklos vykdytojas ar prekyautojas, kai viena įmonė sudaro sutartį su kita įmone dėl atitinkamų produktų, susijusių su jų komercine veikla, tiekimo? Pavyzdžiai – vietoje esanti savitarnos valgykla, parduotuvėlė arba kioskas, įrengtas šalia pagrindinės įmonės. (NAUJA)

Priklausomai nuo išsamių sutartinių susitarimų, įmonė, atsakinga už atitinkamų produktų tiekimą naudoti savitarnos valgykloje, mažoje parduotuvėje, stende ar kt. (teikdama atitinkamą produktą ES rinkai), yra atsakinga už tų produktų atitiktį reikalavimams. Tos įmonės pareigos priklauso nuo to, ar ji yra prekyautoja, bet ne MVĮ (3.8 klausimas), ar ji yra prekyautoja, kuri yra MVĮ (3.5 klausimas).

Pavyzdžiai:

- 1) rangovas C yra MVĮ, kuri pagal sutartinį susitarimą su prekybos centru B yra atsakinga už šokolado (SS kodas 1806) pirkimą (iš ES gamintojo) ir tiekimą pirkėjams prekybos centro B parduotuvėse. Šiuo atveju rangovas C yra prekyautojas, kuris yra MVĮ ir turi

⁴ Naudotojo vadovas prieinamas čia: https://green-forum.ec.europa.eu/nature-and-biodiversity/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en?prefLang=lt.

tik MNR 5 straipsnio 2–6 dalyse nustatytas pareigas, jam netaikomi išsamaus patikrinimo reikalavimai ir jis nelieka atsakingas už tai, kad šokoladas atitiktų MNR reikalavimus.

- 2) Rangovas A ES prekybos centro B (kuris nėra MVĮ) vardu valdo prekybos centre esančius restoranus. Rangovas A nėra MVĮ; pagal sutartinį susitarimą su prekybos centru B jis yra atsakingas už šokolado (SS 1806) pirkimą ir tiekimą prekybos centre B esančiame restorane. Rangovas A šokoladą perka iš ES gamintojo, taigi šiomis aplinkybėmis rangovas A yra prekiautojas, kuris nėra MVĮ, ir yra atsakingas už šokolado, kurį tiekia savitarnos valgyklose, atitiktį reikalavimams. Rangovas A turi įsitikinti, kad ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje atliktas išsamus patikrinimas, ir turi pateikti savo parduodamo šokolado IPP; pagal MNR 4 straipsnio 9 dalį, jis gali nurodyti tiekimo grandinės ankstesnės grandies IPP numerius. Prekybos centras B nėra atsakingas už šokolado atitiktį MNR reikalavimams.
- 3) Rangovas D yra įmonė (ne MVĮ), tvarkanti konditerijos standus prekybos centro B parduotuvėse. Tarp konditerijos gaminių yra ir šokolado (SS 1806). Prekybos centras B pagal sutartinius susitarimus perka šokolado plyteles iš gamintojo trečiojoje valstybėje, o rangovas D tik parduoda šokolado plyteles prekybos centro B vardu, tačiau niekada nėra jų savininkas. Todėl šiuo atveju prekybos centras B yra veiklos vykdytojas, atsakingas už tai, kad būtų atliktas išsamus patikrinimas dėl šokolado plytelių ir pateiktas IPP dėl kiekvienos šokolado plytelių partijos. Rangovas D nėra atsakingas už tai, kad šokolado plytelės atitiktų MNR reikalavimus.

Atlikti pareigas pagal MNR reikia tik tada, kai tiekiami produktai patenka į šio reglamento taikymo sritį (5.13 klausimas). Produktams, nepatenkantiems į taikymo sritį, Reglamento reikalavimai netaikomi, net jei juose yra sudedamųjų dalių ar elementų, gautų iš biržos prekių, patenkančių į Reglamento taikymo sritį (2.1 klausimas). Tokių į taikymo sritį nepatenkančių produktų, kuriuos gali tiekti rangovai, pavyzdžiai – dešros ir panašūs galvijų mėsos pusgaminiai (SS 1601) arba kavos pagrindu pagaminti gėrimų ruošiniai, t. y. kavos gėrimai (SS 2101).

3.15. Kaip apibrėžiami įgaliotojo atstovo pagal MNR 6 straipsnį ir atstovo muitinėje pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 (Sąjungos muitinės kodekso) 18 straipsnį vaidmenys? (NAUJA)

Šie du vaidmenys yra atskiri:

- įgaliotajam atstovui pagal MNR 6 straipsnį pavedama informacinėje sistemoje veiklos vykdytojo vardu pateikti IPP, taigi šis vaidmuo susijęs tik su pareiga pagal MNR 4 straipsnį.
- Atstovui muitinėje pagal Sąjungos muitinės kodekso 18 straipsnį pavedama pateikti muitinės deklaraciją kito asmens vardu, taigi šis vaidmuo susijęs tik su pareigomis muitinėje pagal Sąjungos muitinės kodeksą.

Gali būti taip, kad įmonė teikia ir įgaliotojo atstovo, ir atstovo muitinėje paslaugas, tačiau reikia dviejų aiškių ir atskirų įgaliojimų atlikti abu vaidmenis ir kiekviena iš atitinkamų nuostatų apima dvi atskiras pareigų grupes.

Atstovai muitinėje, nepriklausomai nuo aplinkybių (nepriklausomai nuo to, ar jie taip pat yra paskirti įgaliojaisiais atstovais pagal MNR 6 straipsnį, ar ne), niekada nėra veiklos vykdytojai pagal MNR, nes nepateikia rinkai ir neeksportuoja atitinkamų produktų.

ooo

4. Sąvokų apibrėžtys

Trečiųjų valstybių įmonių ir suinteresuotųjų subjektų, palaikančių komercinius santykius su ES, taip pat ES kompetentingų institucijų pareigos nustatomos remiantis šiomis apibrėžtimis.

4.1. Ką reiškia „pasaulinis miškų naikinimas“?

Pasaulinis miškų naikinimas – miškų naikinimas visame pasaulyje (tiek ES teritorijoje, tiek už jos ribų), atitinkantis miškų naikinimo apibrėžtį Reglamento 2 straipsnyje (t. y. miškų pavertimas naudojimui žemės ūkio paskirties tikslais, neatsižvelgiant į tai, ar jis inicijuotas žmogaus).

Miškų naikinimas ir alinimas yra vieni pagrindinių veiksnių, lemiančių klimato kaitą ir biologinės įvairovės nykimą – dvi pagrindines pasaulines mūsų laikų aplinkos krizes.

Pagrindinė miškų naikinimo ir alinimo visame pasaulyje priežastis – žemės ūkio paskirties žemės plėtra siekiant gaminti tokias biržos prekes kaip sojos, jautiena, alyvpalmių aliejus, mediena, kakava, kaučiukas ar kava. ES, kaip viena didžiųjų ekonomikų ir šių prekių vartotoja, prisideda prie miškų naikinimo ir alinimo visame pasaulyje. Todėl ES tenka atsakomybė prisidėti siekiant, kad tai būtų sustabdyta.

Tikimasi, kad pagal Reglamentą skatinant gaminti ir vartoti su miškų naikinimu nesusijusias biržos prekes ir produktus ir mažinant ES poveikį pasauliniam miškų naikinimui ir alinimui, sumažės ES išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir biologinės įvairovės nykimas.

4.2. Ką reiškia „žemės sklypas“? (ATNAUJINTA)

Žemės sklypas – geografinės vietos nustatymo pagal Reglamentą objektas – 2 straipsnio 27 punkte apibrėžtas kaip „atskirame nekilnojamojo turto objekte esantis žemės plotas, kuris yra pripažįstamas gamybos šalies teise, kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima bendrai įvertinti miškų naikinimo ir alinimo riziką, susijusią su tame žemės plote pagamintomis atitinkamomis biržos prekėmis“. Pagal šį reglamentą svarbiausia yra nustatyti žemės sklypą, naudojamą biržos prekėms, kurias ketinama pateikti ES rinkai, gaminti, taigi nebūtina nurodyti visų vienam savininkui priklausančių sklypų, jei kai kurie iš tų sklypų nenaudojami biržos prekėms, kurioms taikomas Reglamentas, gaminti arba neketinama tų prekių pateikti ES rinkai.

Jei vienam savininkui priklauso keli žemės sklypai ir jis pateikia rinkai atitinkamus produktus iš visų šių sklypų, visus susijusius sklypus galima deklaruoti viename IPP (taip pat žr. 1.14 klausimą).

4.3. Kokius kriterijus turi atitikti mediena?

Sąvokos „nesusijęs su miškų naikinimu“ formuluotėje Reglamento 2 straipsnio 13 punkto b papunktyje („... atitinkamų produktų, kuriuose yra medienos arba kurie buvo pagaminti naudojant medieną, atveju...“) iš produkto apibrėžtosios srities išskiriama mediena, taigi susidaro įspūdis, kad tai ypatingas atvejis, ir kyla klausimas dėl Reglamento 3 straipsnio a punkte nustatyto kriterijaus „nesusijęs su miškų naikinimu“ taikymo medienai. Ar mediena turi atitikti abu kriterijus, susijusius su miškų naikinimu ir miškų alinimu, ar tik su miškų alinimu susijusį kriterijų?

Kad mediena atitiktų Reglamento reikalavimus, ji turi atitikti abu kriterijus: a) turi būti ruošta žemėje, kurioje po 2020 m. gruodžio 31 d. nebuvo naikinamas miškas, ir b) po 2020 m. gruodžio 31 d. turi būti ruošta nealinant miško.

4.4. Kokio lygio medienos ruoša atitinka reikalavimus?

Jeigu medienos pramonės veiklos vykdytojas 2022 m. iškerta 20 proc. miško, kuriame medžių danga užima 100 proc. ploto, ir leidžia tai žemei natūraliai atsigauti, ar taip ruošta mediena atitinka Reglamentą? Ar po 30 metų, kai miškas ataugęs, jame galės būti vykdoma ta pati veikla ir daroma ta pati išvada dėl atitikties Reglamentui?

Pagal Reglamentą „miškų alinimas“ – struktūriniai miško dangos pokyčiai, pasireiškiantys neliestų miškų arba natūraliai atželiančių miškų pavertimu plantaciniais miškais arba kita medžiais apaugusia žeme, taip pat neliestų miškų pavertimu pasodintais miškais (2 straipsnio 7 punktas).

Ši apibrėžtis apima visas Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos apibrėžtas miškų kategorijas, todėl pagal Reglamentą miškų alinimas reiškia, kad tam tikrų tipų miškai paverčiami kitokiais miškais arba kita medžiais apaugusia žeme.

Leidžiama medienos ruoša gali būti įvairaus lygio, su sąlyga, kad dėl to nevyktų pokyčiai, atitinkantys miškų alinimo apibrėžtį.

4.5. Kaip atitinkamų produktų, kuriuose yra medienos arba kurie pagaminti naudojant medieną, atveju turėtų būti suprantama sąvokos „nesusijęs su miškų naikinimu“ apibrėžties frazė „[miškas] nebuvo alinamas“?

Sąvokos „nesusijęs su miškų naikinimu“ apibrėžties dalyje, kurioje konkrečiai minimas miškų alinimas, reikalaujama, kad mediena būtų „gauta iš miško, kuris po 2020 m. gruodžio 31 d. nebuvo alinamas“ (MNR 2 straipsnio 13 punkto b papunktis). Šios nuostatos formuluotėje anglų kalba dėl žodžio *inducing* atsiranda priežastinis ryšys tarp medienos ruošos ir miško alinimo proceso (tai neatsispindi formuluotėje lietuvių kalba).

Tai atspindi faktą, kad poveikį miškams gali daryti ir kiti procesai, be kita ko, klimato kaita, ligų protrūkiai, gaisrai ir kt. Šios galimos miškų alinimo formos į Reglamento taikymo sritį nepatenka; MNR nuostatos apima miškų alinimą dėl miškų ūkio veiklos, susijusios su medienos ruoša ir paskesniu miško atkūrimu.

Atitinkami produktai neatitiktų Reglamento reikalavimų, jei būtų gauti iš teritorijos, kurioje dėl medienos ruošos veiklos buvo alinamas miškas. Veiklos vykdytojai, siekdami įvertinti, ar yra rizika, kad dėl medienos ruošos gali būti alinamas miškas, galėtų atsižvelgti į visus medienos ruošos dieną prieinamus duomenis ir informaciją, visų pirma šalies miškotvarkos teisės aktus ir miškotvarkos planus, taip pat miško atkūrimo planus ir po medienos ruošos planuojamą vykdyti veiklą, atkūrimo ir išsaugojimo planus, kitų tipų planus, tvarkymo procedūras ir kt.

Jeigu nualinta miško būklė tęstųsi ilgiau, bet kokia būsima medienos ruoša žemės sklype, kuriame po 2020 m. gruodžio 31 d. miškas buvo alinamas dėl medienos ruošos darbų, nebūtų „nesusijusi su miškų naikinimu“, ir atitinkamų produktų nebūtų galima pateikti rinkai. Ir, priešingai, jeigu ateityje miškas būtų atkurtas ir jo statusas būtų pakeistas į miško kategoriją, kuri nelaikoma patenkančia į alinamo miško apibrėžtį, tame žemės sklype vykdant naują medienos ruošos veiklą gaunama mediena galėtų būti laikoma „nesusijusia su miškų naikinimu“.

4.6. Kaip turėtų būti vertinama, ar medienos produktas yra nesusijęs su miškų alinimu, ir į kokį atitinkamą laikotarpį reikia atsižvelgti? (ATNAUJINTA)

Pagal Reglamentą „miškų alinimas“ – struktūriniai miško dangos pokyčiai, pasireiškiantys neliestų miškų arba natūraliai atželiančių miškų pavertimu plantaciniais miškais arba kita medžiais apaugusia žeme, taip pat neliestų miškų pavertimu pasodintais miškais (2 straipsnio 7 punktas).

Miškų alinimas yra: struktūriniai miško dangos pokyčiai, pasireiškiantys				
1) pirminių miškų pavertimu			2) natūraliai atželiančių miškų pavertimu	
a) pasodintais miškais	b) plantaciniais miškais	c) kita medžiais apaugusia žeme	a) plantaciniais miškais	b) kita medžiais apaugusia žeme

Siekdami atitikti sąvokos „nesusijęs su miškų naikinimu“ apibrėžties dalį dėl miškų alinimo, veiklos vykdytojai turės nustatyti, ar atitinkamo miško tipas iki 2020 m. gruodžio 31 d. (imtinai) buvo neliestas arba natūraliai atželiančias miškas (šių dviejų tipų miškams taikoma „miškų alinimo“ apibrėžtis), ir tada įvertinti, ar su medienos ruoša susijusi miškų ūkio veikla ir po medienos ruošos planuojama vykdyti veikla galėtų sukelti arba paskatinti miško alinimui prilygstantį procesą, per kurį miškas būtų paverstas kito tipo mišku.

Svarbu atsižvelgti į atitinkamus šalies miškotvarkos teisės aktus, įskaitant tvarios miškotvarkos planus arba tvarios medienos ruošos teisinį pagrindą, taip pat į informaciją ir duomenis apie miško būklę iki medienos ruošos, medienos ruošos režimą ir tikėtiną jo poveikį, miško atkūrimo metodus, kitas planuojamas miško apsaugos ir atkūrimo priemones ir kitą su Reglamento 10 straipsnyje išsamiai nurodytais rizikos vertinimo kriterijais susijusią informaciją. Tai galėtų apimti miškotvarkos institucijų išduodamus oficialius dokumentus, kuriuose nurodomos miško atkūrimo prievolės ir sąlygos, sandorio šalių sutartinius susitarimus arba kitą aktualią iš žemės savininko ar jo atstovų gautą informaciją.

Jeigu esama įrodymų, kad dėl medienos ruošos veiklos gali būti alinami miškai*, toks medienos produktas negali būti pateikiamas ar tiekiamas ES rinkai ar iš jos eksportuojamas, nebent ši rizika būtų panaikinta arba sumažinta tiek, kad būtų nedidelė.

Jeigu atliekant medienos ruošą dar nežinoma, kokia bus galutinė to žemės sklypo paskirtis (ar jame bus atkuriamas miškas, ar paskirtis bus pakeista), yra rizika, kad dėl tos medienos ruošos veiklos gali būti alinamas miškas. Todėl tie medienos produktai negali būti pateikiami ar tiekami ES rinkai ar iš jos eksportuojami, nebent ši rizika būtų panaikinta arba sumažinta tiek, kad būtų nedidelė.

*Keli požymių, kad dėl medienos ruošos veiklos gali būti alinamas miškas, pavyzdžiai:

- tai, kad, sprendžiant iš miškotvarkos planų (ar kitos prieinamos informacijos), siūlomos medienos ruošos ir miškų atkūrimo veiklos gali nepakakti, kad būtų išvengta miškų alinimo pagal Reglamente pateiktas apibrėžtis;
- tai, kad vykdant medienos ruošos veiklą nukrypstama nuo tvarios miškotvarkos plane siūlomos arba pagal šalies teisinę sistemą leidžiamos medienos ruošos darbų tvarkos;
- tai, kad miško sodinimo, kuris bus atliekamas po medienos ruošos, ir miško tvarkymo planas atitinka „pasodinto“ arba „plantacinio miško“ kriterijus pagal Reglamente pateiktas apibrėžtis, arba
- planuojamos miško atkūrimo priemonės (t. y. sodinimas arba sėjimas) arba tokių planuojamų priemonių nebuvimas.

4.7. Ar medienos produktas gali būti nesusijęs su miškų alinimu, jeigu jis gautas iš miško, kuriame po 2020 m. gruodžio 31 d. įvyko struktūrinių pokyčių, kuriuos lėmė ne medienos ruošos veikla?

Taip, jei miškų alinimą po 2020 m. lemia kiti – nesusiję su medienos ruošos ar miškų naikinimo veikla – procesai, tokie kaip klimato kaita, ligų protrūkiai ar gaisrai, tuose žemės sklypuose vykdytos medienos ruošos produktai galėtų būti laikomi nesusijusiais su miškų naikinimu, su sąlyga, kad patys medienos ruošos darbai nebūtų miško alinimo priežastis.

Tokiais atvejais svarbu turėti pakankamai duomenų ir įrodymų, kad bet koks miško būklės pokytis, įvykęs tarp abiejų laikotarpių, yra nesusijęs su medienos ruoša.

Be to, kai medžiai kertami ir tvarkomi miško apsaugos tikslu, pavyzdžiui, kai po audros ar gaisro surenkama pažeista mediena arba kai užkrėsti medžiai kertami siekiant užkirsti kelią kenkėjų ir ligų plitimui, neturėtų būti laikoma, kad miško alinimą lėmė medienos ruoša. Tokiais atvejais būtų svarbu turėti pakankamai duomenų ir įrodymų tikrajam medienos ruošos tikslui pagrįsti.

4.8. Kai kuriais atvejais tam tikrą laiką po medienos produkto pateikimo Europos Sąjungos rinkai (arba tiekimo rinkai ar eksportavimo iš jos) gali nebūti aiškių įrodymų, kad medienos ruošos darbai lėmė miško alinimą. Ar veiklos vykdytojai gali būti atsakingi už įvykius, įvykusius jau po išsamaus patikrinimo pareiškimo pateikimo?

Ar atitinkami medienos produktai būtų laikomi nesusijusiais su miškų naikinimu?

Atitinkami produktai neatitiktų Reglamento reikalavimų, jei būtų gauti iš teritorijos, kurioje laikotarpiu iki išsamaus patikrinimo pareiškimo pateikimo buvo dėl medienos ruošos veiklos alinami miškai.

Veiklos vykdytojas, teikdamas išsamaus patikrinimo pareiškimą, prisiima atsakomybę už išsamaus patikrinimo procesą ir už tai, kad atitinkami produktai atitiktų 3 straipsnio a ir b punktus. Per šį procesą veiklos vykdytojas turėtų atsižvelgti į visą aktualią informaciją ir duomenis, be kita ko, dėl 10 straipsnyje nurodytų rizikos veiksnių.

Išsamaus patikrinimo pareigų nevykdymas galėtų būti nustatytas, pavyzdžiui, jeigu rizikos vertinimas – išsamaus patikrinimo dalis – nėra tinkamai atliktas, nes neatsižvelgta į svarbią informaciją ar nustatytus kriterijus, įskaitant su žemės sklypu susijusius planus po derliaus nuėmimo.

Jei būtų nustatyta, kad išsamus patikrinimas nėra tinkamai atliktas, jokie tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojai ar prekyautojai negalėtų remtis esamu išsamaus patikrinimo pareiškimu dėl atitinkamų produktų.

Ir, priešingai, jei išsamus patikrinimas tuo metu jau yra tinkamai atliktas ir atitinkami produktai atitiko reikalavimus tuo metu, kai pateikti rinkai, atitinkamų produktų (ir antrinių produktų) atitikties reikalavimams statuso nekeičia įvykiai, įvykstantys jau po produkto pateikimo rinkai (arba eksporto), kurių potencialios rizikos nebuvo įmanoma nustatyti tuo metu, kai pateiktas išsamaus patikrinimo pareiškimas. Tai taip pat neturi įtakos veiklos vykdytojo atitikties reikalavimams statusui.

4.9. Ar sąvokos „miškų alinimas“ apibrėžtis nėra tiksliniam medžių sodinimui ir sėjimui (kuris gali būti svarbi miškų apsaugos ir atkūrimo praktika) nepalankus veiksnys?

Tam tikrų tipų miškuose tikslinis medžių sodinimas arba sėjimas gali būti veiksmingas ir tinkamiausias miškų atkūrimo metodas, be kita ko, po gamtinių įvykių (pvz., audrų, gaisrų) arba prieš tai taikius invazinių svetimų rūšių, kenkėjų ar ligų valdymo priemones, arba siekiant skatinti miškų atsinaujinimą nepalankiomis aplinkos sąlygomis, įskaitant skurdų dirvožemį, sausras, šalnas ar pastebimą klimato kaitos poveikį. Todėl, nors neliesto miško arba natūraliai atželiančio miško pavertimas plantaciniu mišku būtų laikomas miško alinimu, „plantacinio miško“ apibrėžtis Reglamente neapima „apsaugos ar ekosistemų atkūrimo tikslais pasodint[ų] mišk[ų], taip pat mišk[ų], išaug[usių] sodinant ar sėjant, kurie, pasiekę brandaus medyno amžių, yra arba bus panašūs į natūraliai atželiančius miškus“.

Ši išimtis logiškai taikytina ir pasodintiems miškams.

4.10. Kaip turėtų būti taikoma sąlyga „medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*“?

Kaip taikyti 2 straipsnio 4 punkte pateiktoje „miško“ apibrėžtyje nurodytą su medžių aukščiu ir lajų danga susijusią sąlygą „medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*“?

Jeigu sumedėjusi augalija sudaro arba ateityje turėtų sudaryti daugiau kaip 10 proc. lajų dangos, kurią suformuoja 5 metrų arba didesnio esamo arba numatomo aukščio rūšių medžiai, ji turėtų būti klasifikuojama kaip „miškas“ pagal Maisto ir žemės ūkio organizacijos

(FAO) pateiktą apibrėžtį. Pavyzdžiui, jauni medynai, kurių lajų tankumas dar nesiekia, bet ateityje turėtų siekti 10 proc., o medžių aukštis – 5 m, patenka į „miško“ apibrėžtį, kaip ir laikinai neapaugę medžiais plotai, kai pagrindinė atitinkamos teritorijos paskirtis tebėra miškas.

4.11. Kokie kiti miško žemės naudojimo pokyčiai atitinka Reglamentą?

Reglamento 2 straipsnio 3 punkte miškų naikinimas apibrėžtas kaip „miškų pavertimas naudojimui žemės ūkio paskirties tikslais“. Ar koks nors kitas miško žemės naudojimo keitimas atitinka Reglamentą?

Reglamente miškų naikinimas apibrėžtas kaip miško pavertimas žemės ūkio paskirties žeme. Kitoks miško žemės paskirties keitimas, kaip antai keitimas miestų plėtros ar infrastruktūros tikslais, į miškų naikinimo apibrėžtį nepatenka. Pavyzdžiui, mediena iš miško ploto, teisėtai iškirto tiesiant kelią, atitiktų Reglamento reikalavimus.

4.12. Ar gaivalinė nelaimė būtų laikoma miško naikinimu?

Reglamente pateikta „miškų naikinimo“ apibrėžtis apima miškų pavertimą žemės ūkio paskirties žeme, nepriklausomai nuo to, ar šis procesas inicijuotas žmogaus; tai apima ir dėl gaivalinių nelaimių susidariusią padėtį. Kai išdegęs miškas vėliau (po atskaitos datos) paverčiamas žemės ūkio paskirties žeme, pagal Reglamentą tai laikoma miškų naikinimu. Šiuo konkrečiu atveju veiklos vykdytoji būtų draudžiama iš tos teritorijos įsigyti biržos prekes, kurioms taikomas Reglamentas (tačiau šio draudimo priežastis būtų ne miško gaisras). Ir, priešingai, jei gaisro nuniokotam miškui būtų leista atželti, tai nebūtų laikoma miško naikinimu, o veiklos vykdytojas galėtų įsigyti medieną iš to miško, kai jis ataug.

4.13. Ar „kita medžiais apaugusi žemė“ arba kitos ekosistemos bus įtrauktos į Reglamento taikymo sritį? (ATNAUJINTA)

Reglamente remiamasi Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) pateikta „miško“ apibrėžtimi. Tai apima keturis milijardus hektarų miškų, t. y. didžiąją dalį žemės ūkyje dar nenaudojamo gyventi tinkamos žemės ploto, įskaitant teritorijas, kurios nacionalinės teisės aktuose apibrėžtos kaip savanos, šlapynės ir kitos vertingos ekosistemos.

Per MNR 34 straipsnyje numatytą peržiūros procedūrą Komisija įvertins, kokį poveikį turėtų Reglamento taikymo srities išplėtimas, kad ji apimtų ne tik miškus, bet ir kitą medžiais apaugusią žemę bei kitas ekosistemas.

Neliesto arba natūraliai atželiančio miško pavertimas plantaciniais miškais ar kita medžiais apaugusia žeme jau įeina į „miškų alinimo“ apibrėžtį, o medienos produktai iš žemės, kurios paskirtis taip pakeista, negali būti pateikiami ES rinkai ar eksportuojami.

4.14. Ar kaučiukmedžių auginimas laikomas „naudojimu žemės ūkio tikslais“ pagal Reglamentą?

Taip, kaučiukmedžių auginimas patenka į Reglamente pateiktą „žemės ūkio plantacijos“ apibrėžtį: „medžiais apaugusi žemė žemės ūkio gamybos sistemose, pavyzdžiui, vaismedynuose, alyvpalmių plantacijose, alyvmedžių giraitėse ir agrarinės miškininkystės

sistemose, augantys medžiai, po kuriais auginami pasėliai“. Ši apibrėžtis apima visas atitinkamų biržos prekių, išskyrus medieną, plantacijas. „Miško“ apibrėžtis neapima žemės ūkio plantacijų. Tai reiškia, kad miško pakeitimas kaučiukmedžių plantacija būtų pagal Reglamentą laikomas miško naikinimu.

ooo

5. Išsamus patikrinimas

5.1. Kokios yra mano, kaip veiklos vykdytojo, pareigos? (ATNAUJINTA)

Paprastai veiklos vykdytojai (ir prekyautojai, kurie nėra MVĮ) turi pagal MNR 12 straipsnį sukurti ir prižiūrėti išsamaus patikrinimo sistemą.

Išsamus patikrinimas atliekamas trimis etapais.

Pirmuoju etapu reikia surinkti Reglamento 9 straipsnyje nurodytą informaciją, t. y. apie biržos prekę ar produktą, kurį ketinama pateikti (arba, prekyautojų, kurie nėra MVĮ, atveju – tiekti) ES rinkai arba eksportuoti, be kita ko, pagal muitinės „išleidimo į laisvą apyvartą“ ir „eksporto“ procedūras, taip pat atitinkamą kiekį, tiekėją, gamybos šalį, teisėtos medienos ruošos įrodymus ir kt. Šiuo etapu svarbus reikalavimas – gauti žemės sklypų, kuriuose pagaminta atitinkama biržos prekė, geografinės koordinatės ir išsamaus patikrinimo pareiškime, kuris turi būti pateiktas per informacinę sistemą, pateikti atitinkamą informaciją: produktą, KN kodą, kiekį, gamybos šalį, geografinės vietos koordinatės. Jei veiklos vykdytojas negali surinkti reikalaujamos informacijos, jis neturi ES rinkai pateikti ar eksportuoti atitinkamo produkto. Jei to nebūtų padaryta, būtų pažeistas Reglamentas, todėl galėtų būti taikomos sankcijos.

Jeigu veiklos vykdytojas negali surinkti reikalaujamos informacijos, jis neturi Europos Sąjungos rinkai pateikti ar iš jos eksportuoti susijusių produktų. Šios sąlygos nepaisymas būtų Reglamento pažeidimas ir dėl to galėtų būti taikomos sankcijos.

Antruoju etapu įmonės turės per pirmąjį etapą surinktą informaciją įtraukti į savo išsamaus patikrinimo sistemų dalį, kurią sudaro rizikos vertinimas, tam, kad atsižvelgdamos į Reglamento 10 straipsnyje apibūdintus kriterijus patikrintų ir įvertintų riziką, jog į tiekimo grandinę gali patekti reikalavimų neatitinkančių produktų. Veiklos vykdytojai turi parodyti, kaip surinkta informacija buvo patikrinta pagal rizikos vertinimo kriterijus ir kaip jie nustatė riziką.

Jeigu jie antruoju etapu nustatys, kad neatitikties reikalavimams rizika yra didesnė nei nedidelė, trečiuoju etapu jie turės imtis tinkamų ir proporcingų rizikos mažinimo priemonių, kad būtų užtikrinta, jog rizika būtų nedidelė, atsižvelgiant į Reglamento 11 straipsnyje apibūdintus kriterijus. Šios priemonės turi būti pagrįstos dokumentais.

Supaprastintos išsamaus patikrinimo pareigos bus taikomos veiklos vykdytojams, įsigyjantiems biržos prekes tik iš teritorijų, kurios priskiriamos prie mažos rizikos kategorijos.

Pagal Reglamento 13 straipsnį, jie vis vien turės surinkti informaciją pagal 9 straipsnį ir įvertinti tiekimo grandinės sudėtingumą, Reglamento apėjimo riziką ir produkto sumaišymo su nežinomos kilmės produktais arba standartinės ar didelės rizikos šalių kilmės produktais riziką, tačiau jiems nebus privaloma vertinti ir mažinti rizikos (MNR 10 ir 11 straipsniai), nebent veiklos vykdytojas gautų arba sužinotų bet kokios svarbios informacijos (įskaitant pagrįstus skundus, pateiktus pagal 31 straipsnį), iš kurios būtų galima spręsti, kad yra rizika, jog atitinkami produktai gali neatitikti šio reglamento reikalavimų (MNR 13 straipsnio 2 dalis). Daugiau informacijos rasite Komisijos pranešimo – rekomendacinio dokumento (C/2024/6789) 4 skyriaus b skirsnyje.

5.2. Kas gali suteikti įgaliojimą atstovui įgaliojimą? (ATNAUJINTA)

Pagal Reglamento 6 straipsnį, veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali įgaliotiesiems atstovams suteikti įgaliojimą jų vardu teikti išsamaus patikrinimo pareiškimus. Šiuo atveju veiklos vykdytojai ir MVĮ nesantys prekyautojai lieka atsakingi už atitinkamų produktų atitiktį reikalavimams.

Jeigu veiklos vykdytojas yra fizinis asmuo arba labai maža įmonė, jis gali įgalioti kitą iškart po jo tiekimo grandinėje esantį veiklos vykdytoją arba prekyautoją veikti kaip jo įgaliojimą atstovą, jei šis nėra fizinis asmuo ar labai maža įmonė. Šiuo atveju įgaliojimą suteikiantis veiklos vykdytojas lieka atsakingas už produkto atitiktį reikalavimams.

Pagal Reglamento 2 straipsnio 22 punktą, įgaliotasis atstovas turi būti įsisteigęs ES ir gavęs raštišką veiklos vykdytojo arba prekyautojo įgaliojimą.

5.2.1. Kas yra įgaliotasis atstovas? Ar keliems veiklos vykdytojams ir prekyautojams gali atstovauti vienas įgaliotasis atstovas? Kokias pareigas pagal MNR gali atlikti įgaliotasis atstovas? (NAUJA)

Įgaliotasis atstovas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris veikia veiklos vykdytojo arba prekyautojo vardu, už jį teikdamas išsamaus patikrinimo pareiškimą (MNR 6 straipsnis). Pagal MNR 2 straipsnio 22 punktą, įgaliotasis atstovas turi būti įsisteigęs Sąjungoje ir gauti raštišką veiklos vykdytojo arba prekyautojo įgaliojimą veikti jo vardu. Iš esmės bet kuris ES įsisteigęs (privatus arba viešasis) fizinis arba juridinis asmuo gali veikti kaip įgaliotasis atstovas, nepriklausomai nuo to, ar jis aktyviai dalyvauja tiekimo grandinėje, ar ne.

Teikdami IPP, įgaliotieji atstovai turi užsiregistruoti informacinėje sistemoje ir pasirinkti vaidmenį „atstovaujantis veiklos vykdytojui“ (*Representing Operator*) arba „atstovaujantis prekyautojui“ (*Representing Trader*). Atliekant šiuos vaidmenis, įgaliojimo atstovo tapatybė gali būti patvirtinta naudojant jo paties kredencialus ir jis gali savo klientų vardu teikti išsamaus patikrinimo pareiškimus. Jei laikomasi pirmiau nurodytų reikalavimų, įgaliotasis atstovas gali turėti kelių veiklos vykdytojų ar prekyautojų įgaliojimus. Teikiant IPP, veiklos vykdytojo ir prekyautojo duomenys įrašomi laukeliuose, iš kurių nustatoma konkreti atstovaujamo veiklos vykdytojo arba prekyautojo tapatybė:

3. Veiklos vykdytojo / prekybininko pavadinimas ir adresas *

Pavadinimas: *	<input type="text"/>
Šalis: *	<input type="text" value="No country selection"/>
Gatvė: *	<input type="text"/>
Miestas: *	<input type="text" value="Nurodykite miesto pavadinimą, pašto indeksą..."/>
E. paštas:	<input type="text"/>
Telefonas:	<input type="text"/>
Identifikatorius: *	<input type="text" value="+ Add Identifier"/>

Įgaliotasis atstovas

Pavadinimas	EUDR Test Operator HU	Patvirtinta
Šalis	 Vengrija	ISO kodas HU

Net ir tuo atveju, jeigu išsamaus patikrinimo pareiškimą pateikia įgaliotasis atstovas, veiklos vykdytojui arba prekyautojui lieka pareiga atlikti išsamų patikrinimą arba įsitikinti, kad jis atliktas. Taigi veiklos vykdytojas arba prekyautojas lieka atsakingas už tai, kad atitinkami produktai atitiktų MNR 3 straipsnį.

Tuo atveju, kai veiklos vykdytojas yra fizinis asmuo arba labai maža įmonė, jis gali įgalioti kitą iškart po jo toliau tiekimo grandinėje esantį veiklos vykdytoją ar prekyautoją, kuris nėra fizinis asmuo ar labai maža įmonė, veikti kaip jo įgaliotąjį atstovą (žr. MNR 6 straipsnio 3 dalį).

5.3. Ar įmonės gali išsamų patikrinimą atlikti savo patrunuojamųjų įmonių vardu?

Reglamentu nereglamentuojama įmonių grupės (patrunuojančiosios įmonės ir jos patrunuojamųjų įmonių) vidaus organizacinė struktūra ir išsamaus patikrinimo politika. Veiklos vykdytojas arba prekyautojas, kuris pateikia ar tiekia ES rinkai arba eksportuoja atitinkamą produktą, yra atsakingas už to produkto atitiktį reikalavimams ir už bendrą

Reglamento laikymąsi. Todėl išsamaus patikrinimo pareiškime turėtų būti nurodytas jo pavadinimas ir jam turėtų likti visa atsakomybė pagal Reglamentą.

5.4. Kaip yra produkto reimporto atveju? Kokios yra su išsamiu patikrinimu susijusios mano pareigos, jeigu reimportuoju produktą, pirmiau eksportuotą iš ES? (NAUJA)

Kai veiklos vykdytojas reimportuoja (t. y. į laisvą apyvartą išleidžia) produktą, pirmiau eksportuotą iš ES rinkos, ir dėl jo įformina „išleidimo į laisvą apyvartą“ muitinės procedūrą, jis laikomas tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytoju.

Reimportuotojui, kuris atitinkamą produktą išleidžia į laisvą apyvartą, taigi pateikia jį rinkai, taikomos tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojų pareigos, kurios priklauso nuo reimportuotojo dydžio:

Jeigu reimportuotojas yra veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ, taikoma MNR 4 straipsnio 8 dalis (žr. 5.6.1 klausimą) – tai reiškia, kad reimportuotojui išsamaus patikrinimo atlikti nereikia. Muitinėje reimportuotojas, kuris yra MVĮ, muitinės deklaracijoje nurodo iš savo tiekėjo (-ų) gautą (-us) registracijos numerį (-ius).

Jeigu reimportuotojas nėra MVĮ, jau esami išsamaus patikrinimo pareiškimai gali padėti įsitikinti, kad išsamus patikrinimas atliktas ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje, pagal MNR 4 straipsnio 9 dalį. Reimportuotojas, kuris nėra MVĮ, prieš reimportą turi pateikti IPP ir, išleisdamas produktus į laisvą apyvartą, turi pateikti gautą savo IPP registracijos numerį.

Tai, kas išdėstyta pirmiau, taikoma ir kai importuojamo produkto sudėtyje yra atitinkamų ES rinkai pirmiau pateiktų produktų, dėl kurių atliktas išsamus patikrinimas (pvz., kakavos pupelės eksportuojamos iš ES į trečiąją valstybę šokoladui gaminti ir tas šokoladas vėliau išleidžiamas į laisvą apyvartą ES).

Dėl atitinkamų produktų dalių, su kuriomis susijusio išsamaus patikrinimo neatlikta, veiklos vykdytojai turi atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti IPP.

Jeigu bus reimportuojamas produktas, kuris iš pradžių buvo pateiktas rinkai (kaip tas pats produktas arba kaip atitinkamas tiekimo grandinės ankstesnės grandies produktas) pereinamuoju laikotarpiu, kaip paaiškinta atsakyme į 9.2 klausimą, Komisija praneš įprastinį IPP registracijos numerį, kuris galės būti naudojamas reimportui įforminti teikiamoje muitinės deklaracijoje. Daugiau informacijos apie pereinamąjį laikotarpį pateikta atsakymuose į 9.1–9.6 klausimus.

5.5. Kurioms muitinės procedūroms daromas poveikis?

Reglamentas netaikomas atitinkamiems produktams, kuriems įforminamas ne išleidimas į laisvą apyvartą ar eksportas, o kitos muitinės procedūros (pvz., muitinis sandėliavimas, laikinasis įvežimas perdirbti, laikinasis įvežimas ar kt.).

5.6. Ar reikia atlikti muitinį įforminimą prieš pateikiant rinkai produktus, kurie pagaminti ne ES?

Ar šiomis aplinkybėmis muitinės deklaracija būtų pakankamas dokumentas?

Taip, norint pateikti rinkai atitinkamas biržos prekes ar atitinkamus produktus, pagamintus ne ES, prieš pateikiant juos rinkai reikalingas muitinis įforminimas. Šiomis aplinkybėmis tinkamu įrodymu būtų laikoma tik muitinės deklaracija, jeigu ją galima tiesiogiai susieti su atitinkamu produktu (konosamentas ar kitas prekybos ar logistikos dokumentas netinka).

5.6.1. Kaip Reglamentas taikomas eksportui? (NAUJA)

Reglamentas taikomas tiek eksportui, tiek importui. Atitinkamus produktus iš ES rinkos eksportuojantys veiklos vykdytojai savo eksporto deklaracijoje turės pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo registracijos numerį. Veiklos vykdytojai, eksportuojantys produktus, pagamintus naudojant biržos prekes ar kitus produktus, dėl kurių išsamaus patikrinimo pareiškimas jau pateiktas, taip pat gali pasinaudoti atitinkamu supaprastinimu, numatytu MNR 4 straipsnyje (t. y. MNR 4 straipsnio 8 ir 9 dalyse) (žr. informaciją dėl ES pagamintų produktų). Visų pirma, tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojas, eksportuojantis iš Sąjungos rinkos, gali pasinaudoti MNR 4 straipsnio 8 dalimi; tokiu atveju veiklos vykdytojas, kuris yra MVJ, turi muitinei eksporto deklaracijoje pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo (-ų) registracijos numerį (-ius), gautą (-us) iš ankstesnio (-ių) veiklos vykdytojo (-ų) ar prekiautojo (-ų) toje tiekimo grandinėje.

5.7. Koks yra sertifikavimo ar tikrinimo sistemų vaidmuo? (ATNAUJINTA)

Tiekimo grandinės dalyviai gali naudotis sertifikavimo sistemomis, kad galėtų lengviau įvertinti riziką, tiek, kiek sertifikavimas apima informaciją, reikalingą jų pareigoms pagal Reglamentą atlikti. Veiklos vykdytojai ir prekiautojai, kurie nėra MVJ, vis vien privalės atlikti išsamų patikrinimą ir liks atsakingi už bet kokią pažeidimą.

Europos Komisijos rekomendaciniame dokumente (C/2024/6789) išsamiau paaiškinta sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemų funkcija vertinant ir mažinant riziką.

5.8. Kiek laiko turėtų būti saugomi dokumentai?

Kiek laiko veiklos vykdytojas turėtų saugoti dokumentus, naudotus atliekant išsamų patikrinimą? Ar prekiautojai, kurie yra MVJ, turi saugoti svarbią informaciją apie atitinkamą produktą, kurį pateikia ar tiekia ES rinkai arba eksportuoja? Kas yra laikoma šio laikotarpio pradžia? (ATNAUJINTA)

Veiklos vykdytojai turėtų surinkti ir tvarkyti bei penkerius metus nuo tos dienos, kai atitinkamos biržos prekės ir atitinkami produktai pateikti ES rinkai ar eksportuoti, saugoti informaciją, kuri renkama pagal Reglamento 9 straipsnį, kartu su įrodymais. Pagal Reglamento 10 straipsnio 4 dalies ir 11 straipsnio 3 dalies nuostatas, veiklos vykdytojai turėtų gebėti parodyti, kaip išsamus patikrinimas atliktas ir, jeigu nustatyta rizika, kokių rizikos mažinimo priemonių imtasi. Aktualūs dokumentai apie šias priemones turi būti saugomi bent penkerius metus po išsamaus patikrinimo atlikimo. Veiklos vykdytojai taip pat turi saugoti duomenų

įrašus apie išsamaus patikrinimo pareiškimus penkerius metus nuo tokio pareiškimo pateikimo informacinėje sistemoje dienos, kuri yra ankstesnė nei produkto pateikimo ES rinkai ar jo eksporto data. Prekiautojų, kurie nėra MVĮ, pareigos šiuo atžvilgiu yra tokios pačios kaip ir veiklos vykdytojų.

Prekiautojai, kurie yra MVĮ, Reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją, įskaitant išsamių patikrinimų registracijos numerius, turi saugoti bent penkerius metus nuo atitinkamų produktų tiekimo ES rinkai pradžios dienos.

5.9. Kokie yra nedidelės rizikos produktų kriterijai?

„Nedidelė rizika“ – rizikos lygis, priskiriamas atitinkamiems produktams, skirtiems pateikti ES rinkai ar eksportuoti iš ES, kai, remiantis išsamiau su konkrečiu produktu susijusios ir bendros informacijos įvertinimu ir, kai reikia, tinkamų rizikos mažinimo priemonių taikymu, nustatoma, kad tos biržos prekės ar produktai nekelia susirūpinimo dėl galimos neatitikties Reglamento 3 straipsnio a ar b punktui.

5.10. Ar nedidelės rizikos produktams taikoma išimtis?

Ar „nedidelę riziką“ pagal Reglamento 2 straipsnio 26 punktą, skaitomą kartu su 10 straipsnio 1 dalimi, galima suprasti kaip atvejį, kai daroma Reglamento taikymo išimtis?

Ne. Veiklos vykdytojai ir prekyautojai (kurie nėra MVĮ) išvadą dėl „nedidelės rizikos“ (kuri yra išankstinė sąlyga norint pateikti ar tiekti ES rinkai ar eksportuoti atitinkamus produktus) gali padaryti tik **atlikę išsamų patikrinimą** (pagal Reglamento 4 straipsnio 1 dalį). Išsamaus patikrinimo atlikimas – viena pagrindinių veiklos vykdytojų ir prekyautojų pareigų pagal šį Reglamentą, be jokių išimčių.

Atkreipkite dėmesį, kad „nedidelės rizikos“ elementas netaikomas biržos prekėms (Reglamente kiekvienos biržos prekės rizikos statuso nenustatyta).

5.11. Ar tam tikros biržos prekės iš konkrečios šalies galėtų būti laikomos nedidelės rizikos biržos prekėmis?

Ar alyvpalmių aliejus, kaučiukas, kava, kakava ar mediena iš konkrečios šalies galėtų būti laikomi „nedidelės rizikos“ prekėmis?

Ne. Žr. pirmesnį klausimą.

5.12. Koks momentas yra svarbiausias atliekant patikras, kai tikrinama, ar laikomasi miškų nenaikinimo reikalavimo?

Vertinimas, ar tam tikra biržos prekė prisidėjo prie miškų naikinimo, retrospektyviai atliekamas siekiant nustatyti, ar pasėliams naudojamose žemėse laikotarpiu po Reglamente nustatytos atskaitos datos (t. y. 2020 m. gruodžio 31 d.) buvo miškas (pagal apibrėžtį 2 straipsnyje).

5.13. Dėl kokių produktų veiklos vykdytojai ir prekyautojai privalėtų pateikti dokumentus atlikdami išsamaus patikrinimo pareigas?

Dokumentų reikalaujama tik dėl į Reglamento taikymo sritį patenkančių produktų (I priede nurodyti SS kodai). Dokumentų nereikia pateikti dėl gaminių, pagamintų naudojant biržos prekes, kurios nepatenka į taikymo sritį (t. y. nėra įtrauktos į I priedą).

5.14. Kada veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, turės parengti savo pirmąsias metines ataskaitas pagal Reglamento 12 straipsnio 3 dalį? (ATNAUJINTA)

MNR bus vykdytinas nuo 2025 m. gruodžio 30 d. (tik labai mažoms ir mažosioms įmonėms nustatyta vykdymo pradžios data yra 2026 m. birželio 30 d.). 12 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad atitinkamos įmonės skelbtų metinę savo veiklos, vykdytos siekiant atitikti MNR reikalavimus, ataskaitą. Kadangi 2026 m. bus pirmieji MNR taikymo metai, pirmoji ataskaita (už 2026 m.) turės būti paskelbta po 2026 m. gruodžio 30 d.

Įmonėms, kurios apie atitinkamus elementus, kuriuos apima MNR 12 straipsnio 3 dalis, jau pranešė atlikdamos savo pareigas teikti ataskaitas pagal kitus atitinkamus ES teisės aktus (pvz., ES įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyvą), pakartotinai teikti ataskaitų nereikia.

5.15. Ar bus parengtas išsamaus patikrinimo pareiškimo šablonas, kurį turės užpildyti septynių biržos prekių sektorių, kuriems taikomas Reglamentas, dalyviai?

Veiklos vykdytojų ir prekyautojų išsamaus patikrinimo pareiškimo šablonas yra vienodas visuose biržos prekių sektoriuose (žr. Reglamento II priedą), jo pagrindu yra parengta forma informacinėje sistemoje.

5.16. Ar bus pateiktas iš anksto nustatytos formos klausimynas ar klausimų sąrašas išsamiam patikrinimui atlikti?

Ne. Veiklos vykdytojai ir prekyautojai privalo atlikti savo atitinkamas išsamaus patikrinimo pareigas laikydamiesi Reglamento 8, 9, 10 ir 11 straipsnių. Kad atitinkami produktai galėtų būti pateikiami ar tiekiami ES rinkai ar iš jos eksportuojami, būtina išankstinė sąlyga – pasiekti, kad rizikos nebūtų arba ji būtų nedidelė.

Atminkite, kad išsamus patikrinimas nėra tik formali užduotis „pažymėti langelius varnele“. Taigi jis gali priklausyti nuo konkrečių aplinkybių ir nuo tiekimo grandinės, tačiau turi apimti įvairius Reglamente apibūdintus išsamaus patikrinimo etapus (t. y. informacijos reikalavimą, rizikos vertinimą ir rizikos mažinimą, pagal MNR 9, 10 ir 11 straipsnius).

5.17. Ar veiklos vykdytojai ir prekyautojai (ir (arba) jų įgaliotieji atstovai), norintys pateikti ar tiekti ES rinkai arba iš jos eksportuoti atitinkamus produktus, turi užsiregistruoti informacinėje sistemoje?

Veiklos vykdytojai ir prekyautojai turi užsiregistruoti sistemoje, jeigu jie privalo pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą pagal šį reglamentą. Arba jie gali prašyti įgaliotojo atstovo paslaugų (tuomet jis pats turi būti registruotas sistemoje).

5.18. Ar Komisija pateiks daugiau informacijos apie palydovų užfiksuojamo vaizdo priemones, naudotinas atitinkamų produktų atitikčiai reikalavimams tikrinti (pvz., informacijos apie minimalią skiriamąją gebą)?

Erdvinio vaizdavimo priemonės gali labai padėti veiklos vykdytojams ir prekyautojams atlikti išsamaus patikrinimo pareigas (siekiant įsitikinti, kad produktas nesusijęs su miškų naikinimu), o valstybių narių kompetentingoms institucijoms – atlikti patikras, tačiau pagal Reglamentą neprivaloma, teikiant miškų nenaikinimo dokumentinius įrodymus, naudoti konkrečias palydovų užfiksuojamo vaizdo priemones, taip pat jame nenurodyta palydovų užfiksuojamų vaizdų skiriamosios gebos apatinės ribos.

5.19. Kaip dažnai išsamaus patikrinimo pareiškimai turėtų būti teikiami informacinėje sistemoje ir ar jie gali apimti kelias siuntas ar partijas? Kaip yra tais atvejais, kai atitinkami produktai gali būti paeiliui pateikiami rinkai per tam tikrą laikotarpį? (ATNAUJINTA)

Išsamaus patikrinimo pareiškimas gali apimti ne vieną, o daugiau kelių skirtingų atitinkamų produktų fizinių partijų ir (arba) siuntų. Tokiais atvejais veiklos vykdytojas (arba prekyautojas, kuris nėra MVĮ; žr. MNR 5 straipsnio 1 dalį) turi patvirtinti, kad išsamus patikrinimas atliktas dėl visų atitinkamų produktų, skirtų pateikti ar tiekti Sąjungos rinkai arba eksportuoti, ir kad nenustatyta jokios rizikos arba nustatyta tik nedidelė rizika, kad atitinkami produktai gali neatitikti Reglamento 3 straipsnio a arba b punkto (II priedas), ir kad veiklos vykdytojas prisiima atsakomybę už atitinkamų produktų atitiktį MNR 3 straipsniui (MNR 4 straipsnio 3 dalis).

Be to, yra teisinių reikalavimų ir praktinių aspektų, į kuriuos būtina atsižvelgti:

1. išsamaus patikrinimo pareiškimas turi apimti visą atitinkamų produktų, kurie pateikiami ar tiekiami Sąjungos rinkai arba eksportuojami, kiekį (MNR 3 straipsnio c punktas) ir tas pareiškimas turi būti pateiktas prieš pateikiant ar tiekiant rinkai arba eksportuojant atitinkamų produktų partijas ir (arba) siuntas (MNR 4 straipsnio 2 dalis).
2. Kai jau visas išsamaus patikrinimo pareiškime nurodytas produktų kiekis yra pateiktas rinkai arba eksportuotas, tas pats veiklos vykdytojas turi pateikti naują pareiškimą dėl papildomų kiekių.
3. Pagal MNR 12 straipsnio 2 dalį, veiklos vykdytojai kartą per metus peržiūri savo išsamaus patikrinimo sistemą. Todėl išsamaus patikrinimo pareiškimas neturėtų apimti siuntų ir (arba) partijų laikotarpiu, ilgesniu nei vieni metai po pareiškimo pateikimo. Be to, jei laikotarpis būtų ilgesnis, galėtų būti sunku įrodyti, kad deklaruoti produktai ir faktiškai pateikti rinkai ar eksportuoti (arba numatomi pateikti rinkai ar eksportuoti) produktai sutampa.
4. Veiklos vykdytojas išsamaus patikrinimo pareiškimu patvirtina, kad yra atliktas visų atitinkamų produktų, skirtų pateikti ar tiekti Sąjungos rinkai arba eksportuoti, išsamus patikrinimas (kartu arba atskirai) ir kad atitinkamų produktų neatitiktis reikalavimams rizikos nėra arba ji yra nedidelė. Todėl išsamaus patikrinimo pareiškimas iš esmės turėtų apimti biržos prekes, kurios jau pagamintos, t. y. išaugintos, nuimtos, gautos arba užaugintos atitinkamuose žemės sklypuose arba, kiek tai susiję su galvijais, ūkiuose. Kitaip tariant, veiklos vykdytojai iš esmės turėtų gebėti susieti išsamaus patikrinimo pareiškimą su esamomis biržos prekėmis. Kita vertus, atskiras produktas, kuris bus pateiktas rinkai, nebūtinai turi būti jau pagamintas: pavyzdžiui, jeigu IPP deklaruojami mediniai baldai, nebūtina, kad tie baldai būtų jau

pagaminti, nors tuo metu, kai pateikiamas IPP dėl tų baldų, medžiai turi būti jau nukirsti.

5. Išsamaus patikrinimo pareiškime deklaruojamų produktų kiekiai turi atitikti jų kiekius, dėl kurių veiklos vykdytojas atliko išsamų patikrinimą ir kuriuos ketinama pateikti ar tiekti ES rinkai arba eksportuoti. Be kita ko, tas pats produktas neturi būti įtraukiamas į kelis to paties asmens teikiamus išsamaus patikrinimo pareiškimus. Jeigu asmuo, teikdamas IPP, dar nežino, kurie produktai bus parduodami ES rinkoje ir kurie bus eksportuojami, galima deklaruoti visus produktus eksportui skirtame IPP ir saugoti atitinkamus kiekius patvirtinančius dokumentus. Kompetentingos institucijos reikalavimu veiklos vykdytojai turėtų gebėti pateikti tokios sutapties įrodymus savo išsamaus patikrinimo sistemoje, sukurtoje pagal MNR 12 straipsnį. Jei supaprastintas išsamus patikrinimas (MNR 13 straipsnis) netaikomas, veiklos vykdytojas turi pateikti įrodymų, kad neatitikties reikalavimams (miškų nenaikinimo ir teisėtumo reikalavimams) rizika dėl visų produktų yra įvertinta pagal MNR 10 straipsnio 2 dalį ir kad tokia rizika, susijusi su visais deklaruotais produktais, yra nedidelė. Tinkami minėtą sutaptį įrodantys duomenų įrašai turi būti saugomi 5 metus nuo (paskutinio) pateikimo ar tiekimo rinkai dienos, kad būtų pateikiami kompetentingai institucijai paprašius (MNR 9 straipsnis). Jei ne visas IPP deklaruotas produkto kiekis yra pateiktas ar tiekias rinkai arba eksportuotas, veiklos vykdytojas turėtų 5 metus saugoti atitinkamus duomenų įrašus, kuriuose paaiškintas skirtumas tarp deklaruoto ir faktinio rinkai pateikto, tiekto ar eksportuoto produkto kiekio, kad šie įrašai būtų prieinami kompetentingai institucijai paprašius (MNR 9 straipsnis).
6. Atskiras išsamaus patikrinimo pareiškimas su jame pateiktais geografinės vietos nustatymo duomenimis neturi viršyti praktiškai nustatytos į informacinę sistemą įkeliamų failų dydžio ribos (25 MB).
7. Kai išsamaus patikrinimo pareiškimas apima kelias produkto partijas ir (arba) siuntas, dėl šio papildomo sudėtingumo gali padidėti rizika, kad veiklos vykdytojas nesilaikys reikalavimų. Veiklos vykdytojas prisiima visą atsakomybę už tai, kad visos partijos ir siuntos, išsamaus patikrinimo pareiškime pateikta informacija, gamybos šalies ir visų įtrauktų žemės sklypų geografinės vietos duomenys atitiktų reikalavimus. Toks papildomas sudėtingumas gali būti reikšmingas, kai vadovaujamosi rizika grindžiamu požiūriu, pagal kurį kompetentingos institucijos nustato atliktinas patikras (MNR 16 straipsnis). Kai aktualu, laikinosios priemonės ar veiksmai dėl neatitikties reikalavimams gali būti taikomi visiems atitinkamiems produktams, kuriuos apima išsamaus patikrinimo pareiškimas, įskaitant produktus atskirose partijose ar siuntose.

5.20. Kokia yra vėliausia IPP pateikimo data? (ATNAUJINTA)

Pagal MNR 4 straipsnio 1 dalį, veiklos vykdytojai prieš pateikdami rinkai ar eksportuodami atitinkamus produktus atlieka išsamų patikrinimą pagal MNR 8 straipsnį, kad įrodytų, jog atitinkami produktai atitinka MNR 3 straipsnį. Pagal MNR 5 straipsnio 1 dalį, tas pats taikoma ir prekiautojams, kurie nėra MVJ.

Kai atitinkami produktai įvežami į Sąjungos rinką (importuojami) arba išvežami iš Sąjungos rinkos (eksportuojami), IPP registracijos numeris pateikiamas muitinei. Muitinės deklaraciją teikiantis asmuo (muitinės deklarantas) šiuo tikslu, pagal MNR 26 straipsnį, įtraukia IPP

registracijos numerį į atitinkamo produkto muitinės deklaraciją. Taigi IPP turi būti pateiktas ir IPP registracijos numeris turi būti gautas prieš pateikiant muitinės deklaraciją⁵.

Kai IPP apima kelias siuntas ir (arba) partijas, tas pats IPP registracijos numeris gali būti nurodomas keliose muitinės deklaracijose, jei laikomasi MNR teisinių reikalavimų, apie kuriuos konkrečiai primenama atsakyme į 1 klausimą. Taip pat galima įtraukti kelis IPP registracijos numerius į vieną muitinės deklaraciją.

Tiksli **ES pagamintų** biržos prekių pateikimo rinkai data turėtų būti suprantama kaip ta diena, kai produktas tampa fiziškai prieinamas Sąjungos rinkoje (t. y. biržos prekė yra pagaminta, o antrinio produkto atveju – produktas pagamintas) ir yra tiekiamas rinkai (platinti, vartoti arba naudoti) ir du arba daugiau juridinių ar fizinių asmenų sudaro susitarimą, pagal kurį veiklos vykdytojas įsipareigoja tiekti atitinkamą produktą. Tokiame susitarime galėtų būti numatytas tiekimas už atlygį arba neatlygintinai. Pavyzdžiui, su mišku susijusiu atveju IPP **pateikiamas vėliausiai tada**, kai yra įvykdyti abu sąlygų elementai: i) turimi nukirsti rąstai ir ii) sudaroma nukirstų rąstų pirkimo (tiekimo) sutartis, t. y. susitariama dėl tiekimo trečiajam subjektui, pavyzdžiui, lentpjūvei.

Ši data nepriklauso nuo mokėjimo už rąstus, pirmojo gabenimo dienos ar nuosavybės teisės perdavimo dienos.

5.21. Kokia yra anksčiausia IPP pateikimo data? (NAUJA)

Pagal MRN 4 straipsnio 1 dalį, veiklos vykdytojai prieš pateikdami rinkai ar eksportuodami atitinkamus produktus atlieka išsamų patikrinimą pagal MNR 8 straipsnį, kad įrodytų, jog atitinkami produktai atitinka MNR 3 straipsnį. Tas pats taikoma prekyautojams, kurie nėra MVĮ, ir tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojams, kurie nėra MVĮ, kai reikia įsitikinti, kad išsamus patikrinimas atliktas, pagal MNR 4 straipsnio 9 dalį ir 5 straipsnio 1 dalį.

IPP galima pateikti tik tada, kai išsamus patikrinimas jau yra atliktas arba įsitikinta, kad jis atliktas, ir kai jau turima visa informacija, kuri yra reikalinga norint pateikti IPP (įskaitant planuojamą pateikti ar tiekti rinkai arba eksportuoti produkto kiekį). Taip pat pažymėtina, kad, kaip nurodyta atsakyme į 5.19 klausimą, išsamaus patikrinimo pareiškimas neturėtų apimti siuntų ir (arba) partijų laikotarpiu, ilgesniu nei vieni metai po išsamaus patikrinimo pareiškimo pateikimo.

5.22. Mano įmonė į ES importuoja atitinkamus produktus, kurie tuomet parduodami ES rinkoje keliems klientams be tolesnio apdirbimo arba eksportuojami be tolesnio apdirbimo. Ar turiu pateikti IPP du kartus (prieš importą ir prieš pardavimą ar eksportą)? (NAUJA)

Kadangi importui skirtas išsamaus patikrinimo pareiškimas apima ES rinkai tiekiamus produktus, tuo atveju, kai importuotojas produktus parduoda ES rinkoje arba eksportuoja be

⁵ Pagal MNR 28 straipsnio 2 dalį, vidutiniu ir ilgesniu laikotarpiu veiklos vykdytojams ir prekyautojams, kurie nėra MVĮ, taps įmanoma kartu pateikti savo muitinės deklaracijas ir IPP. Taip dar nėra, todėl šiame dokumente apie tai dar nėra šoma. Tinkamu laiku bus pateiktos atskiros rekomendacijos ir šiuo klausimu.

tolesnio apdirbimo, kito išsamaus patikrinimo pareiškimo prieš pardavimą ar eksportą pateikti nereikia.

Pažymėtina, kad dėl kiekvienos importo ar eksporto operacijos turi būti pagal MNR 26 straipsnio 4 dalį pateikiamas IPP registracijos numeris. Pirmiau apibūdintu atveju galima produktu, kurių tolesnis apdirbimas neatliktas, eksporto tikslu nurodyti importui sukurtą registracijos numerį.

••••

6. Lyginamoji analizė ir partnerystė

6.1. Kas yra šalių lyginamoji analizė? (ATNAUJINTA)

Pagal Komisijos valdomą lyginamosios analizės sistemą šalys arba jų dalys bus skirstomos į tris (didelės, standartinės ir mažos rizikos) kategorijas priklausomai nuo rizikos, kad tokiose šalyse gali būti pagaminama su miškų naikinimu susijusių biržos prekių, lygio.

Kriterijai, pagal kuriuos nustatomas šalių ar jų dalių rizikos statusas, nustatyti Reglamento 29 straipsnyje. MNR 29 straipsnio 2 dalimi Komisija įgaliojama sukurti sistemą ir paskelbti šalių ar jų dalių, kuriose rizika yra maža arba didelė, sąrašą. Tai bus grindžiama objektyvia ir skaidria kiekybinių ir kokybinių kriterijų vertinamąja analize, atsižvelgiant į naujausius mokslinius įrodymus, tarptautiniu mastu pripažintus šaltinius ir vietoje patikrintą informaciją.

6.2. Kokia metodika taikoma? (ATNAUJINTA)

Lyginamosios analizės metodikos pagrindiniai principai išdėstyti 2024 m. spalio 2 d. Komisijos paskelbtos Tarptautinio bendradarbiavimo strateginės programos⁶ priede.

Komisijos metodika yra tvirtai pagrįsta įsipareigojimu siekti sąžiningumo, objektyvumo ir skaidrumo. Pagal ją remiamasi kiekybiniais kriterijais, kurie pagrįsti moksliniais įrodymais ir tarptautiniu mastu pripažintais naujausiais prieinamais duomenimis, visų pirma Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos Pasaulio miškų išteklių vertinimo duomenimis. Dėmesį telkdama į šiuos pamatuojamus veiksnius, Komisija užtikrina, kad klasifikavimo procesas būtų grindžiamas patikimais duomenimis, kai tinka, kartu taikant kokybinio vertinimo metodiką.

⁶ C/2024/6604, [EUR-Lex - 52024XC06604 - LT - EUR-Lex](#).

6.3. Lyginamosios analizės sistemos pagal ES miškų nenaikinimo reglamentą (MNR) kūrimo procesas reguliariai aptariamas Daugiašalės miškų nenaikinimo platformos susitikimuose ir kituose aktualiuose susitikimuose. Kaip gali prisidėti suinteresuotieji subjektai?

Kaip šalys gamintojos ir kiti suinteresuotieji subjektai gali prisidėti prie lyginamosios analizės proceso ir kaip bus vertinama, tikrinama ir naudojama šalių gamintojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų pateikta informacija?

Pagal Reglamento 29 straipsnio 5 dalį, Komisija privalo užmegzti konkretų dialogą su visomis šalimis, kurios yra arba gali būti priskiriamos prie didelės rizikos šalių; šio dialogo tikslas – sumažinti rizikos lygį šiose šalyse. Šis dialogas suteiks šalims partnerėms galimybę pateikti papildomos aktualios informacijos ir glaudžiai bendradarbiauti su ES prieš baigiant rengti klasifikaciją.

6.4. Ar valstybės gali dalytis aktualiais duomenimis su Komisija? (ATNAUJINTA)

Ar valstybės gali su Komisija dalytis duomenimis, kuriuos laiko svarbiais įgyvendinant šį reglamentą (pvz., duomenimis apie miškų naikinimo ir alinimo lygius)? Jei taip, ar jos gali tai daryti ne pagal konkrečią Reglamento 29 straipsnio 5 dalyje numatytą dialogo tvarką?

Nors trečiosios valstybės šiuo reglamentu neįpareigojamos dalytis aktualiais duomenimis su ES, valstybės, norinčios dalytis tokiais duomenimis su ES, gali tai daryti bet kuriuo etapu po Reglamento įsigaliojimo. Valstybės gali tai daryti nepriklausomai nuo to, ar palaiko konkretų dialogą su ES, pavyzdžiui, pagal šio reglamento 29 straipsnio 5 dalį, dėl lyginamosios analizės ar kitomis aplinkybėmis.

Be to, Komisija palaiko ryšius su keliomis valstybėmis, visų pirma tomis, kurios aktyviai su ES prekiauja biržos prekėmis, kurioms taikomas MNR. Šie dialogai taip pat teikia galimybę dalytis aktualiais duomenimis ir informacija.

6.5. Ar bus atsižvelgiama į su teisėtumu susijusią riziką?

Ar atliekant lyginamąją analizę bus atsižvelgiama ne tik į miškų naikinimą ir alinimą, bet ir į su teisėtumu susijusią riziką? Kaip per lyginamosios analizės procesą bus įvertinti šalių gamintojų teisės aktai ir miškų politika, visų pirma susiję su teisėtu miškų naikinimu, arba kaip į juos bus atsižvelgiama?

Lyginamosios analizės kriterijų sąrašas pateiktas Reglamento 29 straipsnyje. Komisijos vertinimas bus grindžiamas objektyvia ir skaidria vertinamąja analize, pagrįsta Reglamento 29 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytais kriterijais. Atitinkami kiekybiniai kriterijai yra šie: a) miškų naikinimo ir alinimo mastas, b) žemės ūkio paskirties žemės, skirtos atitinkamoms biržos prekėms, plėtros mastas ir c) atitinkamų biržos prekių ir atitinkamų produktų gamybos tendencijos.

Kaip numatyta Reglamente, atliekant vertinimą gali būti atsižvelgiama ir į kitus kriterijus, įskaitant a) valdžios ir trečiųjų šalių (nevyriausybinių organizacijų, pramonės) teikiamą informaciją; b) atitinkamos šalies ir Sąjungos ir (arba) jos valstybių narių susitarimus bei kitas priemones, kuriais sprendžiamos miškų naikinimo ir alinimo problemos; c) nacionalinės teisės

aktų, kuriais siekiama kovoti su miškų naikinimu ir alinimu, buvimą ir jų vykdymo užtikrinimą; d) skaidrių duomenų prieinamumą šalyje; e) jei taikytina, čiabuvių tautų teisių apsaugos teisės aktų buvimą, laikymąsi arba veiksmingą vykdymo užtikrinimą; g) Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ar Europos Sąjungos Tarybos nustatytas sankcijas dėl atitinkamų biržos prekių ir atitinkamų produktų importo ar eksporto, ir kt.

6.6. Kokia parama teikiama šalims gamintojoms ir smulkiesiems ūkininkams? (ATNAUJINTA)

Kaip šalims gamintojoms ir smulkiesiems ūkininkams teikiama parama, kad būtų gaminami Reglamentą atitinkantys produktai? Kaip galime užtikrinti, kad smulkieji ūkininkai nebūtų atskirti nuo tiekimo grandinių?

ES ir jos valstybės narės stiprina bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis – tiek šalimis vartotojomis, tiek šalimis gamintojomis – siekdamas kartu spręsti miškų naikinimo ir alinimo problemas, be kita ko, pagal pasaulinę Europos komandos iniciatyvą dėl įtakos miškų naikinimui neturinčių vertės grandinių. Partnerystės ir bendradarbiavimo mechanizmai pagal šią Europos komandos iniciatyvą padės valstybėms spręsti miškų naikinimo ir alinimo problemas ten, kur nustatytas konkretus poreikis, ir kai bus poreikis bendradarbiauti, pavyzdžiui, siekiant padėti smulkiesiems ūkininkams ir įmonėms užtikrinti, kad jie bendradarbiautų tik su įtakos miškų naikinimui neturinčiomis tiekimo grandinėmis. Komisija jau yra finansavusi projektus, pagal kuriuos skleidžiama informacija, didinamas informuotumas ir sprendžiami techniniai klausimai rengiant praktinius seminarus smulkiesiems ūkininkams labiausiai paveiktose trečiosiose valstybėse.

Sužinokite daugiau apie galimybes smulkiesiems ūkininkams pagal MNR.

6.7. Kokie yra įvairūs Europos komandos iniciatyvos elementai? (ATNAUJINTA)

Kaip sąveikauja įvairūs Europos komandos iniciatyvos elementai: iniciatyvos centras, miškų ekosistemas tausojančio žemės ūkio projektas (SAFE), Užsienio politikos priemonių tarnybos (FPI) projektai ir priemonės – tie, kurie planuojami šiomis aplinkybėmis, ir tie, kurie yra aktualūs platesniame kontekste, pavyzdžiui, regioniniu lygmeniu? Kaip bus išvengta dubliavimosi?

Europos komandos iniciatyva dėl įtakos miškų naikinimui neturinčių vertės grandinių – tai bendros ES ir jos valstybių narių pastangos remti pasaulinius užmojus atsieti žemės ūkio gamybą nuo miškų naikinimo, palaikant partnerystės ryšius su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais Afrikoje, Azijoje ir Lotynų Amerikoje (dabartinis biudžetas – 86 mln. EUR). Savo veikla ir pavyzdiniais projektais ES ir jos valstybės narės skatina įtraukią ir teisingą (ypač smulkiesiems ūkininkams ir mažų pajamų šalims) tvarių vertės grandinių pertvarką. Jos tai daro padėdamos šalių partnerių valdžiai sudaryti palankias pagrindines sąlygas įmonių veiksmams, kuriais miškų naikinimas kuo labiau sumažinamas, mažinti riziką sudėtingose vertės grandinėse ir pritraukti privačiojo sektoriaus investicijų į tvarų žemės ūkio verslą. Šia iniciatyva taip pat smulkiesiems ūkininkams padedama išsaugoti miškus, o čiabuvių tautoms ir vietos bendruomenėms – ginti savo teises.

Šios Europos komandos iniciatyvos centras, sutrumpintai vadinamas Miškų nenaikinimo centru (*Zero Deforestation Hub*), teikia informaciją šalims partnerėms ir užmezga su jomis ryšius dėl įtakos miškų naikinimui neturinčių vertės grandinių, taip pat atlieka žinių valdymo užduotis koordinuojant aktualius ankstesnius ES ir valstybių narių projektus su būsima veikla, skirta šios Europos komandos iniciatyvos tikslams pasiekti. Taip užtikrinama, kad įvairi Europos komandos iniciatyvos veikla dėl įtakos miškų naikinimui neturinčių vertės grandinių šalyse gamintojose galėtų būti geriau suderinta, būtų nustatytos spragos ir išvengta dubliavimosi.

Miškų ekosistemas tausojančio žemės ūkio projektas (SAFE)⁷ – svarbiausias bendradarbiavimo pagal šią Europos komandos iniciatyvą ramstis (dabartinis jo biudžetas yra 65 mln. EUR). Projektas SAFE šiuo metu įgyvendinamas Brazilijoje, Ekvadore, Indonezijoje, Zambijoje, Kongo Demokratinėje Respublikoje, Vietname, Peru, Ugandoje, Kamerūne ir Burundyje. Projekto SAFE mastas bus toliau didinamas, kad būtų aprėpiama daugiau šalių, tam skiriant būsimus finansinius valstybių narių įnašus. Projektas orientuotas į paramą smulkiesiems ūkininkams pereiti prie tvarių ir įtakos miškų naikinimui neturinčių vertės grandinių ir pagalbą šalims gamintojoms sudaryti palankias sąlygas, kad būtų išlaikomos ir plečiamos galimybės patekti į ES rinką. Dabartinė programos SAFE trukmė yra 2024–2028 m., jos įgyvendinimo mastas galės būti didinamas naudojantis valstybių narių įnašais pagal Europos komandos kovos su miškų naikinimu iniciatyvą.

Įtakos miškų naikinimui neturinčių vertės grandinių techninė priemonė – lanksti, pagal pageidavimus naudojama priemonė, skirta padėti šalims gamintojoms suteikiant specialią žinių dėl techninių reikalavimų, kaip antai geografinės vietos nustatymo, žemės naudojimo kartografavimo ir atsekamumo, ypač daug dėmesio skiriant smulkiesiems ūkininkams. Ši veikla yra glaudžiai koordinuojama su ES delegacijomis ir suderinta su jau esamais projektais, taip pat su projektu SAFE, siekiant sinergijos ir kad nebūtų dubliavimosi.

6.8. Kaip ši Europos komandos iniciatyva siejasi su Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva? (ATNAUJINTA)

Pagal šią Europos komandos iniciatyvą įkurtas centras glaudžiai bendradarbiaus su būsima su Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva susijusia ES pagalbos tarnyba, visų pirma dėl žemės ūkio vertės grandinių ir smulkiųjų ūkininkų, kuriems turės įtakos MNR ir Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva.

6.9. Kaip galime sumažinti riziką, kad veiklos vykdytojai vengs tam tikrų tiekimo grandinių arba tam tikrų gamybos šalių ar regionų, kurie atlikus lyginamąją analizę priskirti prie didelės rizikos kategorijos?

Iš standartinės ir didelės rizikos šalių arba jų dalių produktus įsigyjantiems veiklos vykdytojams taikomos tos pačios įprastos išsamaus patikrinimo pareigos. Vienintelis skirtumas – tai, kad siuntas iš didelės rizikos šalių griežčiau tikrins kompetentingos institucijos (9 proc. veiklos vykdytojų įsigyja išteklius iš didelės rizikos teritorijų). Šiuo atžvilgiu dideli tiekimo grandinių pokyčiai nėra pagrįsti ar tikėtini. Be to, nustatant didelės rizikos klasifikaciją vyks konkretus

⁷ [factsheet-tei-deforestation-free-value-chains-05122023_en.pdf](#).

dialogas su Komisija siekiant bendromis jėgomis šalinti pagrindines miškų naikinimo ir alinimo priežastis ir siekiant tikslo sumažinti šalių rizikos lygį.

6.10. Kaip ES užtikrins skaidrumą?

Lyginamosios analizės sistemos kūrimo procesas bus skaidrus. Lyginamosios analizės metodika bus reguliariai atnaujinama ir dėl jos bus konsultuojamasi daugiašalėje miškų nenaikinimo platformoje, kurioje dalyvauja daug trečiųjų valstybių ir 27 ES valstybės narės. Komisija teiks naujausią informaciją apie požiūrį, kuriuo vadovaujamosi, ir taikomą metodiką.

Be to, atlikdama savo pareigas pagal Reglamentą Komisija užmegs konkretų dialogą su visomis valstybėmis, kurios yra arba gali būti priskiriamos prie didelės rizikos kategorijos, taip siekdama sumažinti jų rizikos lygį (tai bus atliekama prieš jas klasifikuojant). Taip bus užtikrinama, kad pranešimas apie nustatytą rizikos statusą nebūtų netikėtas, ir galės vykti išsamesnės diskusijos. Palaikant šį dialogą šalys gamintojos galės pateikti papildomos svarbios informacijos.

ooo

7. Skaitmeninis įgyvendinimas (MNR informacinė sistema)

7.1. Kas yra informacinė sistema ir ES muitinės vieno langelio aplinka? (ATNAUJINTA)

Informacinė sistema (IS) – IT sistema, kurioje saugomi išsamaus patikrinimo pareiškimai, veiklos vykdytojų ir prekyautojų pateikti laikantis Reglamento reikalavimų. Informacinė sistema jau veikia ir joje naudotojams yra prieinamos MNR 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos funkcijos. Jos funkcijos yra išsamiau nustatytos Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2024/3084.

Reglamentu (ES) 2022/2399 sukurta ES muitinės vieno langelio aplinka (ES SWE-C) – tai sistema, kuria pasiekiamas muitinės sistemų ir ne muitinės sistemų, tokių kaip pagal Reglamento 33 straipsnį sukurta informacinė sistema, sąveikumas. Pagrindinis ES SWE-C komponentas, vadinamas ES muitinės vieno langelio sertifikatų mainų sistema (ES CSW-CERTEX), sujungs informacinę sistemą su nacionalinėmis muitinių sistemomis ir suteiks galimybę dalytis duomenimis, kuriuos muitinėms ir ne muitinės institucijoms teikia ekonominės veiklos vykdytojai, ir juos tvarkyti. Taip ES muitinės vieno langelio aplinkoje bus užtikrinamas tikralaikis keitimasis informacija ir skaitmeninis bendradarbiavimas tarp muitinių ir kompetentingų institucijų, atsakingų už ne muitinės formalumų vykdymą, be kita ko, aplinkos apsaugos srityje.

7.2. Kokios bus duomenų saugumo priemonės šiose sistemose? (ATNAUJINTA)

Informacinė sistema ir vėlesnis jos sujungimas su ES muitinės vieno langelio aplinka bus suderinti su aktualiomis ir taikytinomis nuostatomis dėl duomenų apsaugos ir kibernetinio saugumo priemonių. Laikydamosi Sąjungos atvirųjų duomenų politikos, Komisija turi suteikti

plačiąjai visuomenei prieigą prie visų informacinėje sistemoje esamų nuasmenintų duomenų rinkinių atviru ir kompiuterio skaitomu formatu, kuriuo užtikrinamas sąveikumas, pakartotinis naudojimas ir prieinamumas. Šie duomenų rinkiniai bus tinkamai apibendrinti ir nuasmeninti.

7.3. Kaip veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali registruotis sistemoje? (ATNAUJINTA)

Ką veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali naudoti kaip identifikacinį numerį arba įmonės registracijos numerį informacinėje sistemoje? Kaip informacinėje sistemoje turėtų registruotis vietos veiklos vykdytojai ar prekyautojai, kurie neturi EORI kodo ir galbūt neturi PVM mokėtojo kodo?

Atitinkamas biržos prekes ir atitinkamus produktus importuojantys arba eksportuojantys veiklos vykdytojai registruodamiesi platformoje TRACES NT turi pateikti galiojantį **ekonominės veiklos vykdytojo registracijos ir identifikavimo kodą** (EORI kodą), suteiktą ES valstybės narės arba suteiktą Jungtinės Karalystės dėl Šiaurės Airijos (kodas, prasidedantis „XI“). Vietos veiklos vykdytojai ir prekyautojai, neturintys EORI kodo, gali registruotis naudodami vieną iš kitų platformoje TRACES priimtinių identifikatorių, kaip antai PVM mokėtojo kodą, nacionalinį įmonės numerį arba mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, pagal kurį galima tiksliai ir individualiai nustatyti veiklos vykdytojo arba prekyautojo tapatybę.

7.4. Ar dažnai naudojamus duomenis galima išsaugoti sistemoje? (ATNAUJINTA)

Ar dažnai naudojamus duomenis (pvz., dažnai naudojamus SS kodus ir mokslinius pavadinimus) bus galima išsaugoti informacinėje sistemoje, kad juos būtų lengva automatiškai įkelti ir nereikėtų iš naujo įvesti pildant kiekvieną naują išsamaus patikrinimo pareiškimą?

Šiuo metu informacinėje sistemoje tokios funkcijos nėra. Vis dėlto jau parengtus arba pateiktus išsamaus patikrinimo pareiškimus bus galima dubliuoti, taip sutrumpinant laiką, reikalingą naujam IPP užpildyti. Veiklos vykdytojai ir prekyautojai bus atsakingi už reikiamus dubliuojamo IPP pakeitimus, kad būtų užtikrinta atitiktis reikalavimams. Be to, galima naudotis mygtuku „importuoti“ (*import*) – taip ekonominės veiklos vykdytojai galės iš „GeoJSON“ failo, kuris nustatytas iš anksto, įkelti informaciją apie gamybos vietą.

7.5. Ar sistema gali padėti ūkininkams nustatyti geografinę vietą? Ar informacinės sistemos žemėlapių priemonei bus prieinamos aerofotografinės nuotraukos ar palydovų užfiksuojami vaizdai? (ATNAUJINTA)

Informacinė sistema veikia kaip veiklos vykdytojų ir prekyautojų pagal MNR 4 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 1 dalį pateiktų išsamaus patikrinimo pareiškimų saugykla. Joje neteikiama programinės įrangos ar priemonių geografinės vietos koordinatėms nustatyti, nes ji nėra pagrindinė koordinatinių kartografavimo priemonė.

Informacinėje sistemoje naudojama priemonė „Open Street Map“ (OSM) kaip šaltinis išsaugant geografinę informaciją, susijusią su įvairiomis sistemoje dalyvaujančiomis valstybėmis. Vis dėlto tai nėra visapusiška geografinės informacinės sistemos (GIS) priemonė su pažangiomis funkcijomis, tokiomis kaip palydovų užfiksuotų foninių vaizdų naudojimas. Sistemoje siūlomos geografinės vietos koordinatinių pasirinkimo, įvedimo, koregavimo ir

vizualizavimo funkcijos. Informacinėje sistemoje naudotojams suteikiama platforma jų geografinės vietos duomenims tvarkyti, tačiau naudotojams gali būti naudinga patikrinti savo geografinės vietos informacijos tikslumą naudojantis kitomis priemonėmis ir ištekiais, įskaitant nemokamas internetines žemėlapių paslaugas.

7.6. Ar išsamaus patikrinimo pareiškimą galima taisyti? (ATNAUJINTA)

Pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3084 5 straipsnį, pateiktą išsamaus patikrinimo pareiškimą galima atšaukti arba pataisyti per 72 valandas nuo tada, kai informacinėje sistemoje naudotojui suteiktas išsamaus patikrinimo registracijos numeris. Jo atšaukti ar taisyti nebus įmanoma, jeigu IPP registracijos numeris jau panaudotas muitinės deklaracijoje, į kurią nuoroda daryta kitame IPP, arba jeigu atitinkamas produktas jau pateiktas ar tiekiamas ES rinkai arba eksportuotas; o jeigu veiklos vykdytojui ar prekyautojui bus pranešta apie ketinimą atlikti IPP patikrą, jo atšaukti arba pataisyti nebus įmanoma tuo metu, kai bus atliekama patikra.

7.7. Kas gali peržiūrėti informacinėje sistemoje saugomus geografinės vietos duomenis? (ATNAUJINTA)

Atsakingos institucijos, kurios užtikrina MNR vykdymą tikrindamos veiklos vykdytojų ir prekyautojų pagal šį reglamentą pateiktą informaciją, turės prieigą prie veiklos vykdytojų ir prekyautojų pateiktų geografinės vietos duomenų. Be to, tie tiekimo grandinės nariai, kurie turi prieigą prie IPP pagal registracijos numerį ir patikrinimo numerį, turės prieigą prie geografinės vietos duomenų, jeigu IPP pateikęs naudotojas bus leidęs atskleisti geografinę vietą.

7.8. Kokiu duomenų formatu reikia įkelti geografinės vietos duomenis į informacinę sistemą?

Veiklos vykdytojais gali geografinės vietos duomenis informacinėje sistemoje įvesti rankiniu būdu arba įkelti kaip failą. Informacinėje sistemoje palaikomas failų formatas „GeoJson“. Šiuo metu informacinėje sistemoje palaikomas koordinačių formatas WGS-84, su EPSG-4326 projekcija.

7.9. Ar informacinė sistema jau paruošta naudoti? (ATNAUJINTA)

Reglamento 33 straipsnyje nustatyta informacinė sistema pradėjo veikti 2024 m. gruodžio 4 d. Registracija (sistemos naudotojų) pradėta 2024 m. lapkričio mėn.

Informacinė sistema ilgainiui bus tobulinama atsižvelgiant į įgyvendinimo pažangą.

7.10. Ar man, kaip tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojui arba prekyautojui, reikia sukurti naują IPP numerį, jeigu tvarkau tik prekes, kurios jau importuotos į ES ir kurioms priskirtas IPP registracijos numeris? (NAUJA)

Pagal MNR 4 straipsnio 8 dalį, tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytojais, kurie yra MVĮ, neprivalo atlikti išsamaus patikrinimo ar informacinėje sistemoje pateikti IPP dėl produktų, kurių išsamus patikrinimas jau atliktas ir IPP jau pateiktas. Prekiautojai, kurie yra MVĮ, taip pat neprivalo informacinėje sistemoje pateikti IPP. Tačiau, pagal MNR 4 straipsnio 9

dalį, veiklos vykdytojai, kurie nėra MVJ, ir prekyautojai, kurie nėra MVJ, esantys tolesnėse tiekimo grandinės grandyse, privalo pateikti IPP dėl atitinkamų produktų, kuriuos tiekia Sąjungos rinkai arba eksportuoja, tačiau šiuose IPP gali daryti nuorodas į jau pateiktus išsamaus patikrinimo pareiškimus, įsitikinę, kad išsamus patikrinimas yra atliktas (žr. 3.4 klausimą).

7.11. Ar informacinė sistema yra visada prieinama, ar bus planinių jos neveikimo laikotarpių? (NAUJA)

Informacinė sistema yra speciali TRACES infrastruktūros sritis, sukurta tokia, kad būtų užtikrinamas jos aukšto lygio pasiekiamumas ir nuolatinis prieinamumas. Siekiant palaikyti optimalų sistemos veikimą, numatyti trumpi techninės priežiūros laikotarpiai, per kuriuos bus įdiegiami reikiami naujiniai. Apie tokį naujinimą iš anksto skelbiama naujienų skiltyje ir jis planuojamas taip, kad tai netrukdytų naudotojams.

7.12. Kokie yra duomenų įvedimo išsamaus patikrinimo pareškime apribojimai? Kitaip tariant, kiek daugiausia turinio viename išsamaus patikrinimo pareškime gali pateikti naudotojas? (NAUJA)

IPP susideda iš įvairių duomenų laukų. Su produktu susiję duomenų elementai yra išdėstyti ir sugrupuoti pagal atitinkamus produktus, žymimus SS kodais. Viename IPP gali būti ne daugiau kaip 200 atitinkamiems produktams skirtų eilučių (oranžinės spalvos linija apibraukta dalis). Kiekvienoje atitinkamam produktui skirtoje eilutėje leidžiamos viršutinės ribos yra tokios: 500 eilučių moksliniam pavadinimui (-ams) kartu su bendriniu pavadinimu (-ais) įrašyti (mėlynai apibrėžta dalis) ir 1 000 eilučių gamybos vietai įrašyti (žaliai apibrėžta dalis), kuriose taip pat nurodomos visos žemės sklypų, kuriuose atitinkamas produktas buvo pagamintas atitinkamoje gamybos šalyje, geografinės vietos koordinatės. „Gamintojo pavadinimas“ (*Producer Name*) ir „Gamybos vietos aprašymas“ (*Production Place Description*) yra neprivalomi laukai, kuriuose naudotojas gali įrašyti informaciją savo vidaus reikmėms. Papildoma taisyklė yra tokia, kad viename IPP gali būti nurodoma iš viso 10 000 gamybos vietų.

6. Prekė (-ės) arba produktas (-ai)

Iš viso:	Neto masė (kg)	Tūris (m3)	Papildomi vienetai	Plotas (ha)
	123.34	419.32	0	4.00

1	44	MEDIENA IR MEDIENOS GAMINIAI; MEDŽIO ANGLYS
	4401	Malkinė mediena, turinti rąstgalių, pliauskų, šakų, žabų kūlelių arba panašų pavidalą; medienos skiedros arba smulkiniai; pjuvenos, medienos atliekos ir atraizos, neaglomeruotos arba aglomeruotos ir turinčios rąstgalių, briketų, granulių arba panašų pavidalą

Prekės (-ių) arba produkto (-ų) aprašymas *	Neto masė (kg) *	Tūris (m3)	Papildomi vienetai	Visas plotas (ha)
Head puud	123.34	419.32	Sei	4.00

#	mokslinis pavadinimas	Bendrinis pavadinimas
1	Abies sibirica	Sapin

1	Gamintojo pavadinimas	Gamybos šalis *	Visas plotas (ha):	
	EPMK	Estija (EE)	4.00	
#	Gamybos vietos aprašymas	Plotas (ha) *	Tipas *	Veiksmai
1		4	Taškas	

Naudojant registracijos numerius ir patikrinimo numerius, kiekviename IPP gali būti nurodoma ne daugiau kaip 2 000 kitų IPP.

Informacinėje sistemoje registruotas fizinis arba juridinis asmuo gali vienu metu joje laikyti ne daugiau kaip 50 nebaigtų rengti (statusas „Draft“) IPP.

7.13. Ar gamybos vietą galima deklaruoti naudojant „GeoJSON“ failą su keliomis koordinatėmis skirtingose valstybėse? (NAUJA)

Jeigu atitinkamas produktas gaminamas keliose valstybėse, naudotojas turi atskirai įrašyti geografinių vietų kiekvienoje valstybėje koordinates, kaip reikalaujama MNR II priedo 3 punkte.

Kaip šio reikalavimo pavyzdį galima nurodyti atvejį, kai produktas gaminamas dviejuose žemės sklypuose, kurių vienas yra Belgijoje, kitas – Vengrijoje. Šiuo atveju naudotojas turi atskirai nurodyti gamybos vietas kiekvienoje valstybėje ir įrašyti gamybos vietą (*Production Place*) su atitinkamomis žemės sklypų Belgijoje ir Vengrijoje geografinių vietų koordinatėmis.

7.14. Kiek laiko IPP duomenys bus saugomi informacinėje sistemoje? Ar duomenis būtina eksportuoti ir išsaugoti archyvavimo tikslais? (NAUJA)

Pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3084 12 straipsnio 5 dalį, asmens duomenys saugomi ne ilgiau kaip 10 metų. Šis saugojimo laikotarpis gali būti pratęsiamas individualiu informacinės sistemos naudotojų arba atitinkamų institucijų prašymu, jei tai reikalinga dėl jų atsakomybės ir pareigų pagal MNR. Kiti duomenys, kurie nėra „asmens duomenų“ apibrėžti atitinkantys duomenys, taip pat yra informacinėje sistemoje saugomi ir prieinami 10 metų laikotarpį.

Informacinės sistemos naudotojai turi galimybę eksportuoti IPP turinį į PDF failą, taip pat išgauti geografinės vietos koordinatas į atskirą failą, kad būtų paprasčiau juos naudoti vidaus duomenų įrašų tvarkymo tikslais.

7.15. Kaip galima visoje tiekimo grandinėje dalytis geografinės vietos koordinatėmis, jeigu ankstesni tiekėjai nėra sutikę dalytis geografinės vietos informacija pagal registracijos numerį informacinėje sistemoje? (NAUJA)

MNR 4 straipsnio 7 dalyje nenustatyta teisinės pareigos dalytis geografinės vietos informacija visoje tiekimo grandinėje, nes nebūtinai reikia patikrinti kiekvieną pirmesnės grandies IPP siekiant įsitikinti, kad išsamus patikrinimas atliktas pirmesnėje grandyje (žr. 3.4 klausimą).

Suinteresuotųjų šalių dalijimasis duomenimis neapsiriboja vien informacine sistema. Išsamaus patikrinimo pareiškimuose (IPP) pateikta informacija galima dalytis ir kitais būdais už sistemos ribų. Suinteresuotosios šalys gali laisvai organizuoti dalijimąsi duomenimis pagal savo poreikius, laikydamosi taikytinų ES ir nacionalinės teisės aktų.

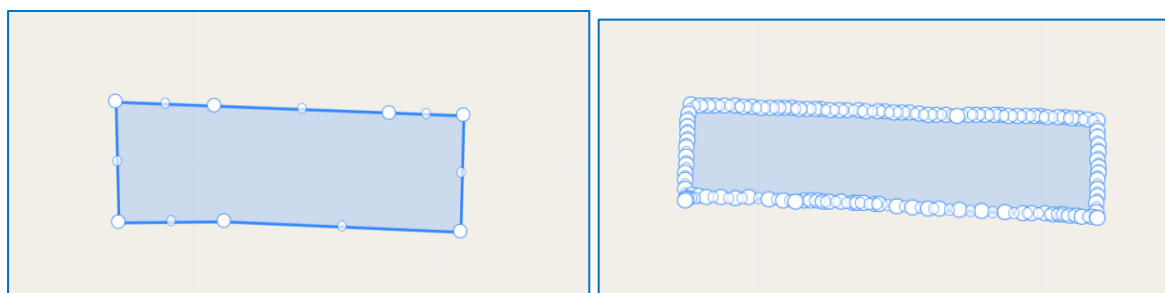
7.16. Ką daryti, kai IPP dydis viršija leidžiamą failo dydžio ribą – 25 MB? (NAUJA)

Laikantis failų dydžio apribojimo – iki 25 MB – galima įtraukti iš viso daugiau kaip milijoną geografinės padėties taškų arba daugiakampio viršūnių.

Tuo atveju, kai bendras failo dydis viršija 25 MB ribą, jį galima sumažinti įvairiais būdais. Dėl mažesnių nei 4 hektarų plotų ir dėl galvijų tiekimo grandinės produktų rekomenduojama

vietoj daugiakampių nurodyti taškus. Be to, naudotojai gali pasirinkti tokią skiriamąją gebą, kad aproksimavimo duomenų būtų mažiau, tačiau būtų išlaikytas teisingas ir išsamus atvaizdavimas, pavyzdžiui, pateikiant tik tiesios linijos, kuria žymima žemės ploto kraštinė, pradžios ir pabaigos taškus arba pateikiant svarbius kampinius taškus (o ne taškus kas 0,5 metro) linijai apytikriai pažymėti.

Praktiškai apibūdinant stačiakampio formą, geografinę vietą galima išreikšti, pavyzdžiui, 7 kampiniais taškais, o ne 168 kampiniais taškais:

Yra nemokamų arba komercinių priemonių, kuriomis naudojantis paprasčiau sumažinamas failų, kuriuose pateikiami daugiakampiai, dydis. Be to, naudotojai turėtų stengtis tiksliai nurodyti savo produktų kilmės vietą, o perteklinio deklaravimo turėtų būti kuo mažiau. Daugiau informacijos, taip pat pagrindinių techninių problemų praktinių sprendimų galima rasti „GeoJSON“ failo aprašyme⁸.

7.17. Kaip yra tada, kai geografinės vietos duomenų faile nurodomų skaitmenų skaičius yra kitoks, nei reikalaujama Reglamente? (NAUJA)

Pagal 2 straipsnio 28 punktą, geografinės vietos koordinatės pateikiamos naudojant bent 6 skaitmenis po kablelio tiek platumos, tiek ilgumos koordinatėms nurodyti. Kai naudotojas į informacinę sistemą įkelia geografinės vietos duomenų failus, sistemoje skaitmenų skaičius patikrinamas automatiškai. Sistemoje suteikta lankstumo galimybių, kad duomenys būtų sklandžiai įkelti: skaičiai automatiškai adaptuojami šešių skaitmenų formatu ir i) jei nurodyti mažiau nei 6 skaitmenys, vietoj trūkstamų skaitmenų įrašomi nuliai, arba ii) jeigu yra daugiau kaip 6 skaitmenys, nebūtinai skaitmenys pašalinami, kad įkeliamas failas būtų mažesnis.

7.18. Ar importuojant arba eksportuojant produktus grynoji masė turi būti deklaruojama, net jei produktas paprastai parduodamas kitokiais vienetais? (NAUJA)

Pagal MNR II priedo 2 punktą, produktų, įvežamų į Sąjungos rinką pagal „išleidimo į laisvą apyvartą“ muitinės procedūrą arba išvežamų iš Sąjungos rinkos pagal „eksporto“ muitinės procedūrą, kiekis turi būti išreiškiamas grynosios masės kilogramais ir, kai taikytina, naudojant Reglamento (EEB) Nr. 2658/87 I priede nustatytą papildomą vienetą. Papildomi matavimo vienetai yra privalomi ir tada, kai jie yra nuosekliai apibrėžti visoms galimoms subpozicijoms pagal išsamaus patikrinimo pareiškime nurodytą Suderintos sistemos kodą. Šios vertės nurodomos ir muitinės deklaracijoje.

⁸ https://green-forum.ec.europa.eu/nature-and-biodiversity/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en?prefLang=lt#the-eudr-information-system

7.19. Ar IPP gali būti teksto ne anglų kalba (pavyzdžiui, kurios nors valstybės narės kalba)? (NAUJA)

Siekiant įveikti kalbos barjerus, informacinė sistema yra prieinama visomis ES oficialiosiomis kalbomis.

Daug laukų ir parinkčių joje pateikta naudojant išverstus išskleidžiamuosius sąrašus, kad naudotojai galėtų pasirinkti informaciją norima kalba. Didžioji dalis reikiamos informacijos gali būti įvedama naudojant skaitmenis ar kodus, taigi vertimo reikia nedaug.

Siekiant užtikrinti sklandžias procedūras ir efektyvią komunikaciją su atitinkamomis institucijomis, naudotojams rekomenduojama vartoti tos valstybės narės, kuri tvarkys IPP, valstybinę kalbą. Tai padės aiškiai suprasti ir tvarkyti pateiktą informaciją.

7.20. Ar reikia rengti atskirą IPP kiekvienai rinkai, į kurią eksportuojamas produktas? (NAUJA)

Pateikiant eksportui skirtą IPP, paskirties šalies nurodyti nereikia. Taigi, kai eksportuojama į kelias paskirties šalis, nereikia pateikti kelių IPP.

7.21. Ar reikia įtraukti MNR registracijos numerį į važtos dokumentus, kaip antai lydraštį ar sąskaitą faktūrą, ir siųsti tuos dokumentus kartu su siuntomis? Ar tai būtina importo arba eksporto muitiniam įforminimui? (NAUJA)

Pagal MNR 26 straipsnio 4 dalį, muitinei pateikiamas IPP registracijos numeris, susietas su produktu, kuris įvežamas į Sąjungos rinką arba iš jos išvežamas. Produkto importuotojai arba eksportuotojai susijusius IPP registracijos numerius turi nurodyti muitinės deklaracijoje, kad būtų laikomasi šio reikalavimo.

Dėl kitų važtos dokumentų, be kita ko, ir tų, kurie susiję su vežimu ES viduje, MNR nėra konkrečios nuostatos, pagal kurią būtų privaloma įtraukti IPP registracijos numerius ar kitą informaciją.

7.22. Ar „grynoji masė“ IPP reiškia viso produkto masę, ar tik atitinkamos biržos prekės sudaromą produkto dalį, ar visą siuntą (t. y. produktą kartu su padėklu ir (arba) pakuote)? (NAUJA)

Grynoji masė IPP reiškia viso produkto svorį be pakuočių medžiagų (žr. 2.5 klausimą apie pakuotes). Kitaip tariant, tai produkto svoris be talpyklos, vyniojimo medžiagos ar kitų pakuotės medžiagų, naudojamų jį vežant ar sandėliuojant, svorio.

7.23. Ar galima per informacinę sistemą dalytis papildoma informacija, pavyzdžiui, teisiniais dokumentais? (NAUJA)

Be MNR II priede nustatytų duomenų elementų, MNR informacinėje sistemoje nėra funkcijų, skirtų dalytis dokumentais tiekimo grandinėje.

Naudotojai joje gali pateikti papildomos informacijos kompetentingoms institucijoms, tačiau ši informacija nėra matoma kitiems tiekimo grandinės dalyviams, galintiems daryti nuorodą į

tą IPP. Tai reiškia, kad bet kokia papildoma naudotojų pateikta informacija bus prieinama tik kompetentingoms institucijoms, ja nebus dalijamasi su kitais subjektais tiekimo grandinėje.

7.24. Kokio lygio SS kodai turi būti deklaruojami informacinėje sistemoje? (NAUJA)

Rengdamas IPP, naudotojas turi įrašyti produktų, kuriuos apima tas IPP, SS kodus. Deklaruojant SS kodus privaloma nurodyti bent tiek skaitmenų, kiek nurodyta MNR I priede. Naudotojai gali deklaruoti SS kodus naudodami ir daugiau nei privalomus skaitmenis – iki 6 skaitmenų. Pavyzdžiui, galima pasirinkti SS 1201 kodą „Sojos pupelės, smulkintos arba nesmulkintos“, tačiau galima nurodyti ir subpozicijas, daugiausia 6 skaitmenis:

–	12	ALIEJINIŲ KULTŪRŲ SĖKLOS IR VAISIAI; ĮVAIRŪS GRŪDAI, SĖKLOS IR VAISIAI; AUGALAI, NAUDOJAMI PRAMONĖJE IR MEDICINOJE; ŠIAUDAI IR PAŠARAI	
–	1201	Sojos pupelės, smulkintos arba nesmulkintos	☐
+	1201 90	Kitos	☐
+	1201 10	Sėkla	☐

Analogiškai, kai MNR I priede yra pateiktas šešių skaitmenų SS kodas, naudotojas negali pasirinkti SS pozicijos, kurią sudarytų keturi ar mažiau skaitmenų.

7.25. Ar informacinėje sistemoje galima patikrinti IPP registracijos ir patikrinimo numerių galiojimą? (NAUJA)

Taip, informacinėje sistemoje galima patikrinti IPP registracijos ir patikrinimo numerių galiojimą. Veiklos vykdytojas arba prekiautojas, norintis tai padaryti, turi prisijungti prie informacinės sistemos ir sukurti IPP projektą (*Draft*). Reikia pabrėžti, kad, norint naudotis šia funkcija, nebūtina pateikti IPP. Kai naudotojas parengia ir išsaugo IPP, sistemoje atsiranda su tuo IPP susijusi kortelė „Nurodyti pareiškimai“ (*Referenced Statements*). Naudotojas šioje kortelėje gali įvesti registracijos numerius ir patikrinimo numerius; tai gali būti daroma ir naudojant CSV failus. Įvedus reikiamas vertes, sistemoje patikrinamas IPP registracijos numerių ir patikrinimo numerių galiojimas ir pateikiama informacija apie jų galiojimą. Su IPP, į kurį daroma nuoroda, turiniu šiame etape gali susipažinti ir naudotojai, turintys tiek registracijos numerį, tiek patikrinimo numerį.

7.26. Kodėl geografinės vietos duomenis faile įkelti galima tik „GeoJSON“ formatu? (NAUJA)

„GeoJSON“ yra bendrasis standartas ir vienintelė nenuosavybinė sistema, kuria naudojantis galima nurodyti reikiamas papildomas savybes ir kurioje naudojama labai specifinė koordinatinių sistema. Jei informacinėje sistemoje būtų naudojami įvairūs formatai, padidėtų rizika, kad informacija gali būti klaidinga ar netiksli. 2024 m. balandžio mėn. paskelbta, kad bus naudojama tik „GeoJSON“, kad visi suinteresuotieji subjektai galėtų tam tinkamai parengti savo atitinkamas sistemas.

7.27. Koks mokslinių pavadinimų sąrašas naudojamas informacinėje sistemoje? Ar pakanka nurodyti tik gentį, ar reikia nurodyti konkrečią rūšį? Ar mokslinį pavadinimą nurodyti privaloma dėl visų biržos prekės medienos produktų, kaip antai plaušienos ar popieriaus gaminių? (NAUJA)

Pagal MNR II priedą įrašyti privaloma tik medienos tiekimo grandinės produktų mokslinius pavadinimus. Kitų biržos prekių ir produktų moksliniai pavadinimai gali būti įrašomi savanoriškai. Mokslinius pavadinimus sistemoje leidžiama įvesti naudojantis EPPO duomenų baze (*EPPO Global Database*).

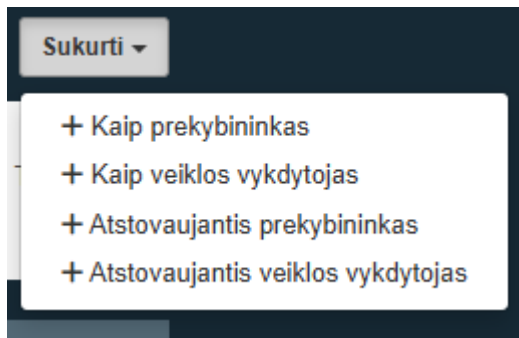
Reglamento 9 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas „bendriniis rūšies pavadinimas ir visas jos mokslinis pavadinimas“, o II priedo 2 punkte – „visas mokslinis pavadinimas“. Šis reikalavimas patvirtintas ir Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3084 4 straipsnio 2 dalyje, kurioje nustatyta, kad „jeigu atitinkamame produkte yra medienos arba jis pagamintas naudojant medieną, informacinės sistemos naudotojai išsamaus patikrinimo pareiškime įrašo tų rūšių, kurių medienos yra tuose produktuose arba kurių medieną naudojant jie pagaminti, bendriniais pavadinimais ir tiksliais moksliniais pavadinimais“. Mokslinį pavadinimą privaloma nurodyti dėl visų atitinkamų produktų, MNR I priede priskirtų prie biržos prekės medienos. Jei tiekimo grandinės ankstesnės grandies tiekėjas yra įvedęs medienos, iš kurios pagamintas produktas, rūšių mokslinius pavadinimus ir tas IPP naudojamas kaip IPP, į kurį daroma nuoroda, atitinkamų produktų medienos mokslinių pavadinimų iš naujo įvesti nereikia.

7.28. Ar reikia iš naujo įrašyti mokslinius pavadinimus, kai daroma nuoroda į kitą IPP? (NAUJA)

Kadangi tiekimo grandinės ankstesnės grandies tiekėjas yra įrašęs medžių, iš kurių medienos pagaminti deklaruojami medienos produktai, rūšių mokslinius pavadinimus, atitinkamų produktų medienos mokslinių pavadinimų iš naujo įrašyti nereikia, jeigu tas IPP naudojamas kaip IPP, į kurį daroma nuoroda.

7.29. Kokie yra ekonominės veiklos vykdytojo paskyros reikalavimai, jei asmuo atlieka kelis vaidmenis, pavyzdžiui, yra veiklos vykdytojas ar prekiautojas ir veikia kaip įgaliotasis atstovas? Ar galima naudoti vieną ekonominės veiklos vykdytojo paskyrą visiems vaidmenims atlikti, ar informacinėje sistemoje turi būti atskira kiekvienam vaidmeniui skirta ekonominės veiklos vykdytojo paskyra? (NAUJA)

TRACES informacinėje sistemoje fizinis asmuo arba juridinis asmuo (pvz., įmonė) gali naudotis viena ekonominės veiklos vykdytojo paskyra ir galima ją papildyti keliais vaidmenimis. Taip ekonominės veiklos vykdytojo paskyros turėtojas gali atlikti įvairias funkcijas, be kita ko, prireikus teikti duomenis kaip veiklos vykdytojas, prekiautojas ar įgaliotasis atstovas.

7.30. Ką daryti, kai informacinėje sistemoje kyla su IT susijusių problemų? (ATNAUJINTA)

Rekomenduojama apsilankyti MNR informacinės sistemos svetainėje (https://green-forum.ec.europa.eu/nature-and-biodiversity/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en?prefLang=lt): joje pateikti aktualūs dokumentai, įskaitant naudotojo vadovą, mokomuosius vaizdo siužetus ir techninės pagalbos kontaktinį punktą, kad būtų galima efektyviai naudotis sistema.

oooo

8. Terminai

8.1. Kada Reglamentas įsigalioja ir pradamas taikyti? (ATNAUJINTA)

Šis reglamentas 2023 m. birželio 9 d. paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Jis įsigaliojo 2023 m. birželio 29 d. pagal Medienos nenaikinimo reglamento su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2024/3234, 38 straipsnio 2 dalį, o esminės šio reglamento nuostatos taikomos nuo 2025 m. gruodžio 30 d. (yra 30 mėnesių pereinamasis laikotarpis). Vis dėlto, pagal MNR 38 straipsnio 3 dalį, labai mažoms ir mažosioms įmonėms tos nuostatos taikomos nuo 2026 m. birželio 30 d. (yra 36 mėnesių pereinamasis laikotarpis). Specialios taisyklės taikomos produktams, kurie yra įtraukti ir į ES medienos reglamento priedą (žr. MNR 37 straipsnį ir 38 straipsnio 3 dalį).

8.2. O kaip yra laikotarpiu tarp šių datų? (ATNAUJINTA)

Ar produktai, pateikiami Sąjungos rinkai laikotarpiu tarp Reglamento įsigaliojimo ir jo taikymo pradžios datos (-ų), turės atitikti Reglamento reikalavimus?

Numatyta taikymo veiklos vykdytojams ir prekyautojams, kurie yra didelės ir vidutinės įmonės, pradžia yra 30 mėnesių nuo Reglamento įsigaliojimo (2025 m. gruodžio 30 d.). Tai reiškia, kad veiklos vykdytojams ir prekyautojams nereikia laikytis reikalavimų dėl produktų, pateiktų Sąjungos rinkai iki tos datos. Mažosioms ir labai mažoms įmonėms nustatytas ilgesnis laikotarpis (36 mėnesiai po Reglamento įsigaliojimo – taikymo pradžia 2026 m. birželio 30 d.)

8.3. Kaip įrodyti, kad produktas pagamintas iki Reglamento įsigaliojimo? Kokios taisyklės taikomos galvijų produktų gamybai?

Kam tenka prievolė įrodyti, kad atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas, kuriuos veiklos vykdytojas nori pateikti ES rinkai arba eksportuoti, pagaminti iki Reglamento įsigaliojimo ir Reglamentas netaikomas?

Reglamentas taikomas taip, kaip nustatyta 1 straipsnio 1 dalyje, nebent būtų įvykdytos 1 straipsnio 2 dalies sąlygos, t. y. jis taikomas, jeigu biržos prekė, esanti produkto sudėtyje arba naudota jam pagaminti, nėra pagaminta anksčiau nei 2023 m. birželio 29 d., kaip nustatyta 2 straipsnio 14 punkte. Galvijų atveju aktuali gamybos data yra ta diena, kai atsivesti galvijai, o tai reiškia, kad Reglamentas netaikomas galvijams ir galvijų produktams, jei galvijai atsivesti iki jo įsigaliojimo.

Veiklos vykdytojui tenka prievolė įrodyti, kad ši išimtis taikytina, ir jis turi gebėti pateikti aktualią informaciją kaip pagrindą įrodymą, kad Reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos yra įvykdytos. Nors šiuo atveju veiklos vykdytojas neprivalo pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo, jis turėtų saugoti reikiamus dokumentus, kuriais įrodoma, kad Reglamentas ir jame nustatytos pareigos netaikytini.

ooo

9. Kiti klausimai

9.1. Kokios yra veiklos vykdytojų ir prekyautojų, kurie nėra MVĮ, pareigos, kai jie ES rinkai pateikia arba eksportuoja atitinkamą produktą, pagamintą iš atitinkamo produkto ar atitinkamos biržos prekės, pateiktą ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu (t. y. laikotarpiu nuo Reglamento įsigaliojimo (2023 m. birželio 29 d.) iki jo taikymo pradžios (2025 m. gruodžio 30 d.)? (ATNAUJINTA)

Šią padėtį geriausia paaiškinti apibūdinant kelis konkrečius scenarijus:

1. atitinkama biržos prekė (pvz., natūralus kaučiukas – KN kodas 4001) ES rinkai pateikiama pereinamuoju laikotarpiu, taigi geografinės vietos duomenų dėl jos pateikti nebūtina, vėliau ji naudojama atitinkamam antriniam produktui (pvz., naujoms padangoms – KN kodas 4011) pagaminti ir tuomet jis pateikiamas ES rinkai (arba eksportuojamas) nuo 2025 m. gruodžio 30 d.

Jei prekė pateikta ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu, t. y. iki Reglamento taikymo pradžios, pateikdamas ES rinkai antrinį produktą laikotarpiu nuo 2025 m. gruodžio 30 d. veiklos vykdytojas (ir prekyautojai, kurie nėra MVĮ) privalės tik surinkti pakankamai įtikinamų ir patikrinamų įrodymų, kad atitinkama biržos prekė (kaučiukas), naudota tokiam atitinkamam produktui (padangoms) pagaminti, buvo pateikta ES rinkai iki Reglamento taikymo pradžios. Tai nedaro poveikio Reglamento 37 straipsnio 2 dalies

nuostatai dėl medienos ir medienos produktų. Jei biržos prekė bus pateikta ES rinkai arba eksportuojama pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, t. y. nuo 2025 m. gruodžio 30 d., veiklos vykdytoji (ir prekiautojams, kurie nėra MVJ) bus taikomos standartinės Reglamente nustatytos pareigos. Be to, standartinės Reglamente nustatytos pareigos bus veiklos vykdytoji (ir prekiautojams, kurie nėra MVJ) taikomos dėl atitinkamų produktų dalių, pagamintų naudojant biržos prekes, pateiktas ES rinkai nuo 2025 m. gruodžio 30 d.

2. Atitinkamas produktas (pvz., kakavos sviestas – KN kodas 1804) ES rinkai pateikiamas pereinamuoju laikotarpiu, taigi geografinės vietos duomenų dėl jo pateikti nebūtina, tačiau tuomet jis naudojamas kitam atitinkamam antriniam produktui (pvz., šokoladui – KN kodas 1806) pagaminti ir šis produktas yra tiekimo grandinės tolesnės grandies veiklos vykdytoji pateikiamas ES rinkai (arba eksportuojamas) nuo 2025 m. gruodžio 30 d.

Šiuo atveju veiklos vykdytoji (ir prekiautojams, kurie nėra MVJ), pateikiančiam ES rinkai arba eksportuojančiam antrinį produktą (šokoladą), reikės tik surinkti pakankamai įtikinamų ir patikrinamų įrodymų, kad atitinkamas antrinis produktas (kakavos sviestas) buvo pateiktas ES rinkai iki Reglamento taikymo pradžios. Dėl atitinkamo galutinio produkto dalių, pagamintų naudojant kitus atitinkamus produktus, pateiktus ES rinkai laikotarpiu nuo 2025 m. gruodžio 30 d., veiklos vykdytoji (ir prekiautojams, kurie nėra MVJ) bus taikomos standartinės Reglamente nustatytos pareigos. Tai nedaro poveikio 37 straipsnio 2 dalies nuostatai dėl medienos ir medienos produktų.

3. Veiklos vykdytojas pereinamuoju laikotarpiu pateikia ES rinkai atitinkamą biržos prekę arba produktą ir šis yra laikotarpiu nuo 2025 m. gruodžio 30 d. rinkai tiekiamas vieno ar daugiau prekiautojų, kurie nėra MVJ.

Pagal šį scenarijų prekiautojas, kuris nėra MVJ, privalo tik surinkti pakankamai įtikinamų ir patikrinamų įrodymų, kad tokia atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas buvo pateiktas ES rinkai iki Reglamento taikymo pradžios. Tai nedaro poveikio Reglamento 37 straipsnio 2 dalies nuostatai dėl medienos ir medienos produktų.

Konkrečiai labai mažoms ir mažosioms įmonėms, kurioms taikomas MNR 38 straipsnio 3 dalyje numatytas taikymo pradžios atidėjimas, būtų taikomi šie scenarijai:

1. jei veiklos vykdytojas, laikomas labai maža arba mažąja įmone, laikotarpiu nuo 2026 m. birželio 30 d. pateiktų ES rinkai atitinkamą produktą, pagamintą naudojant atitinkamą biržos prekę ar atitinkamą produktą, pateiktą ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu (nuo 2023 m. birželio 29 d. iki 2025 m. gruodžio 30 d.), toks veiklos vykdytojas privalėtų tik surinkti pakankamai įtikinamų ir patikrinamų įrodymų, kad atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas, naudotas tokiam atitinkamam produktui pagaminti, buvo pateiktas ES rinkai anksčiau nei 2025 m. gruodžio 30 d. Išsamaus patikrinimo atlikti ar IPP pateikti nereikia.
2. Tačiau jeigu atitinkamas produktas būtų pagamintas naudojant atitinkamą biržos prekę ar atitinkamą produktą, kuris pateiktas ES rinkai po pereinamojo laikotarpio (t. y. 2025 m. gruodžio 30 d. ar vėliau) ir prie kurio pridėtas išsamaus patikrinimo pareiškimas, veiklos vykdytojo, kuris laikomas mažąja arba labai maža įmone ir pateikia atitinkamą produktą

ES rinkai laikotarpiu nuo 2026 m. birželio 30 d., pareigos būtų tokios pačios kaip ir bet kurio kito veiklos vykdytojo.

3. Jeigu didelė (arba vidutinė) įmonė (įmonė B) ES rinkai pateiktą produktą, pagamintą iš atitinkamos biržos prekės, kurią mažoji arba labai maža įmonė (įmonė A) pateikė ES rinkai anksčiau nei 2026 m. birželio 30 d., įmonės B pareigos būtų tik surinkti pakankamai įtikinamų ir patikrinamų įrodymų, kad atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas, naudotas atitinkamam produktui pagaminti, buvo pateiktas ES rinkai prieš atidėtos Reglamento taikymo įmonei A pradžios datą (t. y. 2026 m. birželio 30 d.). Šiuo atveju nei įmonei A, nei įmonei B nereikia atlikti išsamaus patikrinimo ar pateikti IPP. Tas pats taikoma ir tuo atveju, kai didelė arba vidutinė įmonė (įmonė C) prieš įmonę A tiekimo grandinėje yra anksčiau pateikusi produktą rinkai ir pateikusi išsamaus patikrinimo pareiškimą. Dėl atidėtos Reglamento taikymo mažajai arba labai mažai įmonei A pradžios ribojamos tiekimo grandinės tolesnės grandies įmonių (pvz., didelės arba vidutinės įmonės B) prievolės.

9.2. Kokie įrodymai reikalingi siekiant įrodyti, kad produktas ES rinkai pateiktas iki Reglamento taikymo pradžios dienos (t. y. kokie dokumentai priimami kaip pateikimo rinkai įrodymai)? Ar tokie produktai turi būti deklaruojami informacinėje sistemoje? (ATNAUJINTA)

Importuojamų produktų atveju atitinkamų biržos prekių ar atitinkamų produktų muitinės deklaracija bus priimtina kaip įrodymas, kad jie buvo pateikti ES rinkai dar iki Reglamento taikymo pradžios dienos. ES pagamintų prekių atveju kaip įrodymai turėtų būti priimtini ir kiti dokumentai, pavyzdžiui, dokumentai dėl gamybos datos, pvz., medžių kirtimo leidimai, galvijo ausies įsagas ir pasas, sąskaitos faktūros ar kiti su prekės gamybos data susiję dokumentai. Pateikimo ES rinkai data gali būti patvirtinama, pavyzdžiui, šalių sutartimis, produkto užsakymo dokumentais, siuntos lydimaiais dokumentais apie pristatymą klientui, įskaitant dokumentus pagal Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvenciją, konosamentą, važtaraščius, oro transporto važtaraštį, taip pat bet kokiais kitais dokumentais, kuriais įrodoma, kad prekės perduodamos tarp dviejų šalių, kurias galima tiesiogiai susieti su atitinkamu produktu. Išsamesnės informacijos apie pateikimo ES rinkai laiką rasite atsakyme į 5.20 klausimą.

Dėl produktų, patenkančių į pereinamąjį laikotarpį, informacinėje sistemoje nereikia pateikti IPP. Jeigu produktas, kuris buvo iš pradžių pateiktas ES rinkai (kaip tas pats produktas arba kaip atitinkamas tiekimo grandinės ankstesnės grandies produktas) pereinamuoju laikotarpiu, bus eksportuojamas arba reimportuojamas, Komisija praneš įprastinį IPP registracijos numerį (tai universalus registracijos numeris, kuris gali būti įrašomas muitinės deklaracijoje tais atvejais, kai produktai patenka į pereinamąjį laikotarpį), kuris galės būti naudojamas dėl eksporto ar reimporto teikiamoje muitinės deklaracijoje.

9.3. Ar pereinamuoju laikotarpiu ES rinkai pateikti produktai gali būti sumaišomi su produktais, kurie atitinka Reglamentą ir kurie pateikiami ES rinkai po pereinamojo laikotarpio, jei galima įrodyti, kad kiekviena produkto partija buvo pateikta ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu arba atitinka Reglamentą?

Jeigu yra įvykdytos visos Reglamento 3 straipsnio a–c punktuose nustatytos sąlygos, produktai, kurie pateikiami ES rinkai nuo taikymo pradžios datos, ir produktai, kurie pateikiami ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu (taigi kuriems taikoma išimtis), pridėdant įrodymus, kad jie ES rinkai pateikti pereinamuoju laikotarpiu, gali būti sumaišomi prieš pateikiant juos ES rinkai.

9.4. Kaip bus praktiškai traktuojamas biržos prekių, kurių atsargos laikytos pereinamuoju laikotarpiu, sumaišymas su biržos prekėmis, kurios bus pateiktos ES rinkai po 2025 m. gruodžio 30 d. (visų pirma, kaip tai veiks informacinėje sistemoje)? (ATNAUJINTA)

Išsamaus patikrinimo pareiškimas į informacinę sistemą turi būti įkeliamas tik dėl atitinkamų produktų, dėl kurių taikomos išsamaus patikrinimo pareigos pagal Reglamentą. Jeigu veiklos vykdytojai ir prekyautojai sumaišo biržos prekes, pateikiamas ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu, su naujesnėmis atsargomis (po pereinamojo laikotarpio), išsamaus patikrinimo pareiškime turėtų būti pateikiama tik informacija, susijusi su ES rinkai naujai pateikiamomis biržos prekėmis, nes dėl šių atsargų turi būti atliktas išsamus patikrinimas.

Dėl pereinamojo laikotarpio atsargų žr. pirmesnę klausimą.

9.5. Kada praktiškai prasideda ir baigiasi pereinamasis laikotarpis?

Pereinamasis laikotarpis prasidėjo MNR įsigaliojimo dieną (2023 m. birželio 29 d.) ir baigiasi dieną prieš jo taikymo pradžią.

9.6. Kaip kompetentingos institucijos turėtų atlikti produktų, kurie buvo pateikti ES rinkai pereinamuoju laikotarpiu, patikras, kad būtų užtikrinta atitiktis Reglamentui?

Kompetentingos institucijos gali atlikti patikras dėl atitinkamų produktų, siekdamos nustatyti, ar pereinamuoju laikotarpiu tie produktai buvo pateikti ES rinkai. Šiuo atveju veiklos vykdytojui tenka prievolė pateikti įrodymų, kad produktui Reglamentas netaikytinas, kaip nurodyta atsakyme į 8.3 klausimą.

9.7. Ar Komisija paskelbs gairių? (ATNAUJINTA)

Komisija paskelbė [rekomendacinį](#) dokumentą Komisijos pranešime [C/2024/6789](#), kuriame išsamiau aptarti tam tikri Reglamento aspektai, pavyzdžiui, dėl sąvokos „naudojimas žemės ūkio tikslais“ apibrėžties: tai apims su agrarine miškininkyste ir žemės ūkio paskirties žeme, sertifikavimu, teisėtumu ir kitais aspektais, kurie yra svarbūs daugeliui vietos suinteresuotųjų subjektų, susijusių klausimus.

Komisija taip pat renka duomenis ir skatina suinteresuotųjų subjektų dialogą per daugiašalę [pasaulio miškų apsaugai ir atkūrimui skirtą platformą](#), siekdama pateikti neoficialių gairių įvairiais klausimais. Šiame dokumente jau atsakoma į dažniausius klausimus, kuriuos Komisija

gauna iš susijusių suinteresuotųjų subjektų, ir jis ilgainiui bus atnaujinamas. Prireikus bus pasitelkiama papildomų supaprastinimo priemonių.

Taisyklių laikymuisi užtikrinti nereikia jokių papildomų gairių. Komisija siekia išsamiau išdėstyti tam tikrus aspektus siekdama paaiškinti, kaip Reglamentas veiks praktiškai, pasidalyti gerosios praktikos pavyzdžiais ir t. t.

9.8. Ar Komisija paskelbs gairių dėl konkrečių biržos prekių? (ATNAUJINTA)

Komisija pateikia gerosios praktikos pavyzdžių ir praktinių scenarijų, be kita ko, rekomendaciniame dokumente, kuris iš dalies apima su biržos prekėmis susijusius aspektus.

Be to, Komisija paskelbė naują dokumentą, kuriame apžvelgiama, kaip pareigos taikomos septynių į taikymo sritį patenkančių biržos prekių tiekimo grandinėms, priklausomai nuo įmonės rūšies (veiklos vykdytojas ar prekyautojas), dydžio ir padėties tiekimo grandinėje ES; tai iliustruojama pateikiant 10 skirtingų tiekimo grandinės scenarijų mūsų tinklalapyje: [Atitiktis MNR. ES leidinių biuras.](#)

9.9. Kokios yra veiklos vykdytojų pareigos teikti ataskaitas?

Veiklos vykdytojai, kurie nėra MVJ, kasmet turės teikti viešas savo išsamaus patikrinimo sistemos ataskaitas. Ar veiklos vykdytojams, kuriems taikoma Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva (IJTTD) ir kurie laiku atitinka Europos tvarumo atskaitomybės standartus (ETAS), pakanka paskelbti savo ataskaitą pagal IJTTD reikalavimus? Ar bus nustatyta papildomų reikalavimų teikti ataskaitas?

Reglamente dėl pareigų teikti ataskaitas nustatyta, kad veiklos vykdytojai, kuriems taip pat taikomi kiti ES teisės aktai, kuriais nustatyti reikalavimai dėl vertės grandinės išsamaus patikrinimo, savo pareigas teikti ataskaitas pagal Reglamentą gali atlikti įtraukdami reikalaujamą informaciją į ataskaitas, teikiamas pagal kitus ES teisės aktus (Reglamento 12 straipsnio 3 dalis).

9.10. Kas yra ES miškų naikinimo ir alinimo stebėjimo centras? (ATNAUJINTA)

Šis ES stebėjimo centras remiasi jau esamomis stebėsenos priemonėmis, įskaitant programos „Copernicus“ produktus ir kitus viešai ar privačiai prieinamus šaltinius, kad padėtų įgyvendinti šį reglamentą teikdamas mokslinių įrodymų dėl visuotinio miškų naikinimo bei alinimo ir susijusios prekybos, įskaitant atskaitos datą buvusios žemės dangos žemėlapius. Naudojimasis šiais žemėlapiais savaime neužtikrina Reglamento sąlygų laikymosi, tačiau jie yra priemonė, padedanti įmonėms užtikrinti atitiktį Reglamentui, pavyzdžiui, įvertinti riziką, kad žemės sklype po 2020 m. naikintas miškas. Įmonės vis vien privalo atlikti išsamų patikrinimą.

ES miškų naikinimo ir alinimo stebėjimo centro veikla apima visus pasaulio miškus, įskaitant Europos miškus, ir yra plėtojama prisitaikant prie kitų vykstančių ES politikos pokyčių, kaip antai Miškų stebėsenos teisės akto, taip pat Europos miškų informacinės sistemos (FISE) naujovinio ir tobulinimo.

Pagrindinis šio ES stebėjimo centro rengiamų žemėlapių tikslas – suteikti informacijos, kuri padėtų veiklos vykdytojams, prekytojams ir ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms atlikti rizikos vertinimą. Apskritai žemėlapiams, įskaitant 2020 m. pasaulinį miškų dangos žemėlapij (žr. 9.10.1 klausimą), būdinga tai, kad:

- **jais naudotis neprivaloma.** Veiklos vykdytojai ir prekytojai (ar kompetentingos institucijos) neprivalo naudoti ES stebėjimo centro žemėlapių tam, kad gautų informacijos savo rizikos vertinimui pagrįsti.
- **Jie nėra vieninteliai.** Veiklos vykdytojai ir prekytojai (taip pat kompetentingos institucijos) gali naudotis ir kitais žemėlapiais, kurie gali būti detalesni arba tikslesni nei tie, kuriuos pateikia stebėjimo centras. Reglamente nėra nustatyta, kaip reikėtų pagrįsti rizikos vertinimą. Stebėjimo centras yra viena iš daugelio priemonių, kurios yra prieinamos ir kuriomis Komisija teikia galimybę naudotis nemokamai.
- **Jie nėra teisiškai privalomi.** ES stebėjimo centro pateiktus žemėlapius galima naudoti rizikai vertinti. Tačiau tai, kad nurodyta geografinė vieta yra mišku laikomoje teritorijoje, savaime nereiškia, kad darytina išvada, jog reikalavimų nesilaikoma. Kita vertus, negalima manyti, kad produktas atitiks reikalavimus arba nebus tikrinamas, jeigu jo geografinė vieta yra už žemėlapyje miškų laikomos teritorijos ribų. Tokio tikrinimo priežastys galėtų būti kiti į žemėlapij neįtraukti rizikos veiksniai, žemėlapio tikslumas ir erdvinis detalumas arba galima produkto neatitiktis atitinkamiems gamybos šalies teisės aktams. Atliekant atsitiktines patikras taip pat bus atsižvelgiama į žemės sklypus, kurie nesutampa su mišku žemėlapyje.

9.10.1. Ar 2020 m. pasaulinis miškų dangos žemėlapis gali būti naudojamas kaip galutinis informacijos šaltinis dėl atitikties ES miškų naikinimo reglamentui (MNR), ar atitiktčiai įrodyti reikalingi papildomi veiksmai ir duomenų šaltiniai? (NAUJA)

Komisija parengė 2020 m. pasaulinį miškų dangos žemėlapij kaip vieną iš paramos priemonių, kurias Europos Komisija teikia MNR įgyvendinti. Šis ES miškų naikinimo ir alinimo stebėjimo centre saugomas žemėlapis parodo iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvusią miškų dangą visame pasaulyje 10 m erdvine skiriamąja geba. Miško apibrėžtis 2020 m. pasauliniame miškų dangos žemėlapyje atitinka MNR vartojamą miško apibrėžtį, pateiktą MNR 2 straipsnio 4 punkte. Pažymėtina, kad į miško sąvoką neįeina jokios atitinkamų biržos prekių, išskyrus medieną, t. y. kakavos, kavos, alyvpalmių aliejaus, kaučiuko ir sojų plantacijos. Tai pirmas prieinamas pasaulinis žemėlapis, kuriame miškų danga pavaizduota tokia didele (10 m) skiriamąja geba.

2020 m. atskaitos datą buvusios miškų dangos duomenys yra svarbus informacijos šaltinis veiklos vykdytojams. GFC 2020 žemėlapis yra vienas iš daugelio galimų šaltinių (žr. 9.10 klausimą). Nors naudotis GFC 2020 žemėlapiu nėra teisiškai privaloma, jis galėtų padėti veiklos vykdytojams atlikti savo pareigas įvertinti miškų naikinimo riziką pagal MNR.

GFC 2020 žemėlapis taip pat gali padėti ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms atlikti pradinį vykdymo užtikrinimo pareigų etapus. MNR 18 straipsnyje dėl veiklos vykdytojų patikrų (kurias turi atlikti ES valstybių narių kompetentingos institucijos) minimi „žemės stebėjimo duomen[ys], pvz., gaut[i] pagal programą „Copernicus““, kaip duomenys, kuriuos galima naudoti atliekant tokias patikras (be kitų tikrinimo duomenų šaltinių). Jokio

konkreto naudotino žemėlapiu nenurodyta; kompetentingos institucijos gali norėti naudotis pasauliniais, regioniniais ar nacionaliniais žemėlapiu ar bet kuriuo kitu šaltiniu, kurį laiko tinkamu. GFC 2020 nėra skirtas naudoti kaip galutinis informacijos šaltinis atitikčiai reikalavimams įrodyti.

9.10.2. Kokio tikslumo lygio galima tikėtis iš pasaulinių ir nacionalinių erdvinų žemėlapių ir ar jais galima remtis atliekant išsamų patikrinimą ir tikrinimo procesus? (NAUJA)

Klaidos yra neišvengiamos bet kuriame erdviname žemėlapyje. Apskritai pasaulinių erdvinės informacijos produktų tikslumas yra apie 85 proc. (priklausomai nuo klasių skaičiaus ir jų erdvinio sudėtingumo). Nacionalinių žemėlapių bendras tikslumas gali siekti 90 proc. Tačiau jokie šio pobūdžio pasauliniai ar nacionaliniai žemėlapiai negali būti laikomi referenciniais žemėlapiu per išsamaus patikrinimo procesą ar per tikrinimo procesą, nes jų tikslumas vietos lygmeniu nėra žinomas. Atsakyme į 9.10.4 klausimą išsamiau paaiškintas papildomų duomenų šaltinių derinimas.

Išorės suinteresuotieji subjektai, kuriuos domina ES stebėjimo centro 2020 m. pasaulinis miškų dangos žemėlapis, raginami atsižvelgti į patikslintą šio žemėlapiu versiją (2024 m. gruodžio mėn. antroji versija), kurios bendras tikslumas šiek tiek didesnis nei 90 proc.

9.10.3. Ar biržos prekė iškart laikoma neatitinkančia reikalavimų, jeigu ji pagaminta teritorijoje, kuri 2020 m. pasauliniame miškų dangos žemėlapyje pažymėta kaip miškas? (NAUJA)

Biržos prekės, kilusios iš žemės, kuri 2020 m. pasauliniame miškų dangos žemėlapyje pažymėta kaip miškas, įsigijimas savaime nereiškia neatitikties reikalavimams. Tačiau tai gali reikšti, kad yra miškų naikinimo rizika. Tokiais atvejais rekomenduojama atlikti tolesnį tyrimą ir imtis papildomų veiksmų remiantis kitais informacijos šaltiniais.

9.10.4. Ar suinteresuotasis subjektas gali naudotis nacionaliniais miškų žemėlapiu kartu su 2020 m. pasauliniu miškų dangos žemėlapiu? (NAUJA)

Pagal MNR, 2020 m. miškų žemėlapiai gali būti svarbus informacijos šaltinis vertinant riziką, kad atitinkama biržos prekė ar antrinis produktas gali būti pagaminti teritorijose, kuriose po 2020 m. buvo naikinami miškai, ypač jei nėra alternatyvių tikslesnės informacijos šaltinių (žr. 9.10.2 klausimą).

Suinteresuotieji subjektai neprivalo naudotis teminiais žemėlapiu, tačiau atlikus analizę paaiškėjo, kad įvairių papildomų duomenų šaltinių, pavyzdžiui, įvairių miškų žemėlapių, derinimas gali suteikti naudingos informacijos vertinant miškų naikinimo po 2020 m. riziką.

9.11. Kas laikoma didele rizika ir kiek laiko gali trukti sustabdymo veiksmai?

Pagal MNR 17 straipsnį, kompetentingoms institucijoms leidžiama imtis neatidėliotinių veiksmų, įskaitant sustabdymo veiksmus, tais atvejais, kai yra didelė neatitikties reikalavimams rizika. Kas laikoma didele rizika ir kiek laiko gali trukti sustabdymo veiksmai?

Kompetentingos institucijos gali nustatyti situacijas, kai dėl atitinkamų produktų kyla didelė neatitikties Reglamento reikalavimams rizika, atsižvelgdamos į įvairias aplinkybes, įskaitant

patikras vietoje, savo rizika pagrįstuose planuose pateiktos rizikos analizės rezultatus ar per informacinę sistemą nustatytą riziką, arba remdamosi iš kitos kompetentingos institucijos gauta informacija, pagrįstais skundais ar kt. Tokiais atvejais kompetentingos institucijos gali nustatyti laikinas priemones, apibrėžtas 23 straipsnyje, įskaitant produkto pateikimo arba tiekimo ES rinkai sustabdymą. Šis sustabdymas turėtų baigtis per tris darbo dienas, o greitai gendančių produktų atveju – per 72 valandas. Tačiau kompetentinga institucija, remdamasi per šį laikotarpį atliktomis patikromis, gali padaryti išvadą, kad sustabdymo laikotarpis turėtų būti pratęstas dar trimis dienomis, kad būtų nustatyta, ar produktas atitinka Reglamento reikalavimus.

9.12. Kaip Reglamentas siejasi su ES atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva? (ATNAUJINTA)

Šio reglamento tikslai ir Direktyvos (ES) 2018/2001 su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2023/2413, (Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva) tikslai vieni kitus papildo, nes abiem teisės aktais siekiama bendro tikslo – kovoti su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu. Biržos prekėms ir produktams, kurie patenka į abiejų teisės aktų taikymo sritį, bus taikomi bendro pateikimo į rinką reikalavimai pagal Reglamentą ir jie gali būti laikomi atsinaujinančiųjų išteklių energija pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (AIED), jeigu atitinka AIED nustatytus reikalavimus. MNR ir Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos reikalavimai yra suderinami ir vieni kitus sustiprina. Konkrečiu mažo netiesioginio žemės naudojimo keitimo (NŽNK) sertifikavimo sistemų pagal Komisijos reglamentą (ES) 2019/807, kuriuo papildoma Direktyva (ES) 2018/2001, atveju šias sertifikavimo sistemas veiklos vykdytojai ir prekyautojai taip pat gali naudoti savo išsamaus patikrinimo sistemose siekdami gauti informacijos, kurios reikalaujama pagal Reglamentą, kad įvykdytų kai kuriuos atsekamumo ir informacijos reikalavimus, nustatytus Reglamento 9 straipsnyje. Jų, kaip ir dėl bet kurios kitos sertifikavimo sistemos, naudojimas nedaro poveikio veiklos vykdytojų ir prekyautojų teisei atsakomybei ir pareigoms pagal MNR atlikti išsamų patikrinimą.

9.13. Kaip Reglamente traktuojamos ELPA ir EEE valstybės? (NAUJA)

Norvegija, Lichtenšteinas, Islandija ir Šveicarija yra Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) susitariančiosios šalys, todėl šioms šalims netaikomos Sąjungos muitinės kodekso (Reglamentas (ES) Nr. 952/2013) taisyklės. Taigi jos nėra MNR 2 straipsnio 34 punkte apibrėžtoje muitų teritorijoje ir pagal MNR yra laikomos trečiosiomis valstybėmis (MNR 2 straipsnio 35 punktas).

Europos ekonominė erdvė (EEE) sujungia ES valstybes nares ir tris iš keturių ELPA valstybių (t. y. Islandiją, Lichtenšteiną, Norvegiją) į vidaus rinką, kurioje taikomos tos pačios pagrindinės taisyklės. ES miškų nenaikinimo reglamentas yra nurodytas kaip EEE svarbus aktas. Šiuo metu svarstoma, ar jį reikėtų EEE Jungtinio komiteto sprendimu įtraukti į EEE susitarimą, o tai reiškia, kad EEE valstybės, kurios taip pat yra ELPA narės, svarsto, ar ES teisės aktai turėtų būti įtraukti į EEE susitarimą ir kaip tai turėtų būti daroma. Jeigu EEE valstybės įvertinusių nuspręstų, kad MNR turi būti įtrauktas į EEE susitarimą, ir jeigu Jungtinio komiteto sprendimo projektas būtų priimtas vėliau ir šis Jungtinio komiteto sprendimas įsigaliojūtų įvykdžius konstitucinius reikalavimus, tik tada MNR būtų taikomas Norvegijoje, Lichtenšteine ir Islandijoje. Šis procesas paprastai trunka kelerius metus – taip yra dėl to, kad įtraukimo

procedūra pradedama tik po akto paskelbimo, ir dėl sudėtingų akto įtraukimo į EEE susitarimą ir į EEE valstybių teisinės sistemas procedūrų.

Todėl kol kas Norvegija, Lichtenšteinas ir Islandija pagal MNR laikomi trečiosiomis valstybėmis.

Šveicarija neprisijungė prie EEE, todėl tai, kas išdėstyta pirmiau, netaikoma Šveicarijai, o tai reiškia, kad MNR taikomas Šveicarijai ir joje įsisteigusiems veiklos vykdytojams taip pat, kaip ir kitoms trečiosioms valstybėms bei trečiųjų valstybių veiklos vykdytojams.

ooo

10. Sankcijos

10.1. Ką reiškia tai, kad ES valstybių narių nustatytos sankcijos nedaro poveikio valstybių narių pareigoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/99/EB? (ATNAUJINTA)

ES valstybės narės turi nustatyti nacionalinę sankcijų sistemą, kuri turėtų apimti bent Reglamento 25 straipsnio 2 dalyje nurodytas sankcijas, ir turi imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų užtikrintas taisyklių įgyvendinimas. Sankcijų dydis ir pobūdis negali prieštarauti Nusikaltimų aplinkai direktyvai. Direktyvos nuostatomis taikoma teisės perėmimo tvarka.

10.2. Koks yra didžiausias galimas baudos dydis?

Valstybės narės gali savo nuožiūra nustatyti sankcijas, įskaitant baudos dydį. Didžiausia bauda juridiniams asmenims negali būti mažesnė nei 4 proc. veiklos vykdytojo ar prekiautojo bendros metinės apyvartos Sąjungoje finansiniais metais,ėjusiais prieš priimant sprendimą skirti baudą, apskaičiuota remiantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 5 straipsnio 1 dalyje nustatytu įmonių bendros apyvartos apskaičiavimu.

Prereikus bauda turėtų būti padidinta, ypač pakartotinių pažeidimų atveju. Sankcijomis turėtų būti, laikantis veiksmingumo, proporcingumo ir atgrasomojo poveikio principo, užtikrinama, kad už pažeidimus atsakingi asmenys faktiškai netektų ekonominės naudos, gautos dėl pažeidimų.

10.3. Ar, taikant Viešųjų pirkimų direktyvą, ES valstybės narės, įgyvendindamos Reglamentą, gali nuspręsti, ar turėtų būti leidžiama susigrąžinti reputaciją?

Išskyrus MNR 25 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytus reikalavimus, valstybės narės turės diskreciją nuspręsti, ar jos nori užtikrinti suteikti galimybę susigrąžinti reputaciją, ar ne. Tačiau jos turės, nustatydamos ir taikydamos aiškias reputacijos susigrąžinimo taisykles, užtikrinti, kad tokia nuostata nemažintų sankcijų veiksmingumo.

10.4. Pagal MNR 25 straipsnio 3 dalį, „valstybės narės praneša Komisijai apie galutinius sprendimus“ ir juridiniams asmenims skirtas sankcijas. Šių sprendimų sąrašą Komisija skelbs savo interneto svetainėje. Ar tai yra visi administraciniai sprendimai, ar teismų sprendimai?

Ši nuostata reiškia, kad valstybės narės turėtų pranešti Komisijai apie galutinius sprendimus dėl juridinių asmenų – tai reiškia teismų priimtus sprendimus.

10.5. Nukirtau kelis nedidelius medžius savo valdoje, o dabar ten auginu karves. Ketinu parduoti medieną ir tų karvių mėsą ES vietos rinkoje. Ar man bus taikomos sankcijos už jų pardavimą nukirtus medžius? (ATNAUJINTA)

Atsakomybė už nuostatų vykdymo užtikrinimą apskritai tenka valstybėms narėms. Reikalauti, kad veiklos vykdytojai ir prekyautojai imtųsi taisomųjų priemonių, kaip nustatyta MNR 24 straipsnyje, priklauso valstybių narių kompetentingų institucijų diskrecijai. Proporcingumo principas ES yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų, taikomų aiškinant Sąjungos teisės aktus ir užtikrinant jų vykdymą.

Medžių kirtimas gali būti laikomas Reglamente nustatyto reikalavimo nenaikinti miškų pažeidimu tik tuo atveju, jei medžiai yra Reglamente apibrėžto miško dalis. Taip yra tuo atveju, kai medžiai yra žemėje, kuri nėra daugiausia žemės ūkio ar miesto reikmėms naudojama žemė ir kurioje didesniame kaip 0,5 hektaro plote medžiai yra aukštesni kaip 5 metrų ir medžių lajų danga užima daugiau kaip 10 proc., arba medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Jeigu padėtis neatitinka vieno iš šių kriterijų, ta teritorija nėra miškas ir medžių kirtimas nepažeidžia Reglamente nustatyto reikalavimo nenaikinti miškų.

10.6. (IŠBRAUKTA, informacija perkelta į 7.30 klausimą)